

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

O PRIORITATE A ECONOMIEI MODERNE

**REDUCEREA
CHELTUIELILOR
MATERIALE**

ÎN PREZENȚA TOVARAȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,
A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU, A ALTOR TOVARĂȘI
DIN CONDUCEREA PARTIDULUI ȘI STATULUI
SĂRBĂTORIREA „ZILEI RECOLTEI”

„Pentru a realiza revoluția în agricultură trebuie să realizăm mai întâi revoluția în știință, în conducerea agriculturii, în modul de a lucra al specialiștilor, al țărănimii. Trebuie să realizăm o revoluție în conștiința tuturor oamenilor muncii din agricultură, astfel încât ei să fie conștienți de forța de care dispun, conștienți că de ei depinde înfăptuirea revoluției agriculturii românești”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea la marea adunare populară din Pitești)

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Miercuri, 1 noiembrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-au desfășurat lucrările Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

La lucrări au participat, ca invitați, primii secretari ai comitetelor județene de partid, cadre din ministere, instituții centrale și organizații de masă, redactori șefi ai presei centrale care nu sînt membri ai C.C. al P.C.R.

Plenara a avut următoarea ordine de zi :

1. Proiectul Legii învățămîntului.
2. Proiectul Legii privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor.
3. Programul cu privire la aprovizionarea populației pe trimestrul IV 1978 și semestrul I 1979.
4. Cu privire la abaterile săvîrșite în municipiul Piatra Neamț în legătură cu construcția de locuințe proprietate personală.

Pe marginea problemelor înscrise la ordinea de zi au avut loc dezbateri, adoptîndu-se hotărîri corespunzătoare.

1. Comitetul Central a examinat și aprobat în unanimitate proiectul Legii învățămîntului, apreciînd că el corespunde hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1977, indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, integrarea acestuia cu producția și cercetarea științifică, așezarea sa pe baze noi, revoluționare.

Plenara a relevat că proiectul Legii învățămîntului reflectă grija deosebită pe care partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o manifestă statornic față de instruirea și educarea tinerei generații, formarea și perfecționarea cadrelor, ridicarea nivelului de cultură și civilizație al întregului popor.

Proiectul de lege pune în evidență caracterul profund democratic al învățămîntului nostru, asigurînd accesul tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, în școlile de toate gradele, garantînd realizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani. Plenara subliniază că proiectul Legii învățămîntului marchează un pas important înainte în dezvoltarea școlii românești, în perfecționarea procesului instructiv-educativ, în ridicarea calității întregului învățămînt.

Plenara a hotărît ca, după încheierea dezbaterii publice, Comitetul Politic Executiv să aducă îmbunătățirile corespunzătoare proiectului de lege, supunîndu-l apoi spre adoptare Marii Adunări Naționale.

2. Plenara a aprobat, în unanimitate, proiectul Legii privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor, elaborat în conformitate cu măsurile stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—23 martie 1978, cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare. Proiectul de lege prevede obligația unităților socialiste de a-și desfășura întreaga activitate în condițiile unei înalte eficiențe, în așa fel încît să-și acopere integral cheltuielile din veniturile proprii, să obțină beneficii din care să-și poată asigura mijloacele necesare pentru dezvoltare și, în același timp, să contribuie la constituirea fondului centralizat al statului. Proiectul de lege cuprinde, de asemenea, modalitățile de formare, planificare, precum și destinația beneficiilor în cooperativele agricole de producție, cooperativa meșteșugărească și de consum, precum și în sectorul micilor meseriași individuali.

Plenara și-a exprimat convingerea că aplicarea acestor măsuri va determina creșterea răspunderii și cointeresării oamenilor muncii în îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, în ridicarea eficienței economice în toate sectoarele productive, va contribui la sporirea venitului național și, pe această bază, la ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor — țelul suprem al politicii Partidului Comunist Român.

C.C. al P.C.R. a stabilit ca proiectul legii, definitivat, să fie supus spre adoptare Marii Adunări Naționale, urmînd ca prevederile sale să fie aplicate începînd de la 1 ianuarie 1979.

3. Plenara a aprobat în unanimitate programul cu privire la aprovizionarea populației pe trimestrul IV 1978 și semestrul I 1979. Comparativ cu perioada anterioară corespunzătoare, programul de aprovizionare prevede creșteri între 5 și 11 la sută la produsele alimentare de bază — pîine, carne și produse din carne, ulei, zahăr și produse zaharoase, lapte de consum și produse din lapte, pește și conserve din pește, cartofi, conserve de legume, fructe, precum și importante sporuri la principalele mărfuri industriale.

Plenara a relevat faptul că sînt asigurate stocurile necesare, precum și toate condițiile materiale de realizare integrală a prevederilor acestui program. El exprimă posibilitățile obiective, reale ale economiei noastre naționale și asigură o creștere rațională a consumului de produse agroalimentare.

4. Plenara C.C. al P.C.R. a dezbătut concluziile controlului cu privire la abaterile săvîrșite în municipiul Piatra Neamț în construcția de locuințe proprietate personală, la abuzurile și gravele încălcări ale prevederilor legale, ale eticii și echității socialiste. Pe baza hotărîrilor Comitetului Politic Executiv au fost sistate construcțiile ilegale, s-au retras creditele luate de la stat prin încălcarea legii și s-a asigurat rambursarea sumelor respective. De asemenea, imobilele construite și însușite pe căi ilegale vor fi trecute în proprietatea statului și repartizate personalului direct productiv din municipiul Piatra Neamț, iar clădirile din stațiunea Durău vor fi afectate Ministerului Turismului.

Pentru gravele abateri de la principiile și normele partidului, de la etica și echitatea socialistă, tovarășul Ștefan Bobos, fost prim-secretar al Comitetului județean de partid Neamț, a fost exclus în unanimitate de către plenară din rîndurile membrilor Comitetului Central, precum și din rîndurile partidului. De asemenea, pentru răspunerile grave ce-i revin în săvîrșirea acestor abateri tovarășului Gheorghe Ibănescu, plenara a hotărît destituirea sa din funcția de prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Neamț și sancționarea cu vot de blam cu avertisment.

Plenara C.C. al P.C.R. a hotărît ca raportul Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale, măsurile luate și concluziile desprinse din discutarea în cadrul plenarei a acestor grave abateri din județul Neamț să fie dezbătute în toate organele și organizațiile de partid, în scopul determinării unui puternic curent de opinie împotriva tendințelor de căpătuială, de îmbogățire pe căi necinstite a cadrelor și membrilor de partid, pentru întărirea exigenței partinice față de comportarea și atitudinea morală a comunistilor, în aplicarea normelor și principiilor eticii și echității socialiste.

cări legislației privind regimul cu

C.C. al P.C.R. a hotărât să se prevadă prin lege dreptul fiecărei familii de a dispune de o singură locuință proprietate personală, în care să locuiască, renunțându-se la prevederea de a se putea construi, pe lângă aceasta, vile de odihnă proprietate personală. Plenara a stabilit, de asemenea, ca în municipii și orașe locuințele proprietate personală să se realizeze numai sub formă de apartamente în blocuri.

În încheierea plenarei a luat cuvântul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, care s-a referit la o serie de sarcini concrete, de deosebită importanță, pentru realizarea în viață a prevederilor planului pe ultimele două luni ale acestui an, a planului pe anul viitor, care va fi supus adoptării actualei sesiuni a Marii Adunări Naționale, a întregului cincinal.

Secretarul general al partidului a subliniat necesitatea intensificării eforturilor tuturor oamenilor muncii din industrie în vederea realizării unui program suplimentar de dezvoltare mai rapidă economico-socială a țării și a programului de creștere mai accentuată a nivelului de trai al oamenilor muncii stabilite de Conferința Națională a partidului.

În legătură cu aceste obiective importante, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus în fața Comitetului Central al partidului, a tuturor organelor de partid și de stat, a cadrelor și oamenilor muncii din economie sarcina de a acționa cu energie sporită pentru reducerea mai substanțială a consumurilor materiale, a cheltuielilor materiale de producție. În acest sens a fost subliniată obligația tuturor organizațiilor economice, a întreprinderilor, a comitetelor de partid județene și a consiliilor populare de a asigura creșterea indicelui de folosire a materiilor prime, precum și recuperarea, până la ultimul gram, a materialelor care rămân după prelucrarea industrială. Ținând seama de faptul că fiecare bucătică de metal conține, pe lângă minereu de fier, atât energie, cât și muncă, trebuie acționat cu toată răspunderea pentru folosirea rațională a întregii cantități de materii prime, pentru valorificarea a tot ceea ce rămâne după încheierea procesului de producție și poate fi refolosit. Pentru a se imprima mai multă exigență și răspundere în această direcție, materiile prime și materialele rezultate după prelucrarea industrială vor fi cuprinse în viitor în planul de aprovizionare tehnico-materială al întreprinderilor.

În vederea economisirii riguroase a metalului, secretarul general al partidului a indicat să se acționeze pentru perfecționarea sortării mașinilor și utilajelor clasate și folosirea corespunzătoare a pieselor și subansamblelor. Aceasta este valabil atât pentru mașin-unelte, pentru utilaje grele, cât și pentru parcul auto, pentru tractoare și mașini agricole. De asemenea, s-a indicat ca metalul să fie trimis la retopit după o riguroasă sortimentare, în funcție de compoziția și calitatea aliajului, astfel încât să intre în noua rețetă fără să se piardă nimic din materialele prețioase pe care le conține.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția asupra necesității desfășurării unei largi acțiuni pentru colectarea deșeurilor, atât de la unitățile economice, cât și de la populație. Este vorba de metal, de hirtie, de îmbrăcăminte și încălțăminte, de sticlărie, care încorporează o mare cantitate de substanțe utile, prețioase, unele obținute pe calea importului din străinătate.

Importanța acestor acțiuni pentru economia noastră se oglindește și în faptul că, în viitor, planul de dezvoltare industrială va conține prevederi majorate de asigurare a materiilor prime și materialelor necesare pe seama valorificării a ceea ce rămâne de la prelucrarea industrială, precum și a deșeurilor colectate din întreaga țară.

Realizarea sarcinilor de economisire a materiilor prime și materialelor — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu — are o însemnătate hotărâtoare pentru ridicarea eficienței activității noastre economice, pentru creșterea beneficiilor întreprinderii, pentru aplicarea corespunzătoare a noului sistem de autogestione și autoconducere a unităților economice.

Secretarul general al partidului a pus cu deosebită

de petrol, situația...

în rindul țărilor cu mare consum de combustibil. niind că economisirea combustibilului, a energiei este una din problemele de bază ale dezvoltării noastre economice, atât în prezent, cât și în perspectivă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat tendința spre consumuri neraționale, concepția greșită potrivit căreia consumul de energie trebuie să meargă mereu înaintea creșterii producției industriale — concepție generată la timpul său de așa-zisa societate de consum, dar care este în prezent în mod sever revizuită chiar în țările capitaliste dezvoltate.

Arătând că lupta pentru reducerea consumului de combustibil și energie nu este o campanie de moment, conjuncturală, ci o problemă de orientare a însăși structurii economiei naționale, a dezvoltării noastre economice în viitor, de care depinde ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ministerelor, organelor economice centrale, unităților economice, tuturor organelor de partid și de stat să desfășoare o vastă activitate de perfecționare și modernizare a tehnologiilor în vederea asigurării unui consum cât mai redus de energie în toate ramurile industriale. A fost subliniată necesitatea ca întregul partid, toți cetățenii patriei noastre, întregul popor să acționeze în deplină cunoștință a faptului că înflorirea continuă a societății socialiste, creșterea forței economice a României, asigurarea prosperității ei depind în momentul de față în mod hotărâtor de gospodărirea judicioasă, cât mai economică, a mijloacelor materiale de care dispunem.

Secretarul general al partidului a relevat, de asemenea, necesitatea întăririi simțului de răspundere, în întreaga economie, pentru utilizarea cu maximum de randament a mijloacelor de producție. Trebuie lichidată în mod hotărât situația în care se găsesc o serie de capacități de producție care nu funcționează la parametri proiectați, nu-și realizează indicatorii de producție stabiliți în planul de stat. În aceeași ordine de idei trebuie luate măsuri ferme pentru diminuarea rebuturilor, care, în unele întreprinderi, se ridică la procente mari, ducând la pierderi serioase, diminuând rentabilitatea și nivelul beneficiilor.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se manifeste o exigență și o răspundere sporite față de buna întreținere și funcționare a tuturor capacităților de producție, să se ia toate măsurile necesare pentru evitarea avariilor, a accidentelor, a întreruperilor în folosirea unor mașini și utilaje, pentru întărirea ordinii și disciplinei, a controlului tehnic în toate unitățile productive, în toate schimburile. Sarcini de cea mai mare importanță revin în acest sens cadrelor de conducere, specialiștilor care poartă răspunderea funcționării normale, constante a tuturor instalațiilor și utilajelor, a tuturor unităților economice.

O importanță deosebită — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu — au clarificarea tuturor acestor probleme cu masa largă a celor ce muncesc, educarea tuturor oamenilor muncii în spiritul respectării riguroase a normelor de consum, a regulilor de folosire rațională a mijloacelor materiale ale economiei noastre, dezvoltarea unei înalte conștiințe în vederea desfășurării unei lupte neîntrerupte pentru reducerea continuă a consumului de materii prime, materiale și energie, pentru intensificarea eforturilor în vederea realizării cu mijloace mai mici a unor rezultate economice superioare. Numai astfel — a arătat secretarul general al partidului — vom putea asigura îndeplinirea istoricelor hotărâri ale Congresului al XI-lea, a Programului partidului de dezvoltare economico-socială a patriei, de trecere cât mai rapidă a României de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la acela de țară cu o dezvoltare economică medie, numai astfel vom putea asigura obiectivul fărâșării societății socialiste multilateral dezvoltate în România, sporirea continuă a bunăstării poporului, întărirea continuă a patriei, a suveranității și independenței ei naționale.

„Rezultatele bune pe care le avem într-un număr mare de unități în unele județe demonstrează că peste tot este posibil ca încă în anul viitor să se facă o cotitură radicală în activitatea din agricultură“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvintarea rostită la marea adunare populară de la Pitești cu prilejul sărbătoririi Zilei recoltei, 29 octombrie 1978)

AFIRMAREA LARGĂ A PROGRESULUI TEHNICO-ȘTIINȚIFIC PENTRU REALIZAREA UNEI NOI CALITĂȚI ÎN AGRICULTURA ROMÂNEASCĂ

AGRICULTURA, ramură de bază a complexului economic național, este chemată în acest cincinal să realizeze vastul program stabilit de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale Partidului, de dezvoltare în ritm rapid, de accentuare a procesului de modernizare și de creștere intensivă, pentru satisfacerea optimă a cerințelor de consum ale populației, a nevoilor industriei prelucrătoare de materii prime agricole și pentru crearea de disponibilități pentru export. Oamenii muncii de la sate sînt angajați plenar în îndeplinirea marilor sarcini ce le-au fost încredințate. Cu toate dificultățile create de natură, ei încheie cel de-al treilea an al cincinalului cu rezultate satisfăcătoare, care permit o bună aprovizionare a populației și acoperirea, într-o proporție crescîndă, a celorlalte nevoi ale economiei naționale.

Și în acest an, baza tehnico-materială a agriculturii a sporit substanțial, fiind susținută de un amplu program de investiții vizînd mecanizarea complexă (prin asigurarea celor mai noi tipuri de tractoare și mașini agricole), ridicarea continuă a potențialului productiv al pămîntului (prin lucrări de îmbunătățiri funciare), chimizarea agriculturii, aplicarea largă în producție a cuceririlor științei și tehnicii și trecerea la forme intensive, cu flux tehnologic industrial, în creșterea animalelor.

Dar, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Pitești cu ocazia sărbătoririi „Zilei recoltei“, rezultatele obținute nu sînt pe măsura prevederilor planului și a necesităților. Aceasta, deoarece „nu peste tot se realizează lucrările agricole corespunzător cerințelor științei agricole, nu peste tot sînt folosite mijloacele mecanizate și mijloacele chimice așa cum se cuvine. Nu este încă folosit în suficientă măsură pămîntul — principalul factor de care depinde realizarea rapidă a obiectivului pe care l-a fixat Congresul al XI-lea în domeniul agriculturii“.

Importante rezerve în creșterea producției

CA REZULTAT al eforturilor materiale și financiare făcute de întreaga societate și al muncii depuse de cei ce lucrează în agricultură — în pofida unor condiții climatice mai puțin prielnice, îndeosebi pentru culturile prășitoare, în aproape toate zonele țării — se vor obține anul acesta circa 19 milioane tone de cereale, peste 1,1 milioane tone de semințe oleaginoase, aproape 6 milioane tone de sfeclă de zahăr, circa 7,4 milioane tone de cartofi și legume și peste 2,5 milioane tone de fructe și struguri. Sînt numeroase unități care obțin în mod constant recolte mari la hectar, mult superioare mediei

pe țară, ceea ce dovedește că agricultura dispune de rezerve mari, a căror deplină punere în valoare va permite îndeplinirea integrală a programelor stabilite. Astfel, la producția de grâu, 62 de întreprinderi agricole de stat și 335 de cooperative agricole de producție au obținut peste 4 000 kg/ha, iar la porumb, 73 de întreprinderi de stat și de cooperative au realizat peste 5 000 kg/ha. Unitățile agricole cu terenuri amenajate pentru irigații în sisteme mari au obținut, pe o suprafață de circa 240 mii de hectare, peste 6—7 tone de porumb boabe la hectar, iar la sfecla de zahăr, un număr de 386 cooperative agricole au obținut peste 30 tone la hectar. A crescut numărul unităților care au obținut producții record. La grâu, de exemplu, au realizat peste 6 000 kg/ha întreprinderile de stat Variaș, Pecica, Grabăț, Băilești, Stelnică, Urleasca, Scînteia, cooperativele agricole Petrești, Dorohoi, Cămin; la porumb au realizat peste 10 000 kg/ha întreprinderile agricole de stat Urleasca, Variaș, Băilești și Zimnicea, cooperativele Scornicești, Borcea II ș.a.

Analiza grupării unităților după producția medie obținută demonstrează că și în acest an se mențin diferențe mari de la o unitate la alta, ca rezultat al modului diferit în care sînt folosite mijloacele de producție și, în special, cum este gospodărit pămîntul, precum și al modului în care se aplică tehnologiile. Acesta face necesară analizarea serioasă a situației fiecărei unități, stabilizîndu-se măsurile cele mai potrivite pentru ca încă de anul viitor să aibă loc o îmbunătățire radicală a îndeplinirii planului de către toate unitățile agricole.

O atenție deosebită se va acorda folosirii raționale a fondului funciar, limitîndu-se la minimum scoaterile din circuitul agricol și luîndu-se măsuri hotărîte pentru: redarea către agricultură a tuturor suprafețelor posibile în vederea cultivării fiecărui metru pătrat de teren, sporirea capacității de producție a acestora, realizarea integrală a programului de lucrări de îmbunătățiri funciare și în mod deosebit a amenajărilor pentru irigații pe suprafețele prevăzute. Pentru a asigura nevoile de fertilizare a culturilor va trebui să se folosească în primul rînd întreaga cantitate de gunoi de grajd, la care se va adăuga, în completare, îngrășămintele chimice repartizate, sporindu-se astfel eficiența utilizării acestora. Așa cum arată experiența unităților agricole fruntașe, alături de o amplasare judicioasă a culturilor pe teritoriul fiecărei unități este necesar să se acorde o mai mare atenție calității și alegerii semințelor, pentru ca fiecare unitate să dispună de soiurile și hibridii cei mai adecvați fiecărei zone de cultură din țară. În același timp, se vor urmări cu toată fermitatea respectarea tehnologiilor adoptate, folosirea cu maximă eficiență a

mijloacelor mecanice pentru a executa lucrările în perioadă optimă și a reduce pierderile.

În **zootehnic**, se prelinină pentru acest an creșteri însemnate ale efectivelor de animale la toate speciile, precum și sporuri de producție care permit ca livrările la fondurile de stat să fie mai mari decât anul trecut cu 100 mii tone de carne, cu un milion hectolitri de lapte și cu peste 60 milioane de ouă. Aceste rezultate sînt o consecință directă a îndeplinirii acțiunilor prevăzute în programul de dezvoltare a zootehniei: organizarea de noi complexe în flux tehnologic industrial, îmbunătățirea indicatorilor de producție, creșterea cantitativă și calitativă a bazei furajere, folosirea mai intensă a rezervelor de creștere a producției pe care le au gospodăriile populației. În viitor, eforturile unităților cu profil zootehnic se vor îndrepta, cu prioritate, spre îmfăptuirea prevederilor de creștere a efectivelor matcă, îmbunătățirea condițiilor de îngrijire a tinerețului de prăsilă, creșterea indicilor de natalitate, reducerea mortalității și a sacrificărilor de necesitate; în paralel, se vor lua măsuri pentru o folosire mai intensivă a pajisților naturale, a resurselor furajere secundare și a subproduselor din industria alimentară.

1979, an de cotitură

AȘA CUM SUBLINIA cu deosebită fermitate secretarul general al partidului la recenta sărbătorire a „Zilei recoltei”, este imperios necesar ca începînd cu anul viitor să se facă o cotitură radicală, cu adevărat revoluționară în toate sectoarele activității agricole din țara noastră. Dispunînd deja de condiții foarte bune pe linia asigurării factorilor materiali, financiari și umani proprii unei agriculturi avansate, și avînd în vedere sporirea cantitativă și calitativă a acestor factori în anul 1979, putem spune că există o bază solidă pentru realizarea aceluia **salt calitativ esențial, care să înscrie agricultura românească, complet și definitiv, între ramurile cu o creștere economică și grad de eficiență dintre cele mai ridicate**, atît în context intern cît și internațional.

Cerealele rămîn în continuare obiectivul prioritar al agriculturii noastre, de nivelul acestei producții depinzînd dezvoltarea zootehniei, standardul de viață al populației. Producția totală de cereale urmează să ajungă la peste 24 milioane de tone, ceea ce va asigura îndeplinirea sarcinii trasate de Congresul al XI-lea, de a se asigura cel puțin o tonă de cereale pe locuitor. Sporirea suprafețelor însămînțate, executarea lucrărilor în condiții de calitate ridicată, asigurarea unor soiuri și hibridi mai productivi, utilizarea unor cantități sporite de îngrășăminte, creșterea suprafețelor irigate constituie măsuri care garantează îndeplinirea sarcinilor prevăzute.

Culturile tehnice vor continua să constituie o preocupare majoră, urmînd să se realizeze producții mult sporite la floarea soarelui (peste 1 milion tone) și sfecla de zahăr (peste 9 milioane tone), care să satisfacă mai deplin nevoile de materii prime ale industriei alimentare.

Legumicultura are în obiectiv creșterea mai accentuată a randamentelor și asigurarea de recolte timpurii, generalizarea progresului tehnic, acoperirea din producția proprie a nevoilor fiecărui județ și creșterea gradului de industrializare a producției legumelor.

În **pomicultură și viticultură**, odată cu realizarea sarcinilor din programele aprobate de conducerea partidului și statului, va trebui să recuperăm și rămîinerile în urmă din anii precedenți și să asigurăm executarea

lucrărilor viticole și pomicole specifice pentru refacerea plantațiilor afectate de condițiile climatice.

Creșterea animalelor va rămîne în continuare o orientare prioritară în strategia generală a intensificării producției agricole, datorită atît gradului înalt de concentrare și specializare din unitățile cu flux tehnologic industrial, cît și necesității de a se obține un volum mai mare de produse cu valoare nutritivă ridicată, sporind totodată ponderea producției zootehnice în totalul producției globale agricole.

Efectivele de animale vor ajunge în 1979 la peste 7,4 milioane de bovine, 12,4 milioane de porcine, peste 18,5 milioane de ovine; va crește, de asemenea, efectivul de păsări ouătoare. Sporirea randamentelor pe animale și a greutateii la sacrificare constituie unica garanție a unor producții totale ridicate, care să conducă la îndeplinirea indicatorilor de livrare la fondul de stat și, implicit, la mărirea ofertei de produse bogate în proteine.

Îmfăptuirea nivelurilor de producție prevăzute necesită o puternică dezvoltare a bazei tehnico-materiale a agriculturii, atît sub aspect cantitativ cît și într-o gamă diversificată, care să permită executarea în termene optime a tuturor lucrărilor, punerea în valoare a întregului potențial productiv al pămîntului și aplicarea tehnologiilor moderne; agricultura va primi anul viitor încă 14 mii de tractoare într-o gamă diversificată, și peste 2,1 mii de combine autopropulsate, împreună cu setul de mașini necesar, ceea ce va permite executarea mecanizată a unui volum mai mare de lucrări în perioada optimă. Îngrășămintele chimice livrate agriculturii vor depăși 2 milioane de tone; de asemenea, se vor asigura cantități sporite de erbicide, insectofungicide și alte substanțe chimice necesare. Amenajările pentru irigații se vor situa, în continuare, pe primul plan, deoarece în condițiile țării noastre acestea au o influență hotărîtoare în asigurarea unor producții ridicate și stabile în zonele cu precipitații reduse.

Lărgirea continuă a bazei tehnico-materiale, creșterea nivelului tehnic al dotării agriculturii obligă la ridicarea permanentă a calificării celor ce lucrează pe ogoare; aceasta presupune, între altele, preocupare mai susținută vizînd pregătirea cooperantilor pentru conducerea tractoarelor, astfel ca să poată participa în perioadele de vîrf, alături de mecanizatori, la executarea în timpul optim a lucrărilor agricole.

Anul 1979 va trebui să constituie un an de cotitură și în ceea ce privește eficiența economică din agricultură, preconizîndu-se în acest sens un complex de măsuri care să ducă la scăderea ponderii cheltuielilor materiale, sporirea productivității muncii și a eficienței fondurilor de producție, ridicarea rentabilității fiecărei activități, ca și pe fiecare cultură și specie de animale. Totodată, se va urmări utilizarea mai judicioasă a fondurilor de investiții, căutîndu-se noi soluții tehnologice și constructive pentru a se reduce investiția specifică, consumul de ciment și oțel, iar exploatarea capacităților de producție să se facă cu consumuri de energie cît mai mici.

Însuflețiți de îndemnul și indicațiile din cuvîntarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu** cu ocazia „Zilei recoltei”, oamenii muncii din agricultură depun eforturi tot mai susținute pentru executarea exemplară a tuturor lucrărilor din această toamnă, ca un început bun, capabil să garanteze realizarea sarcinilor ce revin agriculturii în anul viitor.

Ovidiu POPESCU

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

REDUCEREA CHELTUIELILOR MATERIALE ȘI REALIZĂRILE FIZICE — CONDIȚII ALE ÎNDEPLINIRII PRODUCȚIEI NETE

REALIZAREA producției nete planificate — indicator de comensurare a aportului prin efort propriu al unităților productive la sporirea valorii nou create — depinde, fără îndoială, de modul în care sînt gospodărite resursele materiale alocate, de reducerea substanțială a consumurilor de materii prime și materiale. Pentru satisfacerea intereselor generale ale economiei naționale, ale tuturor beneficiarilor, esențial este ca realizarea producției nete să fie obținută concomitent cu îndeplinirea sistematică, lună de lună și trimestru de trimestru, a producției fizice în sortimentele planificate. Numai prin îmbinarea optimă și orientarea eforturilor colectivelor de muncă simultan în aceste două direcții poate fi obținută o eficiență economică ridicată, o creștere în ritm înalt a venitului național — sursă principală de dezvoltare accelerată a economiei și de ridicare, pe această bază, a nivelului de trai.

Edificatoare din acest punct de vedere sînt concluziile desprinse din analiza activității întreprinderii „Dimbovița” din Capitală, în primele 9 luni din acest an.

Diminuarea consumurilor materiale...

UNITATE cu vechi tradiții în industria ușoară românească, dezvoltată și modernizată continuu, întreprinderea bucureșteană produce o bogată și variată gamă de încălțăminte de cea mai bună calitate pentru copii, femei și bărbați, precum și numeroase articole de marochinărie, produse larg solicitate de beneficiarii interni și la export.

În scopul sporirii valorii nou create, în întreprindere s-a acționat, în primul rînd, pentru gospodărirea judicioasă a resurselor materiale. Căutările, preocupările

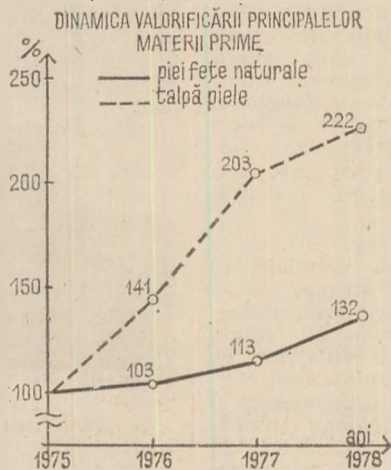
creatoare și rezultatele obținute în acțiunea de valorificare superioară și de reducere a consumurilor de materii prime și materiale au condus la micșorarea substanțială, atît în dinamică cît și față de plan, a cheltuielilor materiale. Astfel, dacă ponderea acestora în valoarea producției marfă pe 9 luni era în anul 1977 de 55,5%, ea scade în anul 1978 la 52,5%, iar nivelul consumurilor materiale s-a situat sub sarcina de plan cu 0,5% (tabelul).

Realizarea unor indicatori planificați de eficiență (9 luni din 1978, în %)

	Cumulat pe luni
Producție netă	99,7
Cheltuieli totale la 1 000 lei producție marfă	99,7
din care :	
— cheltuieli materiale	99,5
Rentabilitate	100,3

În acest fel au fost obținute :

● creșterea continuă a indicelui de valorificare a principalelor materii prime (graficul). Creșterile însemnate înregistrate în acești ani la indicele de valorificare a materiilor prime de bază în fabricarea de încălțăminte : la piei naturale — 132,0% și la talpă de piele — 222,0%, sînt rezultatul activității de creație și proiectare, a colaborării permanente și eficiente între aceasta și secțiile de producție ;

● diminuarea consumurilor prin urmărirea atentă a respectării normelor de consum specifice la materiile prime și materialele utilizate și chiar reducerea acestora, prin îmbinarea judicioasă a tiparelor de croit sau a stanțării diferitelor elemente componente ale încălțăminte. În întreprindere funcționează un sistem de urmărire zilnică a consumului cu ajutorul calculatorului electronic, care furnizează date prelucrate operativ privind respectarea normelor, abaterile de la nivelurile stabilite, precum și cauzele lor, ceea ce permite factorilor de decizie să cunoască permanent evoluția reală a consumurilor și să intervină în timp util acolo unde se înregistrează depășiri ale normelor de consum. În primele 9 luni ale anului au fost realizate economii la piei fețe naturale de 3 000 mp, la tălpi de 1 400 kg, la piei pentru căptușeli de 600 mp, la țesături pentru căptușeli de 300 mp, iar la țesături pentru fețe — 300 mp ;

● valorificarea superioară a deșeurilor. În întreprindere există un atelier profilat special pe valorificarea deșeurilor ce rezultă din procesul de producție. Aceasta realizează încălțăminte pentru femei, produse durabile și estetice, care nu diferă calitativ de cele obținute din material întreg. Acțiunea de valorificare a deșeurilor a fost extinsă larg și în cadrul atelierului de marochinărie, executîndu-se numeroase articole. În cele trei trimestre au fost realizate din deșeuri însemnate cantități de produse de calitate superioară : 12 100 bucăți de încălțăminte pentru femei, 150 000 bucăți de articole de mică marochinărie ș.a.

...nu poate compensa nerealizarea planului fizic

CU TOATE că în întreprindere s-a acționat eficient, cu rezultate

bune, pe linia reducerii cheltuielilor materiale și totale, totuși **producția netă planificată nu a fost integral realizată în perioada analizată.** Dacă în semestrul I a.c. nivelul planificat la acest indicator a fost depășit cu 0,8%, în schimb în trimestrul III realizările s-au situat sub plan (cu 2,7%), ceea ce a condus, pe total 9 luni, la o nerealizare globală de 0,3%.

Cauza principală a acestei situații, care s-a reflectat de altfel și în neîndeplinirea producției marfă planificate (realizări — 99,3%) constă în nerealizarea unui sortiment principal la producția fizică: încălțăminte, la care prevederile au fost îndeplinite în proporție de 96,8% în sem. I, de 90,1% trim. III și de 94,7% cumulată pe 9 luni a.c.

Factorii care au determinat apariția acestor rămăneri în urmă față de plan au fost:

— anumite **deficiențe în aprovizionarea tehnico-materială**, îndeosebi în semestrul I al acestui an. În această perioadă unii furnizori nu au livrat la termen materialele contractate: Tăbăcăria din Corabia (17 000 mp box față naturală), întreprinderea „Spumotim” — Timișoara (10 000 perechi tălpi poliuretan), Întreprinderea de bunuri de consum din cauciuc Jilava (tălpi „jumbo” din cauciuc). La neajunsurile obiective trebuie adăugat că nici compartimentul de

aprovizionare al unității nu a dat dovadă de suficientă promptitudine și mobilitate în rezolvarea unor probleme de pregătire a aprovizionării și în desfășurarea activităților precontractuale în anul anterior celui de plan;

— **număr ridicat de opriri accidentale ale utilajelor de producție**, stagnări și flux neritmic, chiar și atunci când au fost bine aprovizionate. Este nevoie ca în întreprindere să se acorde o atenție sporită întreținerii în bune condițiuni a utilajelor, reparării acestora la timp, prin respectarea termenelor prevăzute în grafice pentru efectuarea acestor lucrări și prin pregătirea din vreme a pieselor sau subsansamblelor necesare.

— **nerealizarea integrală a prevederilor din programul special de măsuri privind creșterea productivității muncii.** Există încă resurse nevalorificate deoarece, pe de o parte, unele norme de muncă nu mai concordă cu dotarea tehnică existentă și cu nivelul ridicat de calificare al unor muncitori, iar, pe de altă parte, pentru că nu a existat suficientă preocupare pentru mecanizarea unor operații, deși acest lucru era prevăzut să se realizeze încă în primul semestru al anului. În lumina acestei situații, se impune impulsivizarea realizării integrale a programului de măsuri privind creșterea productivității muncii, urgentarea reanalizării normelor de

muncă și stabilirea acestora astfel încât să mobilizeze mai activ aptitudinile și pregătirea profesională a fiecărui muncitor în realizarea unui volum sporit de produse în unitatea de timp. Pe aceste căi este necesar să se acționeze mai energic, mai operativ și mai ales cu eficiență sporită în vederea mobilizării complete, mai intense, a rezervelor interne disponibile. De altfel, ținând seama de aceste rezerve și de alte potențiale, **în întreprindere a fost estimată posibilitatea ca productivitatea medie lunară a muncii să crească cu 8,4% față de media înregistrată pe 9 luni, indicele de utilizare a fondului de timp la liniile tehnologice, să sporească cu circa 2%, mai ales prin mai buna organizare și aprovizionare a locurilor de muncă, prin respectarea disciplinei în toate compartimentele.**

Pe această bază, în continuare, pînă la sfîrșitul anului, a fost stabilit ca obiectiv principal realizarea unei producții medii lunare sporite față de perioada trecută de circa 26 000 perechi de încălțăminte și cu 13 t, respectiv 5 t la sortimentele piei tari și piei moi. Sînt create totodată premisele necesare pentru creșterea producției nete cu circa 6,7 mil. lei față de prevederile inițiale ale ultimului trimestru din acest an.

Gh. DRAGHICI

REALIZĂRI DE PRESTIGIU ALE CREAȚIEI TEHNICE ROMÂNEȘTI

SICAP-U 78, o instalație modernă de conducere operativă a proceselor de producție

SICAP-U 78 este o instalație originală de urmărire, control și prelucrare automată a parametrilor de funcționare a utilajelor, fabricată de Întreprinderea de echipamente periferice din București. Ea are la bază realizări anterioare valoroase — instalații proiectate de Institutul de proiectări pentru industria ușoară, și brevetate atât în țara noastră (1972), cât și în străinătate (S.U.A. — 1978).

Produsul actual se distinge prin posibilitățile largi de acțiune care le are prin utilizarea „on-line” a microcalculatorului românesc FELIX MC-8 (16 KO), a traductoarelor specifice, în vederea culegerii automate a datelor —

referitoare la producția utilajelor, și la evenimentele aleatoare — și supravegherii funcționării utilajelor. Datorită acestor multiple funcțiuni, instalațiile SICAP-U 78 pot fi utilizate în industriile: ușoară, chimică, petrolieră, minieră, constructoare de mașini etc.

Prin realizarea în țară a unor asemenea instalații se reduce efortul valutar cu 25 milioane lei, iar prin utilizarea lor se diminuează timpii de staționare a utilajelor cu 10%, poate fi substanțial ridicată productivitatea muncii și considerabil diminuat numărul personalului antrenat în urmărirea și în raportarea producției.

Instalația de conducere operativă a proceselor de producție SICAP-U 78

Originalitatea concepției și multiplele avantaje pe care le oferă SICAP-U 78 au fost bine apreciate și peste hotă-

re: la Geneva instalația românească a primit o medalie de argint, iar la Sofia diploma de onoare

Perfecționarea mecanismului economico-financiar

FUNDAMENTAREA ȘTIINȚIFICĂ A CHELTUIELILOR MATERIALE

ÎN CONDIȚIILE ACTUALE, cînd producția netă ocupă un loc hotărîtor în aprecierea activității depuse de fiecare colectiv de oameni ai muncii, planificarea și fundamentarea costurilor de producție în general și a celor materiale în special trebuie privită cu multă răspundere la toate nivelele de conducere și, îndeosebi, la nivelul întreprinderilor, de unde pornește elaborarea și se hotărăște realizarea planului.

Sarcini de plan realist dimensionate

ESTE EVIDENT că, prin măsurile adoptate, în ultimii ani a crescut caracterul realist al planului, indicatorii prevăzuți fiind mai bine fundamentați, în conformitate cu potențialul tehnic și uman al fiecărei unități economice. La nivelul unor întreprinderi se mai întîlnesc însă cazuri în care la dimensionarea unor indicatori se mențin anumite „rezerve”, fapt care determină — la finele perioadei de plan — să apară decalaje destul de mari între indicatorii planificați și cei efectiv realizați. Un astfel de exemplu ni-l oferă o întreprindere din ramura construcțiilor de mașini (vezi tabelul). Această situație relevă fap-

te la începutul anului, precum și cele care se descoperă pe parcursul perioadei de plan. Această măsură devine necesară în condițiile perfecționării mecanismului economico-financiar, deoarece planul se poate depăși numai dacă există asigurată desfacerea producției. În aceste condiții, orice depășire de plan trebuie să fie cerută ca plan suplimentar și pe baza realizării acestuia să fie apreciată și stimulată unitatea economică în cadrul întrecerii socialiste.

La nivelul întreprinderii se poate ține seama în fundamentarea indicatorilor de plan de capacitățile de producție existente, de nivelurile de utilizare al acestora, se pot cunoaște posibilitățile de introducere și extindere a tehnologiilor noi, gradul de organizare a producției și a muncii, de calificare a personalului muncitor, factori care influențează direct sau indirect lucrările de fundamentare, precum și nivelul indicatorilor de plan. Numai pornind cu o fundamentare științifică a indicatorilor de plan de la nivel de întreprindere se poate vorbi în continuare de planuri și indicatori științific fundamentați la celelalte nivele.

siderăm util ca odată cu elaborarea și fundamentarea indicatorilor de plan pe an, cu eşalonarea acestora pe trimestre și luni, să se introducă și indicatorul „total costuri de secție sau atelier”. Acesta din urmă ar putea fi defalcat pe: **total costuri materiale** (costuri cu materii prime și materiale, energie, combustibil și apă; costuri cu amortizarea fondurilor fixe; alte costuri materiale) și **total costuri cu munca vie** (costuri cu retribuția, cu introducerea tehnicii noi; alte costuri cu munca vie).

Pentru realizarea evidenței costurilor la nivelul secțiilor și atelierelor de producție se impune ca, ținînd seama de specificul activității fiecărei întreprinderi și de complexitatea lucrărilor, în fiecare întreprindere să fie luate unele măsuri organizatorice printre care amintim: elaborarea și actualizarea documentației tehnice care trebuie să stea la baza întocmirii planurilor de producție, lansării programului de fabricație și stabilirea costurilor normate (lista reperelor componente ale produselor cu defalcarea pe secții și ateliere, marșrutul reperelor, consumurile specifice de materiale și timpul de lucru pe repere, ansamble și produse) elaborarea calculației costurilor normate ale reperelor, ansamblelor și produselor pe secții și ateliere potrivit procesului tehnologic și pe baza documentației tehnice; stabilirea planului de producție pe secții și ateliere cu defalcarea pe repere în forma în care se execută și se livrează de fiecare secție și atelier (cu note de predare); organizarea evidenței gestiunii și circulației semifabricatelor în secții și ateliere, în scopul asigurării integrității și al determinării exacte a producției și a costurilor aferente acestora; asigurarea controlului financiar preventiv pentru încadrarea în li-

Specificație	1977		1978 sem. I	
	Totale	Materiale	Totale	Materiale
Nivelul costurilor fundamentate de unitate la început de an	656,9	495,1	616,7	448,1
Nivelul costurilor primite prin plan la început de an	579,7	419,0	598,9	424,3
Nivelul costurilor rămase prin plan la sfîrșit de an	621,9	439,8	613,3	429,6
Nivelul costurilor realizate efectiv la sfîrșit de an	618,3	452,7	612,9	437,2

tul că, în cazul respectiv, atît centrala industrială cît și conducerea unității respective nu au făcut o analiză temeinică a evoluției costurilor în vederea descoperirii tuturor rezervelor de reducere a acestora și cuprinderii lor în plan. De aceea, se impune ca în indicatorii de plan să fie cuprinse toate rezervele cunoscu-

Urmărirea și evidența costurilor la nivelul secțiilor și atelierelor

PENTRU CREȘTEREA răspunderii lucrătorilor din secțiile și atelierelor de producție față de eforturile materiale și umane cu care se realizează producția, față de gospodărirea bunurilor materiale aflate în gestiunea lor, con-

drd. Alexandru COZAC
secretar al Comitetului orășenesc
P.C.R. Zalău

(Continuare în pag. 26)

Exigențe ale cincinalului revoluției
tehnic-științifice

Orientări ferme ale progresului tehnic în construcții: ECONOMICITATE, PRODUCTIVITATE, CALITATE

RECENTUL DIALOG DE LUCRU pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a avut cu specialiștii pe platforma industrială Militari, din Capitală, pentru examinarea propunerilor de realizare a unor noi soluții constructive, materiale de construcții și elemente prefabricate s-a înscris în șirul analizelor făcute de secretarul general al partidului în legătură cu creșterea eficienței investițiilor, cu afirmarea revoluției tehnico-științifice într-un sector de cea mai mare importanță pentru progresul țării.

S-au relevat cu acest prilej rezultatele pe care lucrătorii din proiectarea și cercetarea științifică din construcții le-au obținut, în decurs de doi ani, în traducerea în viață a prețioaselor indicații date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru cu proiectanții din 21 septembrie 1976, care — marcând un adevărat moment de cotitură în munca de creație a intelectualității tehnice din construcții — a dinamizat gândirea specialiștilor, orientînd-o spre găsirea de noi soluții constructive, de o înaltă eficiență.

POTRIVIT SARCINILOR înscrise în documentele Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, progresul tehnic în ramura construcțiilor are în prezent trei componente, trei obiective prioritare care determină și călăuzesc întreaga muncă a specialiștilor ce lucrează în acest domeniu. Aceste obiective sînt :

- **reducerea consumurilor specifice de materiale**, prin introducerea unor soluții tehnice noi și a unor materiale eficiente ;

- **creșterea productivității muncii** pe șantiere, prin prefabricare, mecanizare și o mai bună organizare ;

- **îmbunătățirea calității, sporirea durabilității și siguranței construcțiilor**, prin perfecționarea metodelor de calcul și executarea lucrărilor în strictă concordanță cu prevederile normelor și standardelor.

Indicațiile secretarului general al partidului au determinat ieșirea de pe făgașul căilor bătătorite și introducerea de soluții în care materialele cu caracteristici superioare se îmbină într-o calitate nouă, dînd un efect economic deosebit.

Calitatea construcțiilor nu se referă numai la rezistența sau aspectul acestora, ci privește și funcționalitatea lor. Clădirea — după cum se știe — nu este un scop în sine, ci numai un mijloc pentru adăpostirea oamenilor, mașinilor și materialelor, pentru crearea mediului de lucru și de viață. Preocuparea de **sporire a performanței construcției** — adică de conferire a acelor calități care o fac cît mai proprie funcțiilor cărora ea le este destinată, în condițiile antrenării unui minimum de resurse materiale și umane — constituie esența, trăsătura comună a soluțiilor de proiectare stabilite în ultima perioadă și prezentate exemplificativ în expoziția de pe platforma industrială Militari.

CARE SÎNT principalele lor atribute de eficiență ?

- **FOLOSIREA LARGĂ A ILUMINATULUI NATURAL AL HALELOR DE PRODUCȚIE** constituie una din măsurile care au conferit o nouă calitate construcțiilor proiectate în perioada recentă. Pe lîngă condiții de muncă superioare celor din halele fără ferestre și luminatoare de acoperiș (hale „oarbe”), larg utilizate anterior, pe lîngă o importanță economică de energie electrică în exploatare, s-a asigurat, prin folosirea poliesterilor armați cu fibre de sticlă la realizarea noilor tipuri de luminatoare, o considerabilă reducere a greutateii construcțiilor și, prin aceasta, scăderea consumului de oțel în structura clădirii.

Practic, în actualele proiecte tip, halele de producție de tip curent au 25—40% din suprafața acoperișului vitrată ; numai o mică parte, care adăpostesc procese tehnologice speciale, mai recurg la soluții constructive fără lumină naturală prin acoperiș. Desigur că trecerea la un procent atît de important de luminatoare trebuie să intensifice preocuparea pentru asigurarea unei izolații termice sporite a halelor.

- **REDUCEREA GREUTĂȚII CONSTRUCTIILOR** este o preocupare deosebit de actuală în întreaga lume, fiind dictată de necesitatea de a micșora volumul transporturilor de materiale, de a mări gabaritele libere ale clădirilor fără supradimensionarea structurilor, de a rezolva mai economic problemele legate de amplasarea construcțiilor pe terenuri cu portanță scăzută. Totodată, o construcție ușoară întrunește condițiile unei comportări mai bune la solicitările seismice.

În acest sens, linia adoptată a urmărit deopotrivă **alegerea unor soluții constructive raționale și introducerea unor materiale de calitate superioară și ușoare**. S-au eliminat din proiectele tip ș-

Prin generalizarea noilor soluții constructive, elemente, materiale și tehnologii, prin eliminarea unor lucrări inutile, prin mai buna folosire a unor spații productive existente, în anul 1979 se vor putea obține, față de planul de investiții, economii de :

- la volumul de investiții :
10 miliarde lei
- din care la volumul lucrărilor de construcții-montaj :
7 miliarde lei
- la consumul de metal în construcții-montaj :
300 mii tone

Considerînd numai investițiile în ramurile productive, reducerile vor fi de 4,4% la volumul de investiții, 7,7% la construcții-montaj, 12,2% la consumul de metal.

pele de acoperiș, grinzile transversale grele, luminatoarele și deflectoarele din beton, pardoselile cu grosimi mari, pereții sau parapetii din zidărie de cărămidă plină ; s-a renunțat la soluțiile cu chesoane din beton armat pe ferme metalice ; s-a prevăzut ca utilajele grele să fie amplasate la sol și, în general, să se scoată în afara construcțiilor toate utilajele și instalațiile tehnologice care pot funcționa în aer liber.

O măsură constructivă generatoare de importanță economică a fost **extinderea utilizării elementelor de beton precomprimat**, care, datorită caracteristicilor de rezistență superioare, se realizează cu forme și dimensiuni mai economice decît elementele de beton armat. De exemplu, o grindă de rulare de 9 m din beton precomprimat cîntărește circa 6 tone, cu 37% mai puțin decît o grindă echivalentă din beton armat.

În ceea ce privește introducerea unor materiale eficiente, putem menționa că s-a extins folosirea agregatelor ușoare (granulit) pentru betoane (în special la Timișoara și Iași), a betonului celular autoclavizat, a elementelor din azbociment ondulat, a profilelor de oțel cu pereți subțiri. S-au studiat soluții bazate pe utilizarea polistirenului expandat, a cărui greutate este de numai 25—30 kg/mc, față de 600—800 kg/mc în cazul betonului celular ; aceasta permite ca pentru o izolare termică echivalentă, greutatea învelitorii halei izolate cu polistiren să se reducă la 45 kg/mp, față de 160 kg/mp în soluția cu izolație din b.c.a.

În construcțiile de locuințe din panouri mari sau cu diafragme din beton armat monolit, noile sisteme constructive elaborate de Institutul de proiectare pentru construcții tipizate și utilizarea pe scară mai mare a unor materiale ușoare au permis obținerea unor clădiri cu greutate proprie de 850—900 kg pe un mp de arie desfășurată, în loc de 1 150—1 250 kg/mp în soluțiile anterioare. Sînt, de asemenea, de semnalat tipurile eficiente de panouri exterioare, alcătuite din fișii de beton celular autoclavizat, avînd o greutate de numai 210 kg/mp și un consum de oțel de circa 3 kg/mp (în comparație cu 6 kg/mp la panourile utilizate curent), care s-au aplicat la construcția a numeroase blocuri de locuințe la Constanța.

Și în domeniul clădirilor de locuit din elemente spațiale prefabricate din beton armat s-au obținut realizări interesante. Celulele spațiale de cca. 20 tone greutate, folosite în prezent la Craiova și Brașov, au permis reducerea consu-

mului de manoperă pe șantier de cca. 3 ori față de soluțiile cu panouri mari. Reducerea în continuare (conform ultimelor proiecte) a greutateii elementelor la cca. 14 tone, folosindu-se la confecționarea lor și beton ușor de granulat, va permite utilizarea unor macarale de montaj mai ușoare și reducerea consumului specific de oțel la 18 kg/mp.

● Dintre **MATERIALELE DE CALITATE SUPERIOARĂ** introduse în fabricație în ultima perioadă și care au început a fi utilizate în construcții remarcăm în primul rând oțelul de înaltă rezistență, atât pentru armarea elementelor din beton armat și beton precomprimat, cât și pentru construcțiile metalice din profile și țevi. Oțelul PC 60, de exemplu, are o rezistență cu 14% mai mare decât PC 52, asigurând — în același domeniu de utilizare — economii prin reducerea cantităților necesare. De asemenea, cimenturile de înaltă rezistență de tipurile P 50 și P 55 sînt solicitate tot mai mult, întrucît permit confecționarea unor betoane cu calități superioare, strict necesare elementelor precomprimat. Se împune extinderea producției în gama deosebit de largă a maselor plastice, destinate pentru izolații termice și hidrofuge, finisaje, elemente de pereți despărțitori, instalații ș.a., domenii în care oferă o eficiență deosebită față de soluțiile tradiționale. În construcții sînt necesare, în fine, și alte materiale prea puțin folosite pînă acum, cum ar fi împișlirile textile, țesăturile din fibre de sticlă, cleiurile epoxidice, adaosurile chimice cu proprietăți speciale pentru betoane, ce pot rezolva unele probleme tehnice ce părău de nesoluționat pînă acum cîțiva ani.

Toate acestea reprezintă un vast domeniu, în care știința și chiar producția au realizat, desigur, progrese. Considerăm însă că mai sînt încă multe de făcut, întrucît **asigurarea și aplicarea în proporții mult sporite a unor materiale rezistente, ușoare și ieftine reprezintă o condiție esențială a economicității construcțiilor.**

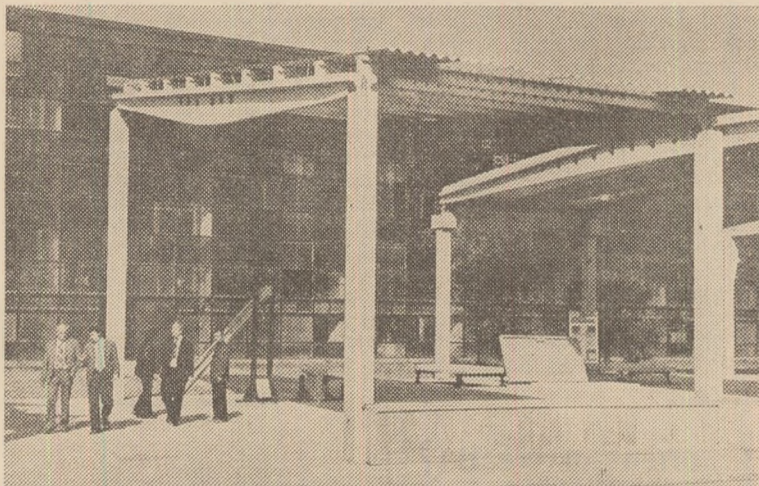
PREOCUPARE ACTUALĂ în construcții o reprezintă **îmbunătățirea normativelor tehnice și a standardelor.** O primă revizuire a unor normative, efectuată acum doi ani, a condus la proiectarea unor elemente mai suplă, la eliminarea unor exagerări.

Cei mai buni specialiști din învățămînt, din cercetare și proiectare au supus recent unei analize critice peste 50 de prescripții tehnice. Propunerile lor de îmbunătățire a conținutului acestora se referă în principal la: introducerea calculului la stările limită pentru construcțiile metalice; extinderea utilizării oțelului de calitate superioară ca armătură în betoane; folosirea mai largă a cimenturilor cu adaosuri; introducerea de soluții mai economice de fundații, stâlpi pentru hale industriale, diafragme pentru clădiri de locuințe ș.a. Toate acestea vor permite ca **la nivelul unui an, construcțiile ce se realizează să consume cu peste 50 000 de tone mai puțin oțel, iar costul lor să fie cu peste 400 milioane de lei mai redus.**

O pirghie importantă a progresului tehnic în construcții o constituie **tipizarea.** În prezent dispunem de peste 1 000 de proiecte tip pentru construcții de hale parter, clădiri de producție etajate, depozite, clădiri de locuințe și so-

● **NOILE TIPURI DE HALE** cu structuri din beton precomprimat pentru diferite industrii, concepute de I.P.C.T., recurg — pentru rezolvarea acoperișurilor — la elemente cu eficiență sporită: grinzi longitudinale cu secțiune redusă, grinzi cu zăbrele și pane, grinzi transversale cu secțiune redusă și goluri sau cu secțiune T, elemente de suprafață cu goluri în nervuri, panouri precomprimat ușoare, plăci din armociment ș.a. Pentru luminatoarele din geam armat sau mase plastice au fost găsite, de asemenea, soluții ameliorate. Micșorarea greutateii acoperișului a permis să se adopte și stâlpi mai supli.

În comparație cu proiectele tip anterioare pentru aceleași destinații, păstrindu-se aceleași distanțe între stâlpi, **LA FIECARE 1 000 MP DE HALĂ SE REDUC CONSUMURILE CU 0,5—6 TONE DE OTEL ȘI 5—44 TONE DE CIMENT, GREUTATEA PROPRIE MICȘORINDU-SE CU 20—217 TONE.** Cele mai importante economii relative s-au obținut la tipul de hală nr. 5 (pentru secții de montaje electrotehnice, prelucrări mecanice ușoare, sculării, prelucrări de mase plastice, filaturi, țesătorii ș.a.), care în noua soluție prezintă reduceri de 53% la greutatea proprie, 24% la consumul de oțel și 54% la cel de ciment, 26% la manopera de montaj.

Fotografia prezintă, din expoziție, o secțiune exemplificativă de hală neincalzită pentru procese tehnologice calde, depozite și magazii, avînd distanța între stâlpi de 12—15—18x6 m, acoperișul din pane pe grinzi cu înălțime variabilă și cu goluri, luminatorul (în planul învelitorii) din plăci ondulate din mase plastice și învelitoarea din azbociment ondulat. Indici pe mp: greutate proprie 150 kg, consum de oțel 8,5 kg, consum de ciment 35 kg, manoperă de montaj 1,2 ore-om.

cial-culturale, construcții agrozootehnice, construcții ingineresti (poduri, estacade, castele de apă, turnuri de răcire, silozuri), lucrări de instalații ș.a. Fondul de proiecte tip se revizuieste periodic, introducîndu-se cele mai noi realizări ale cercetării științifice în domeniul construcțiilor și al materialelor de construcții, pentru care s-a asigurat sau urmează să se asigure în scurt timp producția.

Tipizarea — care nu presupune o reducere a efortului creator, ci incumbă o **investiție concentrată de inteligență și spirit economic** — este o condiție a producției de masă, a industrializării, un **criteriu al optimizării**, întrucît conceperea unor elemente, detalii, structuri destinate utilizării în serie mare implică aducerea acestora la expresia **cea mai funcțională, mai simplă și mai eficientă.**

În prezent, toate institutele de proiectare sînt preocupate de elaborarea noilor proiecte tip pentru obiectele ce utilizează soluțiile constructive perfecționate — principalul accent punîndu-se pe aplicarea în diferite variante de clădiri a elementelor constructive prezentate la expoziția de pe platforma industrială Militari — în vederea obținerii unor efecte economice superioare. De asemenea, tipizarea folosește astăzi în mai mare măsură noilor materiale cu caracteristici îmbunătățite, datorită cărora se realizează costuri și consumuri de materiale mai mici și o productivitate mai ridicată în execuție. De pildă, elementele de acoperiș ușoare pentru hale, prezentate la recenta expoziție, nu puteau fi concepute fără a se recurge la un beton cu rezistență de 500—600 kg/cm², necesitînd cimenturi de marcă înaltă (P 50 și P55) și oțe-

luri superioare (toroane cu rezistență la rupere de 170 kg/mm²). Noile soluții pentru locuințe din panouri mari prevăd utilizarea unor izolații termice ușoare, a noi materiale pentru finisaj, pereți despărțitori din fosfogips ș.a., responsabilizînd posibilităților prezentate și angajamentelor asumate de industria materialelor de construcții în cursul recente analize făcute de secretarul general al partidului.

EFORTURILE pentru reducerea costului lucrărilor de construcții-montaj și a consumurilor de materiale, prin elaborarea de noi tehnologii și noi materiale de construcții, mai eficiente, trebuie continuate — paralel cu mărirea exigenței pentru a realiza construcții industriale care să asigure desfășurarea în condiții optime a proceselor de producție, clădiri de locuit frumoase și cu confort îmbunătățit. Se impune deci ca, înfăptuindu-se prețioasele indicații date de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la recentul dialog de lucru, **să se treacă fără întârziere la aplicarea largă în proiectare și execuție a soluțiilor aprobate**, intensificîndu-se totodată cercetarea științifică, atât în construcții, cât și în special în ramura materialelor de construcții, astfel încît în viitorul apropiat să se poată introduce în producție o gamă variată de noi sortimente de materiale, mai ușoare, mai rezistente, mai ieftine decît cele tradiționale.

Radu NEGRU

director general adjunct
al Institutului central pentru
cercetare, proiectare și directivare
în construcții

Dezbateri „R.E.” privind o zonă
de interferență comerț — industrie

IN HOTĂRÎREA Plenarei C.C. al Partidului Comunist Român din martie a.c., cit și în rezoluția Consfătuirii pe țară a oamenilor muncii din comerțul socialist, se subliniază necesitatea ca în orientarea producției de bunuri de consum să se pornească de la cerințele reale ale economiei, ale populației. Transpunerea în practică a acestor hotărâri presupune ca procesul de înnoire și diversificare a producției de bunuri de consum să se desfășoare în condițiile unei bune cunoașteri a structurii cererii pentru a avea o finalitate socială maximă. În același timp, reflectarea în producție a modificărilor intervenite în cererea populației de la un an la altul, de la un sezon la altul, impune creșterea elasticității, adaptabilității mecanismului de relații comerț-industrie, capacitatea acestuia de a răspunde prompt comenzii sociale. O parte din aceste cerințe au fost cuprinse în formularea programelor speciale pe diferite grupe de mărfuri și servicii, programe a căror îndeplinire nu are un caracter opțional, ci este obligatorie.

Continuând seria dezbaterilor privind traiectoria străbătută de produsele noi — bunuri de consum — de la idee la consumator, „Revista economică”, în colaborare cu Institutul pentru economie comerțului și turismului și AROMAR — filiala București a organizat o masă rotundă ce și-a propus să investigheze căile de adâncire a conlucrării industrie-comerț pentru orientarea procesului de înnoire și diversificare a producției, în acest sector, cit mai aproape de cerințele reale ale economiei, ale consumatorilor.

În continuare prezentăm în rezumat, punctele de vedere exprimate de participanții la dezbateri.

PRODUSUL NOU

DE LA IDEE

LA BENEFICIAR (I)

Cum să orientăm creația?

Dr. GHEORGHE TEODORESCU, AROMAR, filiala București: În țara noastră creșterea continuă a nivelului de trai și a bunăstării populației, a determinat sporirea corespunzătoare a exigențelor calitative și estetice ale consumatorilor.

Rezultatele obținute pe linia creației și diversificării bunurilor de consum, deși s-au îmbunătățit de la an la an, nu se pot considera că satisfac pe deplin cerințele și nevoile consumatorilor. Trebuie acționat mai hotărât pentru aplicarea operativă a unor măsuri de îmbunătățire a activității de concepție și diversificare a bunurilor de consum. În unele unități se acordă încă insuficientă atenție activității colectivelor de creație, încadrării acestora cu cele mai bune cadre, pregătite atât din punct de vedere tehnic cit și artistic. În privința documentării din reviste sau alte publicații de specialitate, situația colectivelor de creație nu este peste tot corespunzătoare, numărul publicațiilor folosite fiind destul de redus. La unele întreprinderi, creatorii nu participă la sondarea gustului consumatorilor și nu sunt organizate forme de sondare a cerințelor pieței pe grupe și categorii ale populației etc. Unele întreprinderi nu organizează expoziții cu produse noi, iar creatorilor numai indirect, prin intermediul unor tehnicieni sau economiști care au participat la contractări, le sunt aduse la cunoștință succesul sau insuccesul creației lor.

Acest fenomen are loc și ca urmare a faptului că înainte de contractări nu au fost luate măsuri de organizare, în mod sistematic, în marile centre ale țării, de expoziții cu sondaje pentru ca marelui public să-și exprime părerea și preferința. Colecțiile de mostre și modele ale întreprinderilor care au încă o circulație restrânsă sînt cu totul insuficiente.

Viața unui produs este determinată în primul rând de gradul său de uzură

și tehnică și morală, de perioada sa de realizare, de adaptabilitatea sa la un gen sau altul al modei, toți acești factori influențând hotărât creația și diversificarea articolelor textile, de încălțăminte sau alte obiecte. Lipsa la unele întreprinderi industriale a unor preocupări continue de studiere a influenței modei asupra produselor, a tendințelor în evoluția formelor și funcționalității, a culorii sau a altor parametri de acest gen, precum și cu privire la perioadele de înnoire sau schimbare a unor produse învechite și demodate, își pune amprenta asupra capacității de înnoire.

Mobilitatea redusă în schimbarea unor sortimente în funcție de cererea populației și de modă, precum și tendința unor fabrici de a executa numai serii mari, conduce la lipsa unor articole de pe piață, iar în alte cazuri, la stocarea unor produse mai puțin cerute. De asemenea, este necesar ca întreprinderile în cadrul preocupărilor de modernizare a unor produse, să acorde o mai mare atenție ridicării performanțelor acestora, îmbunătățirii caracteristicilor de funcționalitate și estetică, cum ar fi la îmbrăcăminte: higroscopicitatea, schimbul de aer, confortul termic, încărcarea electrostatică, aspectul, țușul etc.

După cum este cunoscut există o serie de activități ale oamenilor muncii pentru care se simte nevoia unei îmbrăcăminti specifică, față de care industria ar trebui să manifeste o mai mare preocupare (îmbrăcăminte pentru constructori, cămăși pentru lucrătorii care își desfășoară activitatea iarna sub cerul liber, tractoriști, diferite genuri de salopete, costume auto, covorașe auto, diferite articole de marochinerie, genturi supraelastice, noi sortimente de căptușeli, furnituri etc.).

În cazul produselor textile, lărgirea utilizării unor tehnologii de tratare specială a acestora cum ar fi: antimur-

dărire și antiputrezire, împotriva îngălbenirii, a împăslirii în cazul stofelor de lână, ignifugare etc. constituie importante rezerve pentru diversificarea produselor textile, pentru valorificarea mai bună a unor fibre naturale — lână indigenă și bumbac — și în mod special a celor sintetice, care prin prelucrarea în diferite procente de amestecuri cu fibre naturale sau chiar între ele, conduc la mărirea și extinderea gamei de produse ce se pot fabrica din acestea.

Paleta coloristică, în special pentru o serie de articole de îmbrăcăminte pentru copii și chiar pentru adulți, este încă departe de a satisface exigențele actuale ale cererii. De asemenea, se constată unele nesincronizări în armonizarea tinutei vestimentare de sezon cu accesoriile necesare (poșete, mănuși, pălării etc.), în amenajarea interioarelor (corelarea dintre mobilier și obiectele de decor, inclusiv perdele și covor).

Luînd în considerare perspectivele de creștere a veniturilor populației și de dezvoltare și diversificare a producției de bunuri de consum în anii următori, prevăzute în Programul de creștere a nivelului de trai, propun să se stimuleze creația industrială și înnoirea în general, prin acțiuni ca:

— inițierea și organizarea unor concursuri pentru cele mai reușite produse de serie industrială din punct de vedere utilitar, estetic și calitativ, cu acordarea unor premii, diplome și distincții cu caracter propagandistic-comercial;

— realizarea de expoziții permanente, temporare sau itinerante de creație, modă și estetică industrială;

— sprijinirea formării și integrării în producție de cadre corespunzătoare, specializate în creație, modă și estetică industrială;

— efectuarea periodic de analize privind eficiența economică a activității de creație, modă și estetică industrială;

— încurajarea participării creatorilor la operațiile de contractare și la expozițiile sondaj, respectiv la desfășurarea mărfurilor în magazinele de prezentare

și desfacere ale industriei și în magazinele de firmă ;

— stabilirea perioadelor limită pentru retragerea din fabricație a produselor învechite sau demodate, asigurând

o îmborsărire medie anuală de cel puțin 1/3, diferențiat pe grupe de produse, în funcție de caracterul sezonier sau de modă al acestora.

„Obstacole” și „deschideri” în calea înnoirii și diversificării

Prof. dr. ALEXANDRU SOBARU
Academia „Ștefan Gheorghiu” : Abordând raporturile industrie-comerț prin prisma funcțiilor social-economice pe care le are de îndeplinit comerțul, vedem că dincolo de aspectul tehnic al operațiunilor de studiere a cererii de contractare și livrare a mărfurilor, aceste activități incumbă acte de conducere politico-economică, care trebuie să reflecte o înaltă responsabilitate din partea ambelor părți.

În prezent ne găsim foarte aproape de conturarea unui sistem de cercetare a pieței, extins pe toate treptele organizaționale ale comerțului din țara noastră. Proiectul acestui sistem a fost transmis spre consultare, întregului aparat comercial, pentru a face aprecieri și sugestii. Odată cu adoptarea sa, el poate să devină un instrument cu un uriaș potențial în perfecționarea relațiilor industrie — comerț — consumator.

Dar aceste informații nu sînt suficiente pentru fundamentarea proiectului de plan al comerțului. Tot atît de important ca studierea configurației cererii este ca aparatul comercial să cunoască în ce măsură industria este pregătită să producă și să livreze în timp util produsele solicitate, să aibă o reprezentare cît mai veridică a dimensiunilor reale ale problemelor de producție. În acest fel ar fi, probabil, eliminată concentrarea inutilă de eforturi din partea ambelor părți în tratative sterile asupra unor produse nerealizabile în cantitățile și termenele cerute de piață.

Iar intrucît responsabilitatea pentru buna aprovizionare a populației este colectivă, se impune o adîncire a conlucrării, o continuitate a dialogului pentru buna cunoaștere reciprocă a problemelor și rezolvarea lor prin eforturi unite. Dacă luăm, spre exemplu, țîrgurile anuale de mostre de bunuri de consum vedem că și la ultima ediție, s-a menținut tendința de a prezenta cea mai mare gamă de sortimente noi nu la articolele de masă, din care sînt de livrat comerțului cantități foarte mari — ci, de regulă, la produse care se realizează în serii mici. Aceasta este, cred, o problemă de fond, ce îngreunează dialogul industrie-comerț, substratul aparentei contradicții între numărul de sortimente prezentat și cel contractat. Iată de ce numai în mică măsură exponatele de la țîrg se regăsesc în magazine.

Importanța problemei impune mobilizarea tuturor pîrghiilor mecanismului de relații industrie-comerț, pentru a determina ca cele mai multe sortimente noi să fie reprezentate de produsele ce se pot livra în cantități mari. Cu sortimente prezentate la contractări, din care industria nu este pregătită să asigure decît cîteva mii de bucăți (ne referim la bunuri de larg consum) se produce următorul fenomen: prin distri-

buția în teritoriu a unei cantități modeste, sortimentul respectiv se pulverizează, astfel că deși continuă să figureze între sortimentele contractate, în structura scriptică a ofertei, practic el nu se găsește în vînzare cea mai mare parte a timpului.

Astfel, comerțul este în imposibilitatea să-și realizeze una din sarcinile sale majore — formarea unui sortiment comercial complet și variat, la nivelul exigențelor consumatorilor.

BORIS CULICEANU, directorul I.C.R.T.I. — Pitești : Foarte des, în cadrul contractărilor de noi produse volumul comenzilor diferă mult de la o direcție comercială la alta, de la o întreprindere la alta, în funcție nu atît de cererea estimată, cît de „curajul” mai mare sau mai mic al reprezentanților comerțului de a se angaja în vînzarea unor produse pentru care nu cunoaște reacția pieței. În cazul în care produsul nou nu intrunește o comandă economică minimă, este condamnat fără drept de apel, chiar și atunci cînd are reale calități. Noi, lucrătorii din acest sector, al articolelor de modă, ne lovim de rigiditatea mecanismului contractual. Dacă, spre exemplu, în cazul unui nou produs s-ar putea comanda 1 000 de bucăți iar ulterior, în cazul în care produsul se lansează bine, să se suplimenteze comanda pînă la nivelul cerut de seria minimă, multe din produsele noi ar avea șanse sporite de supraviețuire, cu influență corespunzătoare asupra amplificării procesului de înnoire și diversificare a sortimentului în magazinele noastre.

WILHELM MÜLLER, directorul I.C.R.T.I. — Sibiu : Susțin această opinie, cu atît mai mult cît problema relevantă are și alte aspecte. De exemplu, foarte frecvent, la scurt timp după terminarea contractărilor, începem să pri-

mim adrese din partea furnizorilor prin care ne „roagă” să renunțăm la unul sau altul din sortimentele contractate pe motive ca : neîntrunirea unei comenzi de cîteva zeci de mii de bucăți, imposibilitatea realizării unor schimbări în fluxul tehnologic ș.a.m.d. De cele mai multe ori trebuie să cedăm, însă aceste compromisuri ne creează o situație foarte ingrată față de consumatorii care vizitează țîrgurile de mostre, vîd realizările remarcabile ale industriei noastre, gama sortimentală și calitatea produselor expuse — ce lucruri minunate se pot produce cu aceleași materii prime, înlocuitori etc. — și, aparent pe drept cuvînt, acuză comerțul pentru opțiunile făcute. Consumatorii nu se pot mulțumi însă cu dosarul plin cu cereri de renunțare pe care le primesc în fiecare an de la furnizori în urma contractărilor.

Asemenea cazuri reflectă necesitatea unei mai bune pregătiri a contractărilor, înțelegerea faptului că diversificarea ofertei nu se poate face numai cu sortimentele de zeci de mii de bucăți producție, că nu pot fi acceptate tendințe de uniformizare, mai ales în cazul articolelor de modă. Astfel, cred, trebuie văzut în sfera noastră de activitate saltul la o nouă calitate. În același timp, procesul de înnoire și diversificare a ofertei comerciale este incompatibil cu introducerea (nu pe calea contractărilor, nu pe calea soldărilor, ci prin măsuri administrative) în rețeaua comercială a unor mărfuri uzate moral, care grevează fizic și valoric desfășurarea normală a activității comerciale, capacitatea de îmborsărire a stocurilor curente. Fizic, îngreunează desfășurarea unor operațiuni comerciale ca sortarea, asortarea, formarea și menținerea sortimentului, valoric, viteza de rotație a fondurilor este încetinită prin imobilizări care diminuează disponibilul financiar pentru noi comenzi. Unul dintre principiile de bază ale noului mecanism economic este fabricarea numai a acelor produse care constituie cerințe reale ale economiei. În acest context, cred că producătorii industriali trebuie să colaboreze mai intens cu comerțul, pentru a-și procura bagajul informațional necesar orientării producției din timp, evitînd astfel de a ajunge în situații în care să lanseze semnale de S.O.S.

Ce „prezintă” magazinele de prezentare ?

MARIN DEJU, cercetător șt. pr. în I.E.C.I.T. : În acest context aș dori să aduc în discuție o soluție, care, utilizată corespunzător, ar facilita lansarea produselor noi, constituind, în același timp, un bun „barometru” pentru producător. Multe din problemele dificile care apar la contractări ar putea fi evitate prin mai buna concepere, organizare și desfacere a etapelor precontractuale. Astfel, cadrul juridic actual oferă tuturor întreprinderilor producătoare dreptul de a-și organiza unități de prezentare și desfacere, în special în orașele reședință de județ. Potrivit statutului lor, în cadrul acestor magazine ar trebui să se efectueze cu prioritate testări ale noilor produse realizate. Din investigațiile efectuate de către institutul nostru a reieșit că practic, o asemenea activitate nu se face în magazinele de prezentare, acestea fiind, în marea lor majoritate, în imposibilitate de a furniza

date pentru contractări. Printre cauzele identificate sînt, de cele mai multe ori: insuficiența personalului de specialitate și sarcina de plan de desfacere, ce conduce la pierderea caracterului de magazin de noutăți. Cred că direcțiile comerciale din ministere ar trebui să urmărească mai atent ca magazinele de prezentare să reintre în atribuțiile de testare a produselor noi (fie și numai prin metode simple, ca fluturași, etichete, chestionare) rolul lor fiind foarte important tocmai din acest punct de vedere. Interesant ar fi, de asemenea, să se studieze oportunitatea introducerii unor indicatori cum ar fi : număr de produse testate, număr de produse lansate, număr de ambalaje ameliorate etc.

Dezbateri consemnată de
Ioan GEORGESCU

Promovarea noului în gândirea și practica economică

CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA PERFEȚIONAREA
PLANIFICĂRII PROGRESULUI TEHNIC (II)

Să continuăm analiza fazelor asimilării potrivit schemei și a celor publicate în prima parte a studiului nostru.

Integrarea aportului progresului tehnic în dezvoltarea de ansamblu a producției

d) Următoarea fază a asimilării este **introducerea în producție a progresului tehnic**. Funcția acestei faze constă în demararea producției cu aportul progresului tehnic, în sensul obținerii primelor cantități de producție (seria zero sau prima serie, primul lot etc., după caz) pe seama unor produse noi sau modernizate, a unor tehnologii (procedee tehnologice) noi sau perfecționate, a unor noi mijloace sau sisteme de mecanizare, automatizare etc. Faza de introducere în producție se înscrie și trebuie înscrisă și în continuare în planul tehnic, pentru realizarea ei fiind însă suficientă **precizarea termenelor de execuție**, fără a se mai specifica și cantitățile de producție aferente, cum se procedează în prezent în cazul punerii în fabricație a produselor noi și a celor modernizate.

e) Cea mai importantă fază a asimilării o considerăm **atingerea parametrilor proiectați-omologați pentru licențiere soluție de promovare a progresului tehnic**. În concordanță cu caracterul complex și decisiv al acestei faze și ținând seama de asemenea de natura parametrilor ale căror valori trebuie atinse în producție, în acest cadru se disting următoarele trei laturi:

— **asimilarea tehnico-tehnologică**, care implică atingerea în producție a parametrilor proiectați-omologați de ordin tehnico-funcțional și calitativi ai produselor noi și ai celor modernizate, respectiv de ordin tehnologic, dacă se referă la aplicarea în producție a unor tehnologii (procedee tehnologice) noi sau perfecționate, echipamente noi sau modernizate, mecanizări sau automatizări;

— **asimilarea tehnico-economică**, care presupune atingerea indicilor tehnico-economici proiectați-omologați (consumuri specifice de materii prime, materiale, combustibil, energie, productivități orare, grad de utilizare a agregatelor și echipamentelor de producție, a fondului disponibil de timp etc.) la producția obținută pe seama produselor noi sau a celor modernizate ori cu aportul tehnologiilor noi sau perfecționate, a echipamentelor noi sau modernizate, a mecanizării, automatizării etc.;

— **asimilarea economică** propriu-zisă, care semnifică atingerea indicatorilor economici proiectați și omologați (costuri de producție, productivitatea muncii, beneficii, rentabilitate etc.) la producția obținută pe seama produselor noi sau a celor modernizate ori cu contribuția tehnologiilor noi sau perfecționate etc. În cazul producției marfă asimilarea economică implică și li-

vrarea acesteia, respectiv acceptarea ei de către beneficiari, dobândind astfel semnificația de asimilare economico-socială.

Rezultă deci că faza de atingere a parametrilor proiectați-omologați pentru diversele soluții de progres tehnic trebuie să ducă la **desăvârșirea asimilării acestora în producție**, sub toate cele trei laturi ale sale menționate mai sus. Este important, prin urmare, ca prin ea să fie luați în considerare toți parametrii proiectați-omologați, cu excepția capacităților de producție, deoarece, cînd este cazul, atingerea acestora face — după cum se cunoaște — obiectul activității de investiții. Evident, dacă promovarea progresului tehnic are loc ca urmare a realizării unor noi capacități de producție, atingerea acestora se suprapune într-un fel cu atingerea parametrilor proiectați-omologați înscrisi drept obiect al asimilării. Nu trebuie să se piardă însă din vedere că — mai mult sau mai puțin — suprapunerea aceasta este limitată, cunoscut fiind că investițiile conduc de regulă și la crearea altor condiții materiale necesare în procesele de producție, în afara condițiilor nemijlocit legate de promovarea progresului tehnic sub o formă sau alta. Așadar, faza de atingere a parametrilor proiectați-omologați se justifică în totalitate și în cazurile în care promovarea progresului tehnic are loc prin realizarea de investiții pentru crearea unor noi capacități de producție.

Atingerea parametrilor proiectați-omologați trebuie să corespundă unei anumite cantități de producție, respectiv unui interval de timp bine definit, acestea constituind **criterii de atestare (ratificare) a asimilării**. Dimensionarea lor trebuie astfel realizată încît să asigure asimilarea deplină a oricăror soluții de progres tehnic. În dependență de conținutul acestora și de volumul producției anuale prevăzute la capacitatea proiectată (finală) aferentă, mărirea criteriilor menționate diferă, fiind necesar însă ca ea să se încadreze în anumite valori normative, ce ar urma să fie stabilite pe ramuri și subramuri ale economiei și pe domenii ale producției, respectiv pe forme sau grupe de forme ale promovării progresului tehnic.

În vederea realizării fazei de atingere a parametrilor proiectați-omologați este important și necesar ca **aceasta să fie supusă planificării**, la fel ca celelalte faze ale asimilării, la care ne-am referit mai sus. În plan ar trebui precizate în acest scop producția de atestare a asimilării în unități fizice și termenele de atingere a parametrilor proiectați-omologați pentru această producție. Planificarea acestei faze a asimilării este deopotrivă strict necesară și posibilă, ea avînd o funcție decisivă pentru promovarea eficientă a progresului tehnic în producție. S-ar impune în mai mare măsură decît în prezent o identitate proprie sarcinilor

de promovare a progresului tehnic, în context cu celelalte sarcini ale planului național unic, referitoare îndeosebi la producție și investiții. Ar crește, totodată, importanța sarcinilor de promovare a progresului tehnic.

f) O ultimă și însemnată etapă a promovării progresului tehnic în producție o constituie **exploatarea curentă și intensă a soluțiilor adoptate și asimilate**. Ea are ca obiectiv dezvoltarea producției pe seama sau cu aportul diverselor soluții de progres tehnic, după asimilarea acestora.

Dezvoltarea producției cu aportul diferitelor soluții de progres tehnic se planifică și în prezent. Considerăm însă că modul actual de planificare corespunde în mică măsură cerințelor. Este vorba în primul rînd de faptul că nu se pune problema atingerii prealabile a parametrilor proiectați-omologați spre a se asigura desăvârșirea asimilării progresului tehnic, așa cum am arătat. Ca urmare, nu se cunoaște suficient în ce măsură dezvoltarea producției este însoțită și de obținerea efectelor promovării progresului tehnic, mai cu seamă a celor de ordin economic. În al doilea rînd, considerăm că planificarea dezvoltării producției cu aportul progresului tehnic se efectuează în prezent unilateral. Astfel, pe seama produselor noi și a celor modernizate care au fost introduse în fabricație, dezvoltarea producției cunoscută ca extindere a fabricației se planifică începînd doar cu cel de al doilea an al cincinalului. Explicația constă în faptul că se iau în considerare numai produsele puse în fabricație în cursul aceluiași cincinal, excluzîndu-se produsele care au fost introduse în producție în cincinalul anterior, deși acestea își păstrează în continuare, în marea lor majoritate, caracterul de produse noi sau modernizate. Pe de altă parte planificarea dezvoltării producției se efectuează aproape în exclusivitate prin nominalizarea în acest scop de produse noi și modernizate la nivelul economiei, fără a se recurge la o nominalizare corespunzătoare și pe celelalte trepte de agregare economică (ministere, centrale, întreprinderi).

În mod similar se planifică dezvoltarea producției pe baza tehnologiilor (procedeele tehnologice) noi și perfecționate și a diferitelor tipuri de mecanizări și automatizări după ce acestea au fost introduse în producție. Este de reținut însă că, în timp ce dezvoltarea producției pe seama produselor noi și modernizate face obiectul unui subcapitol distinct al planului, dezvoltarea pe bază de tehnologii, mecanizări și automatizări se prevede în aceleași subcapitole de plan în care se înscriu și sarcinile pentru introducerea acestora în producție. Un asemenea mod de planificare se dovedește nesatisfăcător nu numai pentru că afectează condițiile pentru dezvoltarea producției pe bază de tehnologii, mecanizări și automatizări asimilate, ci și pentru că el exclude în mare măsură de la întocmirea pro-

puerilor de plan pentru sarcinile respective factorii cei mai autorizați să se pronunțe asupra acestora. Este vorba de personalul ocupat în compartimentele și organele de planificare care, pe motivul că ar fi vorba de **sarcini tehnice**, se preocupă și răspunde în preamică măsură de modul în care se înscriu în plan și se realizează acestea.

Se dovedesc necesare schimbări mai profunde și în modul de exploatare a progresului tehnic, printr-o mai deplină integrare a dezvoltării producției cu aportul acestuia în sarcinile de ansamblu ce se planifică pentru producție. Concret, aceasta presupune includerea sarcinilor nominale de dezvoltare a producției cu aportul progresului tehnic în **capitolul de plan rezervat producției**, luându-se în considerare toate soluțiile acestuia, indiferent în ce perioadă cincinală au fost asimilate, dacă sînt competitive pe plan mondial. Avem în vedere dezvoltarea producției nu numai pe seama produselor noi și a celor modernizate, ci și pe baza tehnologiilor noi și perfecționate, respectiv a mecanizării și automatizării, chiar dacă produsele (finite sau semifabricate) care se obțin cu aportul acestora s-au fabricat și anterior, însă cu tehnologii înlocuite sau fără mijloace de mecanizare automatizate, ori cu astfel de mijloace, dar care au fost înlocuite cu altele superioare ca performanță. Evident, în cazurile în care o aceeași producție are la bază atât o tehnologie nouă sau perfecționată, cît și un produs nou sau modernizat, ea va fi luată în considerare o singură dată, în procesul de planificare, după caz, fie pe bază de tehnologie fie pe bază de produs, fiind preferabil cel de al doilea mod, dacă nu intervin argumente contrare ce nu pot fi neglijate. Practic, ar trebui să se recurgă la un gen de nomenclatoare de plan pe produse, tehnologii, mecanizări, automatizări, eventual și pe echipamente de producție modernizate. Nomenclatoarele ar trebui să fie adoptate ca atare în mod convențional, desigur, deoarece conținutul lor s-ar caracteriza printr-o mare mobilitate, comparativ cu conținutul nomenclatorului practicat în plan pentru producția fizică.

Modul descris de planificare a dezvoltării producției cu aportul progresului tehnic ar putea să conducă la avantaaje importante în economie. Sintetic privind, el ar permite crearea de condiții necesare pentru cunoașterea și dimensionarea cît mai reală a contribuției progresului tehnic la creșterea producției și îmbunătățirea laturilor calitative ale acesteia iar, pe această bază a contribuției lui la creșterea venitului național. Cu alte cuvinte, s-ar crea în mare măsură baza necesară pentru rezolvarea problemelor ce se ridică cu privire la out-put-ul progresului tehnic. Ar deveni posibilă, de asemenea, extinderea, adîncirea și îmbunătățirea nominalizării producției valorice pe toate treptele organizatorice din economie, analizîndu-se cu prioritate în acest scop tocmai posibilitățile de dezvoltare a volumelor fizice de producție cu aportul diverselor soluții asimilate de progres tehnic. În sfîrșit, ar putea fi luate în considerare modalități mai judicioase de definire și dimensionare a gradului de înnoire și modernizare 1) a producției, precum și a gradului de realizare a acesteia pe bază de tehnologii avansate, respectiv pe bază de mecanizări și automatizări. Determinarea și cunoașterea valorilor acestor indicatori

ar fi de mare utilitate, nu numai în vederea planificării lor ci și, mai ales pentru a se dispune prin ele de importante mijloace cu caracter obiectiv pentru aprecierea **nivelului tehnic**²⁾ al producției. Acesta ar constitui un criteriu esențial de apreciere a eforturilor necesare în domeniul activității de cercetare-dezvoltare și al promovării progresului tehnic, pe ramuri, subramuri și domenii ale economiei. Punerea la punct a unor modalități practice de determinare și planificare a indicatorilor menționați ridică însă numeroase probleme ce necesită o tratare mai amplă.

Evidență precisă a sarcinilor și efectelor

APLICAREA practică a schimbărilor ce se impun în promovarea progresului tehnic în economie, așa cum au fost descrise mai sus, necesită asigurarea fermă a unor condiții adecvate în acest scop. O **primă** categorie de condiții se referă la sporirea sensibilă a exigențelor față de soluțiile de progres tehnic, în această direcție fiind necesară elaborarea și adoptarea unui **sistem de selecție** a temelor și obiectivelor de cercetare-dezvoltare, bazat pe fundamentarea acestora în cadrul unor fișe speciale ce au fost introduse deja în practică, la indicația conducerii superioare, precum și pe fundamentarea asimilării produselor noi. Sistemul de selecție trebuie să determine analiza aprofundată a elementelor luate în considerare pentru fundamentarea temelor și obiectivelor de cercetare-dezvoltare de către factorii care participă la elaborarea acestora ca propuneri de plan (unități de cercetare și de inginerie tehnologică, institute centrale de cercetări, academii de științe, centrale industriale, întreprinderi etc.). Efectuarea analizei presupune adoptarea unor criterii judicioase în acest scop, de ordin tehnico-științific și economic, precum și criterii privind asigurarea potențialului necesar de cercetare-dezvoltare, inclusiv sub aspectul experienței acestuia în domenii similare ale creației științifice și tehnice proprii. Considerăm că rezultatele analizei trebuie concretizate într-o formă cuantificată pe baza folosirii unui anumit tip de punctaj în acest scop. Este necesar să fie sporite simțitor exigențele la omologarea soluțiilor de progres tehnic pe bază de concepție proprie, la efectuarea importurilor de licențe și documentații de fabricație pentru mașini și echipamente și de licențe tehnologice, respectiv de echipamente pentru obiectivele de investiții, astfel încît, la asimilarea în producție să fie admise numai soluții de certă valoare și perspectivă din toate punctele de vedere.

O **altă** categorie de condiții se referă la introducerea și întreținerea în întreprinderi și celelalte unități economice a unei evidențe cît mai riguroase asupra fiecărei soluții aplicate de progres tehnic, începînd cu prima fază a asimilării pînă la încheierea exploatarei ei în condiții economice avantajoase³⁾. În acest scop credem că s-ar impune instituirea în întreprinderi și în celelalte unități economice a unei **fișe speciale de evidență** în care să se înscrie informațiile caracteristice privind fiecare soluție de progres tehnic sub aspectele: a) conținutul soluției și parametrii tehnico-tehnologici, tehnico-economici și econo-

mici proiectați și omologați pentru producția aferentă, subunitatea (secție, atelier, compartiment etc.) din cadrul unității economice în care se aplică; b) cheltuielile efectuate pentru obținerea și asimilarea soluției de progres tehnic; c) producția și perioada de timp prevăzute și realizate pentru asimilare, cu specificarea datelor de începere și încheiere a fiecărei faze a acesteia; d) indicatorii caracteristici planificați și realizați anual în perioada de exploatare a soluției de progres tehnic în condiții economice avantajoase (după caz: volumul valoric și/sau fizic al producției; costurile totale și pe unitatea de producție, din care cheltuieli materiale; economii ca urmare a reducerii sau scumpire datorită creșterii costurilor pe unitate și la volumul total al producției, față de etalonul adoptat ca termen de comparație; prețul de producție fără impozitul pe circulație; beneficiul pe unitate și la volumul total de producție; numărul de lucrători eliberați relativ, calculat pe un an, respectiv în anul de plan). Informațiile din fișa de evidență ar asigura astfel toate elementele necesare pentru determinarea efectelor economice și a eficienței economice la care conduce aplicarea și exploatarea fiecărei soluții de progres tehnic. Va deveni ca urmare posibilă cunoașterea cut-put-ului efectiv al progresului tehnic sub diversele sale laturi, precum și planificarea lui.

Desigur, cu privire la sistemul de selecție a temelor și obiectivelor de cercetare-dezvoltare, descris aici în mod succint, precum și în legătură cu fișa de evidență din întreprinderea asupra soluțiilor de progres tehnic sînt necesare și alte precizări mai de detaliu. Precizări suplimentare sînt necesare și în ceea ce privește unele dintre schimbările care se impun în modul de promovare a progresului tehnic, prezentate în cadrul acestui articol. Considerăm însă că cele arătate conturează suficient sub o serie de aspecte esențiale problemele abordate. În ce privește întreprinderile, este necesar să fie asigurate și alte condiții, în afara celor menționate, atît de ordin material cît și organizatoric, privind mai cu seamă pregătirea fabricației mașinilor și echipamentelor noi și a celor modernizate. Se impune, de asemenea, un sistem mai largit de stimulare a întreprinderilor, în direcția legătură cu promovarea progresului tehnic.

Aurel BIRSAN

Comitetul de Stat al Planificării

¹⁾ Pentru determinarea gradului de înnoire și modernizare a producției, este necesar ca — în paralel cu modul folosit în prezent, prin care se iau în considerare numai produsele noi și cele modernizate ce se pun în fabricație pe parcursul aceluiași cincinal — să se recurgă și la un al doilea mod, potrivit căruia produsele respective să fie admise ca atare în limitele unor intervale de timp, diferențiate de la un produs la altul sau de la o grupă de produse la alta, în care fabricația lor se menține economic avantajoasă.

²⁾ Nivelul tehnic al producției este un concept nou, cu caracter complex, încă insuficient elucidat în literatura de specialitate, în cadrul căruia gradul de înnoire și modernizare a producției, de asigurare cu tehnologii avansate și de mecanizare și automatizare a proceselor de producție reprezintă indicatori de bază. El constituie o latură esențială a **nivelului economic al producției**, concept și mai complex, ce se cere să fie studiat în vederea definirii și cuantificării lui viguroase.

³⁾ Perioada de timp în care are loc exploatarea soluțiilor de progres tehnic în condiții economice avantajoase este cunoscută ca **durată economică de viață**.

INVESTIȚIILE, factor hotărîtor de îmbunătățire a repartizării teritoriale a forțelor de producție

● Rationalitate economică și echitate socială ● Corelația investiții-fonduri fixe-producție ● Un proces obiectiv : apropierea nivelurilor de dezvoltare economico-socială a județelor

IMBUNĂTĂȚIREA repartizării teritoriale a forțelor de producție constituie o trăsătură esențială a politicii de dezvoltare economico-socială a României, o direcție fundamentală de acțiune pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare și trecerea la stadiul de țară cu o dezvoltare medie.

Cerință obiectivă, impusă de criteriile de raționalitate economică și echitate socială, repartizarea teritorială armonioasă a forțelor de producție pe teritoriu creează condiții favorabile pentru folosirea deplină și valorificarea superioară a resurselor materiale și umane din fiecare zonă, diversificarea și amplificarea interdependențelor economice pe întregul teritoriu, dezvoltarea orașelor și comunelor ca centre economice puternice, ridicarea gradului de civilizație al tuturor localităților, făurirea deplinei egalități în ceea ce privește condițiile de muncă și viață, exercitarea drepturilor și afirmarea în cîmpul vieții sociale a tuturor cetățenilor. Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, „nu se poate vorbi de o adevărată egalitate în drepturi acolo unde nu sînt condiții egale de muncă și de viață. Tocmai aceste principii de bază le realizează în viața societatea noastră socialistă, asigurînd tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, nu numai dreptul la muncă dar și baza pentru a putea munci, condiții egale de viață, de învățatură“.

Aflată într-un amplu proces de modernizare a structurilor sale, economia românească a obținut, cu deosebire în perioada care a urmat Congresului al IX-lea al partidului, realizări deosebite pe linia îmbunătățirii amplasării teritoriale a forțelor de producție. O serie de județe, caracterizate în trecut printr-un nivel scăzut de dezvoltare, au depășit această stare, atingînd, prin eforturi de investiții considerabile, indicatori economici și sociali care le situează în rîndul județelor dezvoltate. Altele, care beneficiază — cu deosebire în ultimii ani — de însemnate fonduri de investiții, sînt în plin proces de diversificare și de dezvoltare în ritm înalt a producției. Lichidarea marilor decalaje create în trecut între diferitele județe ale țării și între diferitele localități din punctul de vedere al dezvoltării economice și sociale este însă o problemă de eforturi materiale și, în același timp, o problemă de timp, necesitînd o perioadă relativ îndelungată.

Operă complexă, înfăptuită în mod planificat, în cadrul programului de industrializare socialistă a țării, îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție presupune mari cheltuieli materiale și financiare, realizarea unor ample programe de investiții. Pentru constituirea fondurilor de investiții partidul

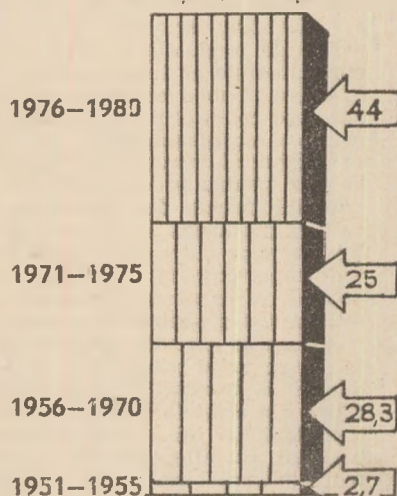
duce o politică de sporire a acumulărilor, prin mobilizarea tuturor rezervelor din economia națională, prin ridicarea sistematică a productivității muncii și micșorarea neîntreruptă a cheltuielilor de producție, în primul rînd a cheltuielilor materiale. Dinamica continuu ascendentă a investițiilor, creșterea simțitoare, an de an, a volumului lor, constituie o reflectare nemijlocită a capacității tot mai mari a economiei noastre de a-și reproduce mijloacele necesare materializării politicii sale economice, creșterii în ritm înalt a forțelor de producție, ridicării neconținute a bunăstării populației.

În perioada 1951—1975 volumul total al investițiilor din economia națională s-a ridicat la suma de peste 1 200 miliarde lei, iar în anii actualului cincinal se vor cheltui, în același scop, potrivit prevederilor Congresului al XI-lea, încă 1 000 miliarde lei; această din urmă sumă depășește tot ceea ce s-a investit în cei zece ani anteriori, și este de circa 16 ori mai mare față de investițiile perioadei 1951—1955. Concludent pentru creșterea capacității economiei noastre naționale de a investi este faptul că circa un sfert din volumul total al investițiilor din perioada 1951—1980 s-a realizat în anii cincinalului precedent, iar 44% se realizează în perioada 1976—1980; pentru comparație menționăm că anilor 1951—1955 le revine doar 2,7% (graficul).

Ca urmare a acestor investiții în toate ramurile și sectoarele economiei au fost și vor fi construite importante obiective economice și social-culturale.

Numărul capacităților industriale și agrozootehnice mai importante ce vor fi date în funcțiune în perioada 1976—1980, de pildă, se ridică la 2 700, care se adaugă celor 2 257 din anii cincinalului trecut. La sfîrșitul actualului cincinal în peste 700 de localități vor fi înființate unități industriale de subordonare republicană, iar alte 2 900 vor avea întreprinderi industriale de stat locale și cooperatiste, ceea ce înseamnă practic că fiecare oraș și comună va dispune de un obiectiv cu caracter industrial.

Distribuția investițiilor

INTRE VOLUMUL investițiilor și dinamica unor indicatori, în primul rînd a fondurilor fixe și producției, există o strînsă corelație, care — pentru a fi concludentă — trebuie analizată pe o perioadă mai lungă de timp. Fără a subestima importanța unor factori, între care se evidențiază în primul rînd folosirea rațională a potențialului material și uman existent, investițiile se dovedesc a fi elementul decisiv pentru accelerarea procesului de creștere, dezvoltarea multi-laterală a economiei, crearea unor noi locuri de muncă, ridicarea bunăstării populației. În acest context ele se manifestă ca instrument principal pentru îmbunătățirea repartizării forțelor de producție pe teritoriu.

Este drept, în unele cazuri, corelația la care ne-am referit nu este respectată în întregime, volumul fondurilor fixe și al producției industriale înregistrînd o creștere mai mică în comparație cu investițiile; fenomenul, caracteristic tuturor categoriilor de județe, dar în primul rînd celor mai puțin dezvoltate, se explică, în principal, prin depășirea termenelor planificate de realizare a unor obiective, investițiile respective nefiind în situația de a produce la întreaga lor capacitate. O mare influență asupra unei asemenea evoluții exercită și structura pe ramuri a investițiilor, ca și eficiența cu care sînt folosite fondurile fixe.

Constatări interesante prilejuiește analiza volumului de investiții industriale cumulate pe perioade mai lungi. Categoria județelor care de-a lungul anilor au primit investiții mari este foarte diferită. Întîlnim între acestea județe cu un înalt grad de dezvoltare, cum ar fi Brașov, Hunedoara, Prahova, cu un grad mediu de dezvoltare — Galați, Bihor, Mureș etc., tot așa cum întîlnim și județe care în trecut erau mai puțin dezvoltate, dar care acum, prin ponderea producției industriale înainte de toate, se situează spre categoria superioară — Argeș sau Bacău, de pildă. În cazul acestui din urmă județ se observă chiar o reducere a ponderii față de total țară — de la circa 10% în primele două cincinale la circa 4% în cincinalul precedent și în primii doi ani ai actualului cincinal, deși în cifre absolute creșterea este în continuare importantă. Explicația constă în faptul că județul Bacău a primit încă de la începutul dezvoltării planificate a economiei noastre un volum însemnat de investiții, care a asigurat o infrastructură industrială solidă; datorită acestui fapt se poate aprecia că creșterea în continuare a investițiilor se va realiza într-un ritm mai scăzut.

În legătură cu toate acestea se impune o precizare. În mod practic, în toată perioada construcției socialiste, necesitățile de investiții sînt mari în fiecare județ. Volumul limitat al acestora nu permite însă acoperirea în întregime, la nivelul solicitat, a tuturor necesităților. În aceste condiții, cînd s-a făcut distribuția investițiilor pe teritoriu s-a ținut seama de faptul că trebuia asigurată echiparea economiei naționale cu o serie de mașini, utilaje, instalații — acestea nu puteau fi produse decît în județele care dispuneau de întreprinderi de profil — că trebuia asigurată baza energetică a țării, în primul rînd în zonele care dispuneau de condiții favorabile, și în general dezvoltarea în condiții de eficiență ridicată a economiei naționale. Ținîndu-se seama de toate aceste cerințe statul a îndreptat un volum mai mare de investiții spre o serie de județe industrializate, unde se realizează sporuri de producție de obicei cu eforturi mai reduse și, în același timp spre un anumit număr de județe mai puțin dezvoltate.

Astfel, după Bacău (exemplu tipic pentru categoria de județe din care făcea parte cu peste două decenii în urmă), a fost rîndul altor județe din rîndul celor rămase în urmă să beneficieze de mari fonduri de investiții

care să le propulseze pe traiectoria unei dezvoltări viguroase: mai întîi Argeș, cu aproximativ 7% din volumul total al investițiilor industriale în deceniul 1966—1975 și Galați (6,3%), iar apoi Gorj, Dîmbovița, Dolj, Vilcea, care au primit în cincinalul precedent 5%, respectiv 4,3%, 4,3 și 4% din totalul investițiilor industriale. Începînd în special cu cincinalul precedent, se realizează o creștere importantă a investițiilor și în județele care se situează la un nivel mai scăzut de dezvoltare: față de creșterea volumului investițiilor pe total industrie de aproape 1,7 ori în comparație cu anii 1966—1970, sporul la județele respective este mult mai mare: Bistrița-Năsăud — 4,3 ori Botoșani — 2,5 ori, Covasna — 2 ori, Sălaj — 3 ori, Tulcea — peste 3 ori. Ca o expresie a griii deosebite a partidului pentru progresul mai rapid al acestor județe, în primii doi ani ai actualului cincinal ele au beneficiat de fonduri de investiții care egalează aproape fondurile primite în întregul cincinal precedent.

Se poate observa, așadar, că, pe fondul unei grii permanente pentru dezvoltarea tuturor județelor, rezolvarea problemei îmbunătățirii repartizării teritoriale a forțelor de producție se face pe etape și pe grupe de județe.

Aici ar mai trebui adăugat un fapt semnificativ pentru finalitatea social-umană a procesului îmbunătățirii repartizării teritoriale a forțelor de producție. Construirea unui obiectiv economic nu este un scop în sine, ci urmărește crearea unor condiții mai bune de viață pentru oamenii muncii. În județele cărora li s-a repartizat la un moment dat un volum mai mic de investiții, acestea au fost orientate spre ramuri ale industriei unde costul unui nou loc de muncă este mai redus și termenul de intrare în funcțiune este de asemenea mai mic; astfel, cu ani în urmă în județele Botoșani, Covasna, Harghita, Iași au fost construite sau dezvoltate întreprinderi din industria ușoară, ceea ce a asigurat creșterea gradului de ocupare a populației, deci venituri suplimentare pentru un mare număr de familii.

UN INTERES particular prezintă modul cum au fost repartizate investițiile în cadrul județelor. În condițiile în care fondurile alocate industriei precumpănesc în general, vom constata că nu a fost vorba nicidecum de o repartizare uniformă pe ramuri ale economiei în cadrul județelor, ci, dimpotrivă, în conformitate cu structura județului respectiv, distribuția pe ramuri prezintă particularități demne de evidențiat de la un județ la altul sau de la o perioadă la alta.

Investițiile alocate industriei depășesc 50% din volumul lor total într-un număr de 26 de județe în perioada 1966—1970 și de 28 de județe în anii 1971—1975. Diferențele dintre ponderi, chiar în aceeași categorie de județe, sînt însă mari: în ultima perioadă avută în vedere ele se situau la 50% sau cu puțin peste acest nivel în județe ca Brăila, Buzău, Covasna etc. și în jur de 70% sau peste în județe ca Argeș, Dîmbovița, Gorj, Hunedoara, Neamț, Vilcea. Pe o perioadă mai lungă, o creștere a ponderii investițiilor alocate industriei realizează înainte de toate județele care fac parte din categoria celor mai puțin dezvoltate: Bistrița-Năsăud, Botoșani, Ialomița, Sălaj, Tulcea. Sînt tocmai județele care în anii cincinalului trecut au primit un volum mai mare de investiții și care cunosc un ritm de creștere industrială mai accelerat, evoluție care se conturează și pentru perioada 1976—1980.

În schimb, în alte județe, investițiile alocate industriei reprezintă, chiar pe o perioadă mai îndelungată, ponderi scăzute. Este cazul, de pildă, județului Constanța, în care în intervalul 1966—1977 industriei i-au

revent circa 23%. Aici alte trei ramuri importante pentru specificul județului au solicitat, fiecare în parte, investiții de mărirea celor industriale: agricultura, transporturile, circulația mărfurilor. Împreună cu județele Brăila, Dolj, Ialomița și Ilfov, județul Constanța a acordat cele mai multe investiții agriculturii. Ca și în celelalte județe menționate, aici au fost realizate mari sisteme de irigații, care, după cum se știe, reclamă cheltuieli importante. Tot specificul județului Constanța a determinat investiții mari în transporturi — este vorba de cheltuielile legate de extinderea portului, pentru circulația mărfurilor și dezvoltarea bazei turistice.

În toate județele țării au fost construite, pe baza acestor investiții, un mare număr de întreprinderi, menite să asigure folosirea cât mai economicoasă a resurselor naturale ale țării, să atragă în utilizări neagricole forța de muncă, să promoveze binefacerile civilizației industriale în toate zonele țării, în același timp, a crescut volumul fondurilor fixe și înzestrarea energetică în industrie.

CUM S-AU REFLECTAT aceste investiții pe planul apropierii nivelului de dezvoltare al diferitelor județe? Să prezentăm mai întâi câteva date sintetice.

La nivelul anului 1965 aproximativ două treimi din județele țării aveau o producție industrială sub 4 miliarde lei; numărul acestora a scăzut la 16 în 1970, la 5 în 1975 și la 1 în 1977. Pe de altă parte, în acest din urmă an 25 de județe au depășit cifra de 10 miliarde lei producție industrială, în timp ce în 1965 numai 4 județe aveau o asemenea producție.

Deosebit de concludente pentru problema pe care o analizăm sînt datele privitoare la evoluția ponderii unor județe în producția industrială a țării.

Ponderea unor județe în producția industrială globală

Gruparea județelor	Procente din producția globală industrială			
	1960	1965	1970	1977
a) 9 județe care aveau în 1960 o pondere de 3—8% (Prahova, Hunedoara, Brașov, Timiș, Sibiu, Caraș-Severin, Cluj, Bacău, Mureș)	42,4	40,8	38,4	34,9
b) 13 județe care aveau în 1960 o pondere de sub 1% (Gorj, Vâlcea, Mehedinți, Vrancea, Botoșani, Covasna, Vaslui, Bistrița-Năsăud, Olt, Teleorman, Tulcea, Ialomița, Sălaj)	7,9	8,8	9,2	11,6

Modificările ni se par semnificative și ilustrează cu prisosință procesul constant de apropiere a nivelului de dezvoltare a județelor, chiar dacă se mențin încă decalaje importante ca urmare a unor mari disproporții în dezvoltarea teritorială a țării în trecut. Să nu uităm că ne aflăm într-o perioadă în care, potrivit hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului, județele mai puțin dezvoltate primesc investiții simțitor sporite, că pentru ridicarea economico-socială a acestor județe s-au întocmit programe speciale a căror îndeplinire este urmărită cu rigurozitate, pentru ca la sfîrșitul cincinalului fiecare din aceste județe să realizeze o producție de cel puțin zece miliarde lei. Aceasta înseamnă că un județ cum ar fi **Covasna** de pildă va realiza în 1980 o producție industrială pe locuitor de aproape 50 000 lei — cu aproximativ 25% mai mare

în comparație cu media pe țară. Într-o situație asemănătoare se vor afla și alte județe din această categorie. În aceste condiții este evident că în anii următori vom asista la intensificarea procesului de apropiere a nivelului de dezvoltare al județelor.

Un exemplu caracteristic pentru schimbările structurale care s-au produs în anii construcției socialiste în viața economico-socială a diferitelor zone ale țării, pentru depășirea rămîinerii în urmă, îl oferă județul **Argeș**, unul din cele mai puțin dezvoltate în trecut. Economia județului a cunoscut o puternică diversificare și s-a dezvoltat în ritmuri deosebit de înalte începînd cu anii '60, mai ales în perioada 1966—1977, cînd numai în industrie au fost investite peste 36 miliarde lei. Pe această bază au fost construite numeroase obiective industriale, s-au creat zeci de mii de noi locuri de muncă, au sporit simțitor veniturile populației. Cu o pondere de 4,3% în producția industrială a țării (de două ori mai mare față de 1965) și cu realizări deosebite în îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor muncii Argeșul a depășit starea de rămîineri în urmă, situîndu-se în prezent spre categoria județelor cu un înalt nivel de dezvoltare.

O etapă asemănătoare celei pe care a străbătut-o Argeșul este acum specifică și altor județe ale țării, care au început să primească investiții mai mari în ultimii ani. Între acestea — **Harghita**, județ a cărui economie se află în plin proces de dezvoltare. În perioada 1971—1977 s-au investit în economia județului aproape 8,5 miliarde lei; ca urmare, anul trecut volumul fondurilor fixe industriale era de 4,3 ori mai mare față de 1965, iar al producției industriale de 4 ori. La toate acestea se mai adăugăm faptul că peste 75% din fondurile fixe existente în prezent au fost puse în funcțiune în ultimul deceniu și că toate orașele și centrele comunale au beneficiat de noi obiective industriale și dezvoltări. Pe plan social este de menționat creșterea cu 64% în ultimul deceniu a numărului personalului, construirea a zeci de mii de locuințe, a unor importante unități cu caracter social-cultural. Prevăzînd o serie de obiective de mare însemnătate — producția industrială se va dubla, de pildă, depășind pe locuitor nivelul mediu pe țară — actualul cincinal va marca o etapă importantă în procesul ridicării economiei județului la nivelul județelor dezvoltate.

INTRUCÎT dezvoltarea industriei ocupă un loc deosebit de important în politica noastră economică și în perspectivă, este de așteptat ca și la nivelul județelor această ramură să cunoască cele mai înalte ritmuri de creștere, în care scop îi sînt atribuite fonduri de investiții corespunzătoare.

Deosebit de importantă este acum folosirea rațională a acestor fonduri, micșorarea duratelor de punere în funcțiune a noilor capacități, accelerarea procesului de transformare a investițiilor în fonduri fixe, în scopul reducerii efortului de investiții pentru fiecare unitate de fonduri fixe, al trecerii din starea potențială în starea activă a acestora, adică în starea productivă, al obținerii de pe urma fiecărui leu investit a unui volum de producție cât mai mare, al realizării unei înalte eficiențe economice. Problema se pune cu atît mai mult pentru județele mai puțin dezvoltate, care primesc în acești ani și în perspectivă un volum sporit de investiții. În acest mod eforturile pe care societatea le face pentru intensificarea creșterii economice, pentru apropierea nivelurilor de dezvoltare a județelor țării vor da mai repede roade, răsfrîngîndu-se pozitiv asupra forței economiei noastre, a bunăstării maselor.

Stere GIOGA

Generalizarea experienței înaintate

STIMULAREA GÎNDIRII ȘI ACȚIUNI COLECTIVE ÎN CADRUL PROCESELOR DE AUTOCONDUCERE ȘI AUTOGESTIUNE

LA RECENTA ȘEDINȚĂ a Biroului Executiv al Consiliului Național al Oamenilor Muncii, desfășurată sub președinția tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, s-a subliniat rolul important, de mare răspundere pe care îl au consiliile oamenilor muncii în mobilizarea tuturor celor ce muncesc la îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce revin fiecărei unități economice din planul unic, necesitatea de a se asigura o participare mai deplină a acestora la conducerea întreprinderilor, la mai buna organizare a producției și a muncii. Un obiectiv de seamă al acestor preocupări trebuie să-l constituie și creșterea accelerată a volumului și valorii producției obținute cu fiecare 1000 de lei fonduri fixe.

Consultarea oamenilor muncii relevă căi simple, dar deosebit de eficiente pentru mărirea producției într-un ritm mai rapid decât creșterea fondurilor fixe.

Politica de dezvoltare accelerată a forțelor de producție determină creșterea rapidă a volumului mijloacelor fixe, printr-un vast program de investiții, sporite de la o etapă la alta. În prezent, economia noastră dispune de fonduri fixe în valoare de 1100 miliarde de lei, de trei ori mai mult față de anul 1965; peste 82 la sută din fondurile fixe industriale au fost date în folosință în ultimii 10 ani, iar circa 60 la sută în ultimii 6 ani.

Analizând situația întreprinderii de autocașioane din Brașov, se evidențiază — așa cum reiese din graficul alăturat — faptul că de la an la an întreprinderea a beneficiat de un volum mai mare de fonduri fixe. Circa 61,4 la sută din totalul actual al acestora (de peste trei ori mai mare decât în anul 1965) au fost date în funcțiune în perioada 1970—1977.

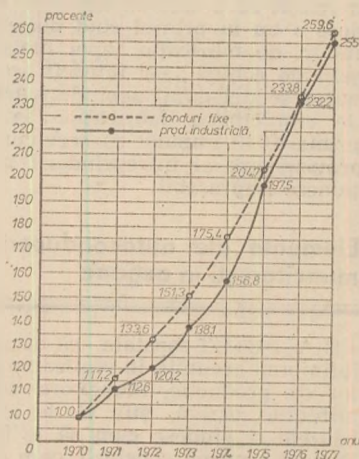
RITMUL DE CREȘTERE al volumului fondurilor fixe nu a fost însă deosebit de înalt — cum ar fi fost normal — de cel al producției industriale. Aceasta a determinat organizația de partid din întreprindere să inițieze o serie de măsuri politico-organizatorice și tehnice avînd ca scop să unească eforturile muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor, pentru identificarea și punerea în valoare a posibilităților și rezervelor unei mai bune utilizări a capacităților puse în funcțiune.

În acest context, un colectiv format din cadre didactice de la Școala interjudețeană de partid din Brașov și membri ai consiliului oamenilor muncii din I.A. Brașov au întreprins, în cadrul secției punți, o **analiză-diagnostic** în vederea luării unor măsuri operative care să conducă la folosirea cât mai completă, rațională și eficientă a capacității de producție.

Principala metodă folosită în această analiză a fost și cea a **chestionarelor**, prin care s-a urmărit să se cunoască poziția personalului muncitor în procesul de producție al secției, a opiniilor lor, a modului lor de gândire și acțiune pentru a stimula participarea la procesele de autogestiuie și de autoconducere muncitorească.

Creșterea gradului de utilizare a capacității mașinilor depinde de un complex de factori

RĂSPUNZÎND la întrebarea: „Ce credeți că ar trebui făcut pentru a folosi mai bine utilajele din secție?”, muncitorii, inginerii și tehnicienii care au făcut parte din eșantion au considerat că trebuie să se ia următoarele măsuri (în ordinea descrescătoare a ponderii lor din total opinii): (a) asigurarea permanentă cu S.D.V.-uri de bună calitate și dubluri ale acestora, după necesități; (b) îmbunătățirea activității mecanicului șef, avînd ca obiectiv programarea mai corectă a reparațiilor, creșterea operativității în înlăturarea defecțiunilor accidentale, executarea la timp și de bună calitate a reparațiilor curente și mijlocii; (c) **aprovizionarea** ritmică cu semifabricate de calitate corespunzătoare de la secțiile primare; (d) respectarea tehnologiilor de fabricație și folosirea la maximum a timpului de lucru; (e) introducerea **micii mecanizări** la transportul interlinii și între ateliere, prin dotarea cu cărucioare și motostivuitoare sau electrostivuitoare; (f) o analiză mai exigentă a

locurilor de muncă unde se poate introduce polideservirea etc.

Din totalul de 28 de măsuri propuse, numai 8 s-au regăsit cuprinse în planurile deja stabilite la nivelul secției și al C.O.M., restul fiind propuneri originale ale muncitorilor. Peste 70 la sută dintre ele pot fi soluționate cu forțe proprii în cadrul secției punți.

La întrebarea: „Cine trebuie să ia aceste măsuri?”, majoritatea celor chestionați au considerat că ele sînt de competența mecanicului-șef al secției, a maistrilor, a șefilor de echipă, a conducătorilor de linii de fabricație și a muncitorilor (de pildă: executarea de tăvi colectoare de ulei la unele utilaje; introducerea iluminatului local la posturile de lucru; verificarea mai atentă a modului în care se efectuează întreținerea zilnică a utilajelor; organizarea unor echipe de ungători; respectarea regimului de așchiere etc.), fiind, de fapt, sarcini de serviciu ale acestora.

Propunerile făcute vădesc **conștiința clară că îndeplinirea principiilor autoconducerii, autogestiuunii și autofinanțării presupune o participare totală a fiecărui om al muncii din cadrul întreprinderii, presupune să nu se aștepte de la ceilalți, ci fiecare să pretindă mai mult de la el însuși.**

Resursele economice imense ale tehnologiilor de fabricație

RĂSPUNZÎND întrebărilor pe această temă, personalul secției a avansat aproape 50 de soluții posibile pentru îmbunătățirea actualelor tehnologii de fabricație, urmărindu-se atât utilizarea mai eficientă a mașinilor și utilajelor, cât și reducerea consumului de metal, manoperă și S.D.V.-uri. Din analiza opiniilor muncitorilor, șefilor de echipă, maistrilor și tehnologilor din secție, o primă concluzie este că semifabricatele ce se prelucreează în secție se aduc cu adaosuri mari de metal, ceea ce înseamnă nu numai risipă de material, ci și ocuparea mașinilor și a muncitorilor cu operații suplimentare.

Propunerile făcute se referă, de pildă, la: **reducerea adaosului de prelucrare la o serie de repere (pinioane de atac, pinioane cilindrice, suporturi de ghidare, trompă punți spate, pinioane planetare, axe planetare etc.); executarea prin ștanțare la cald a roții dințate: realizarea arborelui planetar din material cu diametrul de 50 mm, în loc de 53 mm; modificarea formelor de matrițare la pinioanele M.A.N.: introducerea unui dispozitiv de strîngere pneumatică la strîngurile crusetelor de la linia de carcase etc.**

Potrivit calculelor estimate de către muncitori, reiese că executarea prin ștanțare la cald a roții dințate va putea reduce consumul de metal cu 0,100 kg pe bucată; că se pot obține, de asemenea, economii de 6,2 kg/buc. la pinioanele de atac, 4 kg la pinioanele cilindrice, 0,100 kg la suportul de ghidare ș.a. — ceea ce, la nivelul producției anuale, ar totaliza sute de tone de metal. Se poate presupune că îmbunătă-

tăirea actualelor tehnologii de fabricație va fi și mai substanțială, dacă specialiștii din cadrul secțiilor metalurg-șef, prese, oțelărie și forjă vor acționa cu mai multă energie și perseverență pentru dinamizarea gândirii creatoare a muncitorilor, pentru generalizarea propunerilor valoroase, pentru crearea unui front larg de acțiune în vederea promovării accelerate a progresului tehnic.

Geneza eficienței : locurile de muncă

LA ÎNTREBAREA : „In ce măsură dotarea locului de muncă este corespunzătoare și ce măsuri propuneți în acest sens?”, în răspunsuri s-a apreciat că această dotare este bună (20% din total opinii), satisfăcătoare (65%), necorespunzătoare (15%). Pentru îmbunătățirea ei, muncitorii au propus în total 56 de măsuri; 19 dintre ele s-au regăsit cuprinse în planul M.T.O., 3 erau rezolvate, 3 constituiau sarcini de serviciu. Restul de 31 de propuneri au fost recomandate să fie luate în atenția C.O.M., urmînd a fi realizate eșalonat pînă la sfîrșitul anului 1979.

Dintre ele considerăm că dețin o importanță deosebită cele privind : dotarea cu mese pentru așezarea capetelor de găurit tip 9700-005, cu cărucioare suficiente pentru transportul șpanului, cu ridicătoare pivotante (la liniile de fabricație coroane și butuci); mecanizarea liniei „diverse mari”; revizuirea și completarea instalației de încălzire a secției pe timp de iarnă etc.

Un punct cheie în mecanismul de producție : aprovizionarea locurilor de muncă

„IN ce măsură aprovizionarea locurilor de muncă este corespunzătoare?” 50% din chestionarele completate consimnează, la această întrebare, răspunsul : „satisfăcătoare”, restul opiniilor fiind : „proastă” (10%) și „foarte proastă” (40%). Au fost propuse 24 de mă-

suri, din care 4 s-au rezolvat pînă la analiza opiniilor din chestionare, 3 apărînd ca sarcină de serviciu a personalului din secție, iar celelalte 17 au fost analizate în ședințe C.O.M. și acceptate pentru a fi cuprinse în planul de muncă al secției.

Dintre acestea din urmă menționăm : îmbunătățirea contribuției grupei de dispeceri la colaborarea cu secțiile furnizoare de piese brute; programarea, lansarea și urmărirea producției în concordanță cu ritmul liniilor de fabricație; asigurarea unor stocuri din fiecare reper, corespunzătoare consumurilor pentru cel puțin 15 zile; procurarea pieselor de schimb necesare utilizatorului pentru cel puțin doi ani; stabilirea consumului de scule în funcție de caracteristicile acestora, de regimul de lucru al utilajelor și de piesele care se prelucrează; mai buna amplasare și delimitare a locurilor de depozitare a semifabricatelor; coordonarea mai strînsă între aprovizionarea la nivelul secției și cea la nivelul întreprinderii etc.

Din opiniile exprimate la întrebarea : „Cine trebuie să asigure o aprovizionare mai bună a locurilor de muncă?” a reieșit că o sarcină de mare răspundere o au în primul rînd dispecerii liniilor de fabricație, apoi maeștrii și șefii de echipă; iar întrucît aprovizionarea secției pînă depinde foarte mult de ritmicitatea fabricației în secțiile primare, se impune ca serviciul de aprovizionare al întreprinderii să funcționeze ireproșabil.

Elemente ale autoconducerii muncitorești în acțiune

S-A PUTUT constata că atunci cînd întîmpină greutăți, în realizarea sarcinilor de producție, muncitorii adoptă o atitudine activă, știu să le identifice cauzele și gîndesc cum să le înlăture. De aici o primă concluzie care a reieșit atît pentru conducerea secției cît și pentru amplificarea rolului autoconducerii muncitorești : *consultarea muncitorilor să se facă nu numai în ședințe, în adunările generale semestriale, ci mai*

cu seamă la locurile de muncă.

La întrebarea : „Ce propuneți conducerii secției și întreprinderii pentru ca treaba să meargă bine în secție?” au reieșit următoarele :

— pentru conducerea secției punți : contactul permanent și direct cu maeștrii, șefii de echipă, muncitorii, față de care să se manifeste o atitudine deschisă, receptivă (inclusiv sub aspectul atenției cu care sînt tratate propunerile făcute); o colaborare mai strînsă cu secțiile primare : controlul periodic al activității atelierului mecanic-șef și a dispecerilor de la liniile de fabricație; revizuirea tehnologiilor care nu mai corespund; o preocupare mai susținută pentru ridicarea nivelului profesional al muncitorilor; creșterea exigenței și fermității față de cei ce se abat de la disciplina colectivă în muncă etc.;

— pentru conducerea întreprinderii : realizarea unei magazii de S.D.V.-uri; programarea producției în așa fel încît să se asigure primirea reperelor de la sectoarele calde cel puțin cu 15 zile înainte de data montajului, ca să rămînă suficient timp pentru prelucrări; funcționarea mai ordonată a transportului uzinal : procurarea de mijloace de transport al pieselor în cadrul liniilor de fabricație; planificarea și efectuarea unor controale mai dese în secție de către membrii C.O.M. și compartimentele de specialitate, în vederea luării de măsuri concrete cînd apar dereglări; compartimentele constructor și tehnolog să urmărească mai îndeaproape, în secție, felul cum se aplică tehnologiile elaborate; înlocuirea utilajelor cu grad avansat de uzură; completarea amenajărilor sociale pentru femei etc.

UTILITATEA tuturor acestor propuneri depinde de punerea lor imediată în practică. Cu cît avem mai multe propuneri, cu atît avem și posibilitatea să valorificăm la nivel superior potențialul uman și material existent, deoarece în aplicarea lor va fi înglobată și acțiunea muncitorilor cu experiență.

Cristea IONIȚĂ

Școala interjudețeană de partid — Brașov

N.R. : Consultarea organizată la secția punți a I.A.-Brașov sugerează și unele considerații mai generale, pe care le supunem atenției și reflecției consiliilor oamenilor muncii din unitățile economice :

1 Îmbunătățirea laturilor calitative ale activității, accentuarea diferitelor aspecte ale eficienței economice (în cazul de față, creșterea producției la 1000 de lei fonduri fixe) — ca, de altfel, și elementele noului mecanism economico-financiar — sînt probleme care îi interesează îndeaproape pe toți oamenii muncii, în calitate lor de proprietari, producători și beneficiari a tot ceea ce se creează. Acest interes va fi capabil să determine o atitudine cu atît mai activă din partea lor, cu cît pe lingă înțelegerea teoretică a problemelor, vor fi ajutați să sesizeze și implicațiile practice ale acestora pentru întreprinderea în care lucrează, pînă la nivelul locului lor de muncă. De la propagandă vizuală pînă la conferințe, de la dezbateri pînă la învățămînt politic, conducerile colective și organizațiile politice din unități dispun de o gamă variată de mijloace pentru a lămuri ce înseamnă, în condițiile proprii, îndeplinirea indicației secretarului general al partidului ca „fiecare colectiv de oameni ai muncii să facă totul pentru a obține rezultate maxime cu mijloacele materiale și financiare de care dispune”.

2 Creșterea rolului maselor de oameni ai muncii în conducerea unităților economico-sociale, trăsătură definitorie a dezvoltării democrației muncitorești, înseamnă nu numai instaurarea dreptului de participare la decizie, ci și multiplicarea continuă a condițiilor și formelor de exercitare a lui. Pe lingă instituția adunărilor generale, aceasta conferă noi dimensiuni rolului adunărilor de partid, sindicale, de tineret, variatelor metode de consultare ce pot da un caracter continuu și sistematic dialogului dintre conducere și colectiv.

3 Manifestarea în acest cadru a autoconducerii, potențată prin cunoașterea legităților, fenomenelor și obiectivelor economice, stimulează simțul gospodăresc al oamenilor muncii, care oferă soluții concrete pentru autogestione și autofinanțare, pentru o orientare judicioasă a investițiilor destinate dezvoltării capacităților productive și echipamentului social.

4 Afirmarea autoconducerii trebuie să determine o atitudine nu pur și simplu binevoitoare, ci pe deplin responsabilă față de propunerile oamenilor muncii, analiză atentă a acestora și aplicarea celor ce se dovedesc eficiente constituind o obligație legală a conducerii colective — atît pentru obținerea efectelor economice și sociale pe care le vizează, cît și pentru o cît mai deplină motivare a personalului muncitor în activitatea sa productivă și în participarea la rezolvarea problemelor unității.

Mic dicționar economic

NOUA CALITATE ÎN ECONOMIE

TRANSFORMAREA cantității într-o nouă calitate în actuala etapă, teză elaborată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977 și dezvoltată ulterior în mai multe cuvîntări ale secretarului general al partidului, are o deosebită însemnătate teoretică și practică. Trecerea la o nouă calitate desemnează mersul ascendent al dezvoltării, sensul mișcării, al transformărilor revoluționare, reprezintă o cerință a progresului economico-social, este o problemă de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. Transformarea cantității într-o nouă calitate include toate sferile de activitate, atît domeniul economic cît și domeniul conducerii politice a societății, participarea largă a clasei muncitoare, a țărănimii muncitoare, a intelectualității la conducerea unităților economice, a întregii țări. Noua calitate impune ca o cerință imperioasă afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice, a cunoașterii umane, afirmarea și consolidarea noului, a elementelor esențiale noi în toți porii societății noastre socialiste. Noua calitate înseamnă progres rapid în activitatea de cercetare și învățămînt, în formarea cadrelor de toate gradele, în domeniul creației științifice și artistice, în afirmarea cu putere a gândirii înaintate materialist dialectice.

Trecerea la o nouă calitate decurge în mod obiectiv din tot ceea ce s-a înfăptuit pînă acum, din realizările remarcabile obținute, mai ales în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, în dezvoltarea îndeosebi calitativă a economiei și a științei, a tehnicii, în dezvoltarea culturii. Pe baza acestor succese forțele de producție ale societății înregistrează în prezent un asemenea nivel încît sînt capabile să asigure înfăptuirea unor prefaceri calitative, de fond, în toate componentele lor, situînd România pînă în anul 1985 în rîndul țărilor cu o dezvoltare economică medie. Acest proces are la bază îmbunătățirea structurii de ramură și în profil teritorial a economiei, realizată în condițiile asigurării unei corelații judicioase între acumulare și consum, perfecționarea relațiilor de producție și a fiecărei componente a acestora, dezvoltarea democrației socialiste și creșterea gradului de conștiință a membrilor societății noastre, toate acestea materializîndu-se în final în ridicarea tot mai susținută a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii.

Comparativ cu celelalte forme, **calitatea în domeniul economiei joacă un rol primordial în asigurarea progresului economico-social.** Ea se manifestă prin ridicarea nivelului tehnic și a calității tuturor produselor, creșterea gradului de calificare și a orizontului de cunoaștere a maselor largi, ridicarea substanțială a productivității muncii. Noua calitate se reflectă în creșterea eficienței întregii activități economico-sociale, în reducerea cheltuielilor materiale de producție, în perfecționarea mecanismului economico-financiar, în sporirea mai substanțială a producției nete și a celei fizice, în creșterea susținută a venitului național.

Ridicarea nivelului tehnic și a calității tuturor produselor reprezintă o direcție esențială a noii calități în economia românească. Ea presupune accelerarea procesului de asimilare și execuție a unor produse valoroase, cu parametri funcționali, de eficiență economică și de mediu ambiant ridicați, care să încorporeze cît mai multă inteligență și care să asigure creșterea volumului și calității producției potrivit cerințelor reale ale economiei naționale. Această viziune dinamică, **modernă** asupra noțiunii de calitate presupune o preocupare permanentă, zilnică, de fiecare oră, de fiecare minut pentru calitatea produsului și a tehnicii, ridicarea parametrilor tehnico-economici, funcționali, simultan cu diminuarea cheltuielilor pe unitate de produs, receptivitate sporită față de tot ceea ce este înaintat, modern, îmbunătățirea continuă, din mers, a calității produselor, execuția ireproșabilă a produsului, întărirea controlului de calitate pe fiecare fază în așa fel încît să nu se admită livrarea nici unui produs care nu corespunde cerințelor de calitate, realizarea unei varietăți sporite de mașini și utilaje complexe, reducerea duratei de asimilare a produselor noi, existența produsului nou deja pe planșetă sau în atenție în momentul în care un alt produs a fost introdus în fabricație. „**Trebuie să punem în fața oamenilor muncii problemele deschis; întreprinderile nu vor putea funcționa dacă nu vor realiza produse de calitate înaltă**”, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 28 septembrie a.c.

Într-o relație activă cu procesul de ridicare a calității pro-

puselor se află **dezvoltarea mai rapidă a bazei de materii prime** prin accelerarea valorificării resurselor existente, precum și prin atragerea în circuitul economic a noi resurse; folosirea completă, rațională a materiilor prime printr-un proces continuu de perfecționare și eliminare a pierderilor din prelucrare; valorificarea materialelor secundare și a deșeurilor; gospodărirea rațională a combustibililor și energiei; valorificarea resurselor de huiță, lignit și sisturi bituminoase, preocuparea de a valorifica noile surse cum sînt energia solară, eoliană, apele termale.

Trecerea la o nouă calitate este organic legată de **creșterea gradului de calificare** potrivit necesităților producției, de creșterea competenței tehnice și economice a tuturor oamenilor muncii, improspătarea cunoștințelor măștrilor și inginerilor în pas cu tehnica nouă și cu exigențele în ce privește calitatea produselor, de gospodărirea cu simț de răspundere a fiecărei fracțiuni din timpul destinat producției, de educarea în spiritul ordinii și disciplinei, al responsabilității comuniste, de stăpînirea de așa manieră a mecanismului de funcționare și organizare a producției încît să se prevadă orice neajuns, orice dereglare care ar surveni în deslășurarea sa.

Sporirea substanțială a **productivității muncii** constituie o altă formă esențială de manifestare a calității în economie. Desigur, creșteri importante ale productivității muncii au avut loc și în etapele anterioare, îndeosebi începînd cu cincinalul 1966—1970. Tocmai pe baza unor asemenea acumulări, pe baza accentuării laturilor calitative ale dezvoltării noastre, a devenit posibilă trecerea la o nouă calitate în ce privește productivitatea muncii, în sensul că dezvoltarea economiei naționale în actuala etapă are loc cu prioritate accentuată pe seama factorilor intensivi, în cadrul acestora productivitatea muncii ocupînd un loc de seamă. În ansamblul factorilor de creștere a productivității muncii au intervenit mutații de fond, calitative oglindite în aceea că din totalul sporului de creștere a productivității muncii contribuția hotărîtoare, primordială revine înzestrării tehnice a muncii, progresului tehnico-științific și organizării moderne a producției și a muncii; expresie a introducerii noii calități în economie, productivitatea muncii se exprimă prin producția netă raportată la numărul de lucrători și în expresie fizică prin consumul de timp de muncă pe unitate de produs.

Calitatea implică **sporirea eficienței economice sub toate aspectele**: creșterea eficienței fondurilor fixe prin ieftinirea lucrărilor de investiții și folosirea deplină a capacităților de producție, un mod calitativ nou de a planifica și folosi investițiile, sporirea gradului de valorificare (de sporire a valorii) a materiilor prime și materialelor, reducerea mai accentuată a cheltuielilor de producție, îndeosebi, a cheltuielilor materiale, gospodărirea judicioasă a fondurilor, combaterea oricărei forme de risipă.

În economia românească potențialul productiv și tehnic a sporit an de an. La finele anului 1976, de exemplu, fondurile fixe se ridicau la 1325 mld. lei față de 757,1 mld. lei în 1970. Totodată, în actualul cincinal (1976—1980), o parte însemnată din sporul producției se va înfăptui pe seama noilor capacități de producție. În astfel de condiții devin extrem de actuale și decisive elemente ale eficienței cum sînt diminuarea necesarului relativ de fonduri fixe pentru fabricarea unei unități de producție netă; asigurarea unor rezultate economice sporite la 1000 lei fonduri fixe în ce privește producția netă, producția marfă, producția globală, valoarea acumulărilor, valoarea beneficiului, aportul valutar net; depistarea de noi rezerve ale creșterii producției prin încărcarea la parametri proiectați a mașinilor și utilajelor, eliminarea locurilor înguste, reducerea timpului necesar executării reparațiilor capitale; devansarea termenelor de punere în funcțiune a noilor capacități de producție. Calculele arată că numai reducerea cu o lună a termenelor de punere în funcțiune a obiectivelor prevăzute în actualul cincinal ar însemna realizarea unei producții suplimentare de peste 15 mld. lei.

Noua calitate implică creșterea în continuare a rolului de forță politică conducătoare a partidului nostru, sporirea nivelului politic și ideologic al comunistilor, al tuturor oamenilor muncii pentru a pătrunde semnificațiile majore ale acestui imperativ și pentru a acționa cu toate forțele în vederea transpunerii lui în viață.

prof. dr. Gheorghe TOMESCU

6 decenii de la făurirea statului național unitar român

FORMAREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR — PIATRĂ DE HOTAR ÎN LUPTA CLASEI MUNCITOARE, A ÎNTREGULUI POPOR PENTRU PROGRES ȘI SOCIALISM

INFĂPTUIREA statului național român unitar, încununând lupta purtată secole de-a rindul de masele populare din toate provinciile românești, de cărturarii și marii gânditori ai neamului nostru, de mișcarea muncitorească și socialistă, a constituit un proces legic al dezvoltării istorice, sociale și naționale a poporului român dornic de libertate și independență. Ea a fost rezultatul luptei maselor populare, opera întregului popor român, operă întemeiată pe cerințele legilor obiective ale progresului social, pe omogenitatea structurii economice, sociale și culturale pe unitatea limbii și conștiința unității de origine a românilor din toate provinciile românești, pe identitatea de interese și aspirații. „Istoria — subliniază Programul P.C.R. — demonstrează că formarea statului național unitar român nu a fost rezultatul unui eveniment întâmplător, de conjunctură, al înțelegerilor intervenite la masa tratativilor; tratatul de pace n-a făcut decît să consfințească o situație de fapt, creată de lupta maselor populare”.

Victorie epocală a luptei maselor largi, populare, a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, a cercurilor înaintate ale burgheziei, a întregii națiuni, unirea din 1918 a creat cadrul național și social-economic pentru dezvoltarea României moderne, condițiile favorabile pentru înmănușcherea laolaltă a energiilor și capacităților creatoare ale întregului popor, pentru o mai accentuată evoluție a economiei, a științei și culturii. Ea a creat, totodată, împrejurări propice pentru concentrarea la scară națională și intensificarea mișcării revoluționare a clasei muncitoare, a activității tuturor forțelor progresiste ale societății, pentru o viață mai bună, pentru drepturi și libertăți sociale.

Formarea statului național unitar, năzuință seculară a poporului român, rezultat al luptei hotărîte a maselor populare „a reprezentat — după cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — o adevărată piatră de hotar în dezvoltarea României socialiste”.

Înfăptuită în condițiile existenței regimului burghez, clasele stăpînitoare au folosit alcătuirea statului românesc național unitar pentru consolidarea pozițiilor lor de dominație economică și politică, pentru intensificarea exploatării celor ce muncesc. Ele au restrîns, pe măsura consolidării pozițiilor lor, libertățile democratice constituționale. Astfel, nici contradicțiile economice și nici cele sociale nu au putut fi rezolvate în noul context istoric. Ba mai mult, ele au fost amplificate în noile condiții ale dezvoltării capitalismului în România.

În perioada interbelică, România, deși făcuse pași importanți în domeniul dezvoltării economiei naționale, prin creșterea potențialului economic, de producție, prin lărgirea pieței interne etc., to-

tuși a continuat să rămînă pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial o țară slab dezvoltată din punct de vedere economic. Structura economiei românești avea un profil preponderent agrar (industria participa la producerea venitului național, în 1938, cu 30,8%, iar agricultura cu 38,5%). Monopolurile străine dețineau o parte însemnată din bogățiile țării. Potrivit unor calcule estimative, în ajunul celui de-al doilea război mondial, capitalul străin deținea 33% din capitalul societăților industriale pe acțiuni, însușindu-și astfel o importantă parte a venitului național, produs prin truda poporului român. „Cu toate că realizarea unității statale în 1918 a creat condiții pentru ridicarea nivelului de civilizație al țării — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu —, ea în deceniile care au urmat economia și viața cultural-științifică din România au cunoscut o anumită dezvoltare, totuși, datorită faptului că la cîrma statului s-au aflat în continuare burghezia și moșierimea — care au folosit Unirea pentru consolidarea pozițiilor lor de clasă, pentru intensificarea exploatării celor ce muncesc —, marile probleme ale progresului societății noastre, revendicările democratice înserise de militanții din 1918 în Rezoluția de la Alba Iulia nu au putut fi rezolvate”.

MISIUNEA de a asigura realizarea deplină a marilor aspirații de dreptate socială și națională ale poporului i-a revenit clasei muncitoare care, în frunte cu partidul ei de avangardă, s-a manifestat ca o puternică forță revoluționară a progresului, ca exponentul intereselor vitale și al celor mai înaintate aspirații ale oamenilor muncii. În noile condiții de după încheierea, în 1918, a procesului de realizare a unității naționale și de creare a cadrului național, social și politic pentru înaintarea mai rapidă a României moderne pe calea progresului economic și social, Partidul Comunist Român, continuator al mărețelor bătălii ale poporului pentru libertate națională și socială, al tradițiilor mișcării noastre muncitorești, a ridicat pe un plan superior lupta clasei muncitoare, a maselor largi populare împotriva exploatării, pentru dreptate, libertate și neațîrnare, pentru socialism. Partidul, afirmîndu-se ca importantă forță națională, a acționat pentru apărarea intereselor vitale ale tuturor celor ce muncesc. Programul său a înfățișat clasei muncitoare, întregii țări perspectiva însuflețitoare a transformării pe temeiuri revoluționare a societății românești și a orientării ei pe calea progresului neîntrerupt, economic și social.

Întreaga epocă de la 1918 pînă la eliberarea de sub dominația fascistă a fost jalonată de nenumărate bătălii purtate de clasa muncitoare, de oamenii muncii de la orașe și sate împotriva exploa-

tării, a dominației capitalului străin, pentru dreptate socială și independență națională, pentru realizarea aspirațiilor celor ce muncesc.

Spiritul combativ al clasei muncitoare, capacitatea sa de conducător, în frunte cu partidul ei revoluționar, s-au manifestat în toată amploarea în luptele minerilor de la Lupeni din 1929 în bătăliile muncitorești din perioada crizei economice, care au culminat cu eroicele lupte ale petroliștilor și cefeștiștilor din 1933, în anii luptei împotriva fascismului și ai războiului hitlerist, a Dictatului imperialist de la Viena, în desfășurarea victorioasă a insurecției din august 1944. Ca o expresie a aspirațiilor comune a naționalităților conlocuitoare mișcările democratice ale acestora, Uniunea Democratică Maghiară, organizații ale populației de naționalitate germană, s-au ridicat de ascemenea, împotriva dictatului fascist. În anii grei ai dictaturii antonesciene și războiului hitlerist, Partidul Comunist Român a unit în jurul său cele mai largi forțe democratice și patriotice, organizînd rezistența antifascistă și lupta maselor împotriva imperialismului nazist, pentru scoaterea României din războiul hitlerist și alăturarea ei la bătălia dreaptă a forțelor coaliției antifasciste.

Calea eliberării definitive a României de sub dominația imperialistă, a realizării unor profunde transformări sociale revoluționare, a împlinirii năzuințelor poporului român de a fi liber și stăpîn pe bogățiile și pe munca sa, pe propriul său destin a fost deschisă de victoria insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste din august 1944, inițiată, organizată și condusă de Partidul Comunist Român.

În anii care au trecut de la eliberare, România a parcurs în procesul revoluției și construcției socialismului mai multe etape istorice, trecînd de la orînduirea burgheză la orînduirea socialistă. În perioada 1948—1965 s-au generalizat relațiile de producție socialiste în întrecaga economie. Pe baza realizării cu succes a obiectivelor primei etape a transformării revoluționare a societății, a asigurării victoriei socialismului a fost creată temelia pentru trecerea la o nouă etapă de dezvoltare a țării, perioada care s-a scurs de la Congresul al IX-lea al partidului fiind ceea ce mai fertilă în realizări, Congresele al X-lea și al XI-lea au elaborat obiectivele și programul trecerii României într-o etapă istorică superioară — etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism.

BILANȚUL realizărilor în perioada istorică parcursă de la eliberarea țării de sub dominația fascistă cuprinde cuceriri de o importanță decisivă: trecerea întregii puteri de stat în mîinile clasei muncitoare, ale întregului popor, care-și hotărăște de

sine stărilor destinele; desființarea elanelor exploatare și a exploatării omului de către om, a inegalităților economice și sociale ale regimului capitalist; oamenii muncii au devenit stăpâni și gospodari ai avuției naționale, proprietari și beneficiari ai tuturor bunurilor făurite prin munca și inteligența lor; progresele grandioase în dezvoltarea economiei naționale; schimbările inoitoare în structura socială; realizarea deplinei egalități în drepturi și cimentarea frăției dintre toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, înfăptuirea unei adevărate și puternice unități; continuarea adâncirii a democrației socialiste și amplificarea participării maselor la conducerea societății; îmbunătățirea condițiilor vieții materiale a oamenilor muncii și îmbogățirea vieții lor spirituale. Într-un timp istoricește scurt, poporul român, transpunând în viață politica partidului, a transformat România într-un stat industrial-agrar cu o economie dinamică, cu ramuri și subramuri moderne, capabile să valorifice tot mai eficient resursele materiale și umane ale țării. Amploarea progreselor realizate în anii socialismului este elocvent ilustrată de faptul că realizăm în 1978 o producție industrială de 40 de ori mai mare decât în 1938, recolte întreite față de anii antebelici, un venit național de 12 ori mai mare și venituri reale pe locuitor de patru ori mai mari decât în 1950.

Forța principală a dinamicii noastre economice și sociale accelerate o constituie eliberarea omului de exploatare, făurirea și dezvoltarea continuă a proprietății socialiste, politica partidului nostru de dezvoltare în ritm rapid a economiei naționale, de creștere continuă a producției materiale, de dezvoltare a științei și culturii și, pe această bază, de creștere a bunăstării poporului. Întreaga putere politică aparține poporului. Realitatea vieții politico-sociale românești dovedește că funcțiile de conducere în țara noastră se află în mâinile clasei muncitoare, ale oamenilor muncii. Din rîndurile celor ce muncesc provin și s-au format cadrele din organele de conducere ale statului pe plan central și local, în toate domeniile și la toate nivelurile. Compoziția Marii Adunări Naționale și a consiliilor populare oglindește elocvent participarea efectivă la conducerea țării a clasei muncitoare, a țărânimii și intelectualității, a femeilor, a tinerei generații, a cadrelor cu experiență în munca de conducere.

SOCIALISMUL a deschis calea pentru întărirea și dezvoltarea pe baze noi a națiunii noastre, i-a creat condiții pentru ridicarea ei pe o treaptă nouă, **calitativ superioară**. Națiunea română își desfășoară viața alături și împreună cu naționalitățile conlocuitoare. La succesele dobândite în anii socialismului și-au adus contribuția în largă măsură și naționalitățile conlocuitoare, cărora statul nostru le garantează drepturi egale cu acelea ale națiunii române. Datorită prefacerilor de ordin economic, social, politic care au avut loc după 23 august 1944, a politicii naționale juste promovate de partidul și statul nostru, s-a făurit și cimentat unitatea întregii noastre societăți, pe toate planurile; naționalitățile conlocuitoare văd azi în statul român instrumentul realizării aspirațiilor, bunăstării și afirmării multilaterale a per-

sonalității lor. P.C.R. acordă o mare atenție creării tuturor condițiilor necesare dezvoltării neîngrădite în toate sferile vieții a oamenilor muncii fără nici o deosebire de naționalitate.

Ținând seama de însemnătatea creșterii rolului națiunii, a statului național în opera de făurire a socialismului și comunismului, în dezvoltarea relațiilor internaționale, partidul nostru se preocupă de dezvoltarea națiunii noastre socialiste, de valorificarea plenară a tuturor energiilor și forțelor sale creatoare, de întărirea statului național român, a independenței și suveranității sale, înfăptuiește în mod consecvent linia înfloririi multilaterale a vieții materiale, a culturii spirituale, adâncirea democrației socialiste.

Multiplele măsuri inițiate și înfăptuite de partidul nostru în anii din urmă au dus la crearea și continuarea perfecționare a cadrului organizatoric în vederea participării nemijlocite a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la conducerea economiei, a vieții sociale, a întregii societăți. Partidul nostru conduce nemijlocit procesul de adâncire și perfecționare multilaterală a societății, promovează tot ceea ce este nou și avansat în gândirea și creația socială, dezvoltă continuu democrația socialistă, își întărește legăturile cu masele. Evidențiind unitatea organică dintre creșterea rolului partidului și adâncirea democrației în societatea socialistă românească, secretarul general al P.C.R. arăta la Conferința Națională a partidului din decembrie 1977 că „**atunci cînd poporul devine cu adevărat stăpîn pe destinele sale, cînd partidul aflat la guvernămînt este el însuși ieșit din rîndul poporului și își trage forța și seva din rîndurile clasei muncitoare, ale țărânimii și intelectualității, în aceste condiții întărirea rolului conducător politic al partidului constituie chează și necesitatea pentru asigurarea dezvoltării democrației, pentru participarea maselor largi la conducerea societății**”.

O caracteristică esențială a dezvoltării democrației în societatea socialistă românească constă în faptul că ea asigură și garantează material tuturor oamenilor muncii drepturi și libertăți cetățenești din cele mai largi, în cadrul cărora pe primul plan se înscrie egalitatea deplină a cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, sex sau religie în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale. Baza egalității depline în drepturi a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, a coeziunii, a unității moral-politice a întregului popor o constituie deținerea puterii politice în stat de către oamenii muncii, desființarea proprietății privat-capitaliste, a exploatării omului de către om și statornicirea proprietății socialiste, a noii structuri sociale formată din clase și categorii sociale prietene, dezvoltarea puternică și armonioasă, pe întreg cuprinsul țării, a industriei, agriculturii și celorlalte ramuri economice.

DEZVOLTAREA ROMÂNIEI pe calea socialismului a creat premisele pentru afirmarea ei suverană în politica internațională, pentru participarea ei mereu mai activă la soluționarea — în interesul păcii și progresului social — a problemelor nodale ale contemporaneității. Dînd glas intereselor vitale ale poporului român și, în același timp, manifestînd o, înaltă

răspundere pentru cauza socialismului și a păcii, partidul și statul nostru desfășoară o politică de ample relații cu toate statele lumii, militează consecvent pentru promovarea idealurilor de libertate, independență, progres ale popoarelor, pentru crearea unei lumi mai bune și mai drepte. În elaborarea și înfăptuirea acestei politici, rolul hotărîtor revine secretarului general al partidului, președintele republicii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, personalitate proeminentă a vieții internaționale, a cărui prodigioasă activitate dedicată împlinirii năzuinței popoarelor spre o lume mai bună și mai dreaptă a conferit României un înalt prestigiu, stimă și prețuire în rîndul tuturor popoarelor lumii.

În cadrul politici sale externe, țara noastră situează statornic pe primul plan dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, acționează pentru amplificarea relațiilor cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele care pășesc pe calea afirmării libere și independente, sprijină activ lupta mișcărilor de eliberare națională a popoarelor, pentru dreptul de a fi deplin stăpîni pe destinele lor. În spiritul coexistenței pașnice, România promovează raporturi economice, tehnico-științifice și în alte domenii cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, militînd pentru extinderea și adîncirea lor. Relațiile României cu toate statele lumii se întemeiază pe respectarea independenței și suveranității naționale, a deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, afirmării largi a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stător dezvoltarea economică și socială, coresponsuzător voinței sale.

Țara noastră promovează constant o politică de largă democratizare a relațiilor internaționale, militează pentru înfăptuirea colaborării și securității în Europa, dezarmării generale, pentru stingerea focarelor de conflicte existente în lume, pentru lichidarea subdezvoltării, crearea unei noi ordini economice internaționale.

Marile realizări obținute în anii socialismului și amplificarea lor în procesul edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate ilustrează elocvent modul în care poporul român, sub conducerea partidului, continuă și ridică pe o treaptă superioară idealurile de libertate, unitate, independență națională și o viață mai bună care au călăuzit și i-au însuflețit pe înaintași de-a lungul veacurilor de luptă pentru apărarea și afirmarea ființei naționale, pentru progres social.

Pe temelia unității social-politice a întregului popor în jurul Partidului Comunist Român, a realei și deplinei independențe naționale dobîndite în urma luptei de veacuri a maselor, tocmai ca țară liberă, independentă, socialistă, își poate propune azi România, cu certitudinea de a le transpune în realitate, asemenea perspective grandioase cum sînt cele conturate de Programul P.C.R. — apropierea de nivelul țărilor industriale avansate ale lumii, făurirea unei înalte civilizații materiale și spirituale, triumful socialismului și comunismului pe pămîntul patriei.

dr. Gheorghe SURPAT

CONTROLUL, COMPONENTĂ ESENȚIALĂ A SISTEMULUI SOCIETĂȚII SOCIALISTE (II)

II. Sistemul controlului activității economice și sistemul controlului financiar

ÎN PRIMA PARTE a articolului, publicată în numărul precedent al Revistei economice, ne-am referit la sistemul cibernetic al economiei naționale. Doresc să menționez că bazându-ne pe conceptele cu privire la sistemul cibernetic general al economiei naționale, la sistemele și subsistemele componente ale acestuia, precum și la fluxurile care au loc în cadrul sistemului general cibernetic al dezvoltării economico-sociale planificate, fundamentate în lucrarea acad. profesor Manea Mănescu „Cibernetica Economică”, publicată în ediția 1976 și ediția 1978, am folosit scheme, metode și tehnici cibernetice dezvoltate în capitolele 1—5 din această lucrare.

Controlul întregii activități economice și sociale în concepția partidului nostru îmbracă în mod nemijlocit toate categoriile și formele de organizare și funcționare a controlului care se integrează în mod organic și unitar în conducerea științifică a societății socialiste.

„În procesul complex de conducere socială, funcția de control trebuie să asigure cunoașterea temeinică a modului în care se aplică hotărârile de partid și de stat în toate domeniile și sectoarele, să contribuie la îndeplinirea exemplară a planului național unic de dezvoltare economico-socială, întărirea gestiunii economice, creșterea avuției naționale*).

Pornind de la acest fundament, într-un anumit sens, a conduce este sinonim cu a controla, căci așa cum nu se poate conduce fără a controla, tot așa nici controlul nu se face ca un scop în sine, ci pentru a permite conducerii să ia, pe baza constatărilor, măsurile ce se impun pentru înlăturarea abaterilor, reglarea indicatorilor de realizat în perioada următoare, dimensionarea unui ansamblu de forme și metode care să asigure coordonarea și orientarea unitară a formelor de control, unitatea de concepție și metodă a organelor de control financiar.

Dezvoltarea considerațiilor privitoare la categoriile de operațiuni ale proceselor economice și sociale supuse controlului financiar preventiv implică abordarea a două importante aspecte, ce fac obiectul dezbaterilor teoretice și analizelor practice.

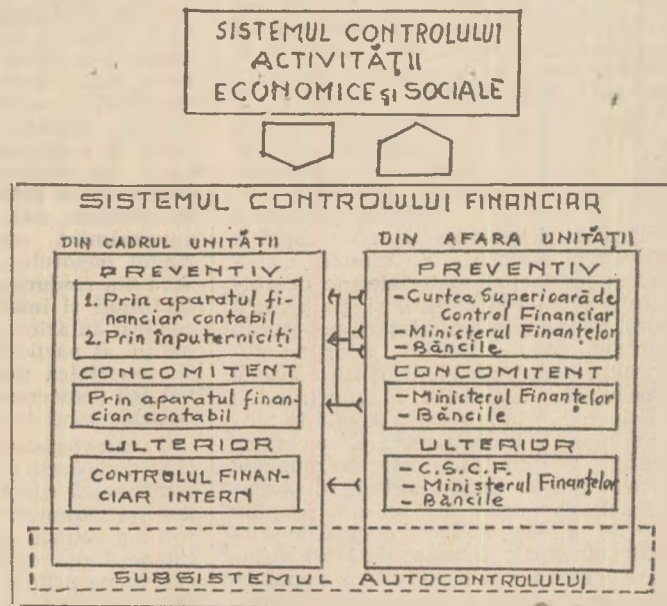
Pe prim plan se pune problema dacă în sfera controlului să fie cuprinse numai operații cu caracter financiar, ori să fie supuse controlului și alte categorii de operații și ca atare, controlul să posede un caracter larg, general, de control preventiv multilateral, asupra proceselor economice și sociale. Intercon condiționarea și întrepătrunderea reciprocă, pe multiple planuri, a elementelor componente ale proceselor economice și sociale pledează implicit în direcția asigurării unui sistem de control preventiv atotcuprinzător, pe considerentul esențial că atit din punct de vedere financiar, cit și sub aspectele tehnice, de concepție și cercetare etc., procesele economice și sociale trebuie să se desfășoare cu respectarea tuturor reglementărilor, or, aceasta nu este posibil decit dacă asupra tuturor laturilor proceselor respective este exercitat și un riguros control preventiv.

Interferența obiectivă, desfășurarea fazelor proceselor economice și sociale, în același timp cu exercitarea permanentă a controlului, impune ca și pe parcursul desfășurării propriu-zise a proceselor respective să se efectueze și controlul financiar. În esență, în această etapă, controlul financiar are caracter de control concomitent. Aceasta este rezultatul faptului că odată cu realizarea bunurilor materiale și spirituale ale societății se efectuează, prin mecanismul de acțiune a finanțelor socialiste, și comensurarea valorică a muncii sociale cheltuite și a rezultate lor obținute.

Controlul financiar ulterior, ca ultim element component al sistemului controlului financiar, clasificat după momentul în care acesta acționează, constituie etapa în care controlul finan-

ciar evidențiază valențe deosebit de importante, cum sînt cele referitoare la asigurarea integrității proprietății socialiste, utilizarea rațională a mijloacelor materiale și bănești, precum și a forței de muncă, dezvoltarea continuă a bunurilor materiale și spirituale ale poporului. Această sarcină, care vizează laturi de bază, ale gestiunii încredințate de stat fiecărei unități socialiste, colectivului de oameni ai muncii, impune acționarea pe două planuri : pe de o parte, controlul financiar să fie organizat și exercitat în principal de organe din interiorul unității, iar, pe de altă parte, ca acest control să se realizeze cu caracter de periodicitate.

În legătura sa cu sistemul controlului activității economice și sociale, sistemul controlului financiar se poate prezenta astfel:

III. Calități psiho-sociale necesare efectuării unui control financiar eficient

ÎN VIZIUNEA PARTIDULUI NOSTRU, omul nou, constructor al noii ordini trebuie să fie stăpîn pe cele mai înaintate cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, să se caracterizeze prin înalte virtuți politice și morale, prin pasiune pentru muncă și creație, prin îndrăzneală în gîndire și acțiune, prin cutezanță în promovarea noului, prin fermitate în lupta pentru dreptate și adevăr, pentru înfăptuirea principiilor eticii și echității socialiste, prin hotărîrea de a lupta cu abnegație pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a integrității și suveranității patriei.

În acest context general, considerăm necesar a analiza și unele aspecte legate de activitatea controlorilor și a celor controlați, în relație cu problematica psihologiei acestei munci.

În amplul proces de formare și pregătire a personalității oamenilor care își desfășoară activitatea în diferitele organisme de control financiar și verigile organizatorice ale acestora, un accent mai mare se cuvine a fi pus, după părerea noastră, și pe laturile calitative ale psihologiei acestora, deoarece pe lângă conținutul pregătirii profesionale, rolul și importanța cunoașterii și folosirii însușirilor psihologice crește pe măsura diversificării și sporirii complexității proceselor activității economice și sociale și, ca atare, se impune o mai mare îmbinare

* Acad. prof. Manea Mănescu „Cibernetica Economică”, București, 1978, pag. 56—57.

a acestor două laturi în scopul unei intervenții active și eficiente a controlului financiar.

Observația, ca formă avansată a percepției, ce face parte din procesele de cunoaștere și este strins legată de însușirile psihologice ale personalității, constituie o calitate, un atribut de seamă ce se cere unei persoane care îndeplinește o funcție de control financiar. În primul rând, atunci când un controlor dă dovadă de un spirit dezvoltat de observație, în mod cert va sesiza mai ușor și operativ atât natura și conținutul neajunsurilor, cât, mai ales, cauzele acestora și măsurile ce se impun a fi luate pentru remedierea lor. În al doilea rând, această caracteristică a spiritului de observație trebuie să fie cultivată și stimulată atât în procesul complex de pregătire politică și profesională, cât și prin tehnicile și prin mecanismul metodologiei de control și prin indicațiile ce se dau cu prilejul organizării acțiunilor.

Este o părere unanimă aceea că una din calitățile de bază ce se cer controlorilor — ca de altfel, în general, oricărei persoane încadrate într-o muncă utilă societății — este memoria. În ceea ce privește persoanele care efectuează control financiar, cerințele în legătură cu această calitate îmbracă aspecte variate, în strinsă legătură cu principalele etape ale activității ce o desfășoară. Spre exemplu, în contextul fiecărei acțiuni de control a memorii multiplele dispoziții și acte normative este destul de greu, dar aceasta nu scutește, ba dimpotrivă, obligă pe controlorul financiar să posede, înmagazinat, acel bagaj de cunoștințe, încât oricând să poată, cu maximă promptitudine să stabilească dispoziția legală ce guvernează activitatea respectivă, cum se încadrează și care este interpretarea acesteia, de așa natură încât, cu siguranța omului stăpîn pe meserie, să determine, modul cum au fost îndeplinite sarcinile de către cei controlați. Vă îndepliniți cu și mai multă eficiență menirea sa cel ce efectuează controlul dacă poate să dea, pe loc, o soluție perfect încadrată în dispozițiile legate.

Fiind unul din principalele procese ale cunoașterii, **gîndirea**, absolut necesară în orice activitate umană, are o strinsă legătură și cu activitatea de control financiar. Poate chiar mai mult deoarece, spre deosebire de alte domenii de activitate în care etapele acestui proces constituie o succesiune firească, în controlul financiar desfășurarea succesivă a operațiilor gîndirii sînt în bună parte concretizate chiar în norme, tehnici sau procedee ordonate, prin a căror aplicare se îndeplinesc de fapt atribuțiile date de legile în vigoare acestui aparat.

Iată de ce, pornind de la rezultatele bune obținute pînă în prezent în direcția ordinii și disciplinei introduse în munca de control financiar prin dispozițiile legale și metodologia în vigoare, se cuvine a fi **acordată o mai mare atenție atît perfecționării în sine a procedeelelor și tehnicilor de control în funcție de cerințele etapei actuale de întărire a controlului activității economico-sociale, dar mai ales a modului de abordare a diferitelor componente ale etapelor muncii de control financiar, în sensul ordonării logice a obiectivelor, formelor și metodelor de verificare, în strinsă corelare cu operațiile gîndirii.**

Imaginația constituie o cerință, o calitate ce trebuie îndeplinită în activitatea desfășurată de către cei ce exercită funcția de control financiar. Considerăm că, avînd un cadru cît mai organizat, normative cît mai clare și obiective concrete, fiecare controlor, în situațiile concrete ale activității, trebuie să-și pună la contribuție întreaga imaginație pentru a întîi pe baza experienței trecute, modul de acțiune al celor controlați, de a elabora idei noi, originale chiar, care să contribuie nemijlocit la prevenirea și remedierea neajunsurilor în activitatea controlată.

Piatră de încercare a calităților generale care se cer celor ce îndeplinesc funcțiile de control financiar în toate fazele exercitării atribuțiilor lor, este **atenția**. În acest ansamblu este necesar a fi încadrată și activitatea controlorilor financiari care de la etapa de pregătire pînă la valorificarea constatărilor controlului trebuie să fie atenți cu cei controlați și cu ei înșiși, să dea dovadă de stabilitate în comportament și totodată de flexibilitatea necesară în fața situațiilor de fapt impuse de comportamentul celor controlați și natura constatărilor, să aibă tăria de caracter pe tot parcursul verificării, atenția să o manifeste cu aceeași intensitate, orice moment de slăbire a acesteia echivalînd cu o scădere a vigilenței față de eventualele abateri, care pot fi trecute cu vederea.

Abordarea multiplelor probleme și aspecte ale proceselor cunoașterii nu poate fi făcută decît în strinsă legătură cu însușirile psihologice ale **personalității umane**.

O importanță deosebită o are pentru orice activitate și faptul ca oamenii care acționează în domeniul respectiv să posede aptitudinile necesare. Din acest punct de vedere, în cazul celor ce efectuează controlul financiar, cerința de a avea aptitudini pentru această activitate cu un conținut specific presupune o muncă atentă de selecționare și o pregătire profesională complexă, iar ca un corolar al acestor laturi importante, munca politică și ideologică de formare a conștiinței înaintate.

În legătură cu înclinația, ca premisă naturală, ca moment de plecare în formarea aptitudinilor pentru munca de control financiar, o primă problemă ce se ridică este cînd, și cu ce prilej se poate vedea, se poate sesiza că aceasta există la o persoană? Firesc este ca acest lucru să se descopere în procesul de învățămînt și, mai precis, în cel economic superior, cînd în contextul predării materiilor de specialitate, cum ar fi finanțele, bugetul, creditul, analiza activității economice, evidența contabilă, disciplinele de eficiență pe domenii, cibernetică etc., se pot cunoaște elementele care au **înclinație pentru analiză și control**, care manifestă o preocupare constantă pentru **compararea rezultatelor și cunoașterea realităților**, precum și **pentru găsirea de soluții** în vederea îndreptării unor stări de lucruri negative. Acest lucru se poate realiza, prin excelență, odată cu predarea disciplinei de strictă specialitate, aceea de control financiar.

În această ordine de idei, pornind de la realitățile actuale ne exprimăm părerea că sîntem încă departe de a face tot ceea ce este necesar pentru a forma sau cel puțin a cultiva interesul și înclinațiile studenților pentru control. Ca prim aspect, considerăm că predarea disciplinei de control financiar numai un semestru — și aceasta numai la facultățile de finanțe și contabilitate — este cu totul insuficient, **controlul financiar trebuind să fie predat în două semestre și la toate facultățile din învățămîntul economic superior.** Totodată, **cursul de control financiar ca atare trebuie îmbunătățit și perfecționat** potrivit cerințelor actuale ale economiei și noilor reglementări, predat în paralel cu o suită de studii de caz, exemple practice și se cere efectuată practica directă, alături de organele de control financiar pentru a se putea cunoaște și însuși mecanismele exercitării concrete a atribuțiilor. Aici credem că este locul să ne arătăm opinia că la predarea unor discipline cum ar fi finanțele, bugetul de stat, creditul și circulația bănească și altele, este necesar să se facă o legătură mai strînsă între conținutul tehnic al acestora și controlul financiar, în ideea de bază că în orice compartiment și în orice funcție ar activa un absolvent — financiar, bugetar, preț de cost, analiză, contabilitate etc., — exercitînd atribuțiile încredințate, exercită într-un fel sau altul și un control asupra activității altor compartimente și persoane încadrate în muncă.

Un al doilea aspect este acela că pînă în prezent nu s-a gîndit și acționat ca în mod organizat, instituțiile specializate ale statului în domeniul controlului financiar să stabilească o legătură cu facultățile și cadrele didactice, pentru ca împreună cu acestea să cunoască pe parcursul procesului de învățămînt și al practicii în producție pe studenții cu reale calități pentru munca de control și care, la absolvirea facultății să fie repartizați în această muncă dificilă, dar care are o menire importantă în activitatea economico-socială.

Cultivarea calităților și a aptitudinilor pentru munca de control pot fi făcute cu rezultate deosebit de bune în cadrul procesului de integrare a învățămîntului cu producția și cercetarea, organizînd diverse acțiuni cu studenții, în scopul urmării cu perseverență a modelării aptitudinilor necesare unei profesii ce poate să contribuie din plin la creșterea eficienței în toate domeniile de activitate.

În unele lucrări de specialitate referitoare la control în general și la cel financiar în special, așa cum este și firesc, sînt abordate cu importanța cuvenită și problemele privitoare la psihologia organelor de control, la calitățile ce trebuie îndeplinite de cei ce sînt încadrați în asemenea funcții, punîndu-se accentul pe faptul că lipsa unor calități cum ar fi tactul, discreția, răbdarea, tenacitatea, modestia, exigența și fermitatea etc., manifestări ale temperamentului acestora, constituie în fapt, în ultimă instanță, riscuri în activitatea de control.

Acesta este însă numai un aspect. **Problemele însușirilor temperamentale ale personalității în corelarea lor cu munca organelor de control financiar sînt mult mai complexe.**

În primul rînd, trăsăturile specifice ale tipurilor temperamentale se caracterizează de obicei prin bivalență, avînd concomitent atît laturi pozitive cît și negative, cu predominanță mai ușoară sau mai accentuată a anumitor trăsături de

Stefan CRĂCIUN

(Continuare în pag. 26)

MAI ÎNȚI „noi filozofi”, apoi „noi economiști”. Evident, productivitatea în materie de „noi” școli de gândire este ridicată în ultima vreme în lumea occidentală. Și faptul că primii încearcă să îngroape toate ideologiile, în timp ce ultimii se străduie să dezgroape și să revivie o doctrină de acum 200 de ani, este numai o aparentă contradicție: și unii și alții își propun să răspundă unor imperative ale ofensivei ideologice lansate în ultimii ani de cercurile conducătoare capitaliste pentru a stăvili procesul de profundă, structurală, destabilizare a societăților occidentale.

Dacă însă „noi filozofi” au fost producătorii unui „kitsch antimarxist”) circumstanțial, o vogă cu scopuri electorale, legată de eferescența politică din Franța ultimilor ani, cu „noi economiști” ne aflăm în fața unui fenomen de mai mare amploare și cu semnificații mult mai largi. Ei sintetizează și reflectă direcțiile principale pe care vor să le impună politicii economice a statelor occidentale cercurile marelui capital. Aceste cercuri au nevoie de o justificare „teoretică” a măsurilor și politicilor economice cu ajutorul cărora vor nu numai să-și asigure depășirea multiplelor fenomene de criză – devenite cronicе, ele menținându-se chiar și în perioadele de avânt ciclic – dar să și „revitalizeze” sistemul capitalist puternic zdruncinat, să-și consolideze pozițiile dominante tot mai puternic contestate.

Școala „noilor economiști” s-a născut în S.U.A., având printre reprezentanții săi cei mai proeminenți profesorii Martin Feldstein de la Universitatea Harvard și pe Thomas Sargent de la Universitatea

„NOII ECONOMIȘTI”.

ANACRONISMUL UNOR SOLUȚII

din Minnesota. Din punct de vedere doctrinar, ea se încadrează în curentul neoliberal care, prin „noi” săi reprezentanți, se retrânșează azi pe poziții de-a dreptul dogmatice, în apărarea esenței concepției economice capitaliste – a teoriei clasice a liberalismului economic formulată cu 200 de ani în urmă de Adam Smith.

Desigur, neoliberalismul – versiune a teoriei economice burgheze clasice adaptată la condițiile capitalismului monopolist de stat – nu este o noutate în peisajul ideologiei economice americane. El a avut și are poziții destul de puternice – chiar dacă nu a dominat scena politicii economice – fiind acreditat de exponenți de mare prestigiu ca monetaristul Milton Friedman, șeful așa-numitei „școli de la Chicago”, laureat al premiului Nobel pentru economie în 1976 –, fapt de altfel semnificativ și el pentru înțelegerea tendințelor actuale din frontul ideologiei economice burgheze. Nou este numai faptul că în ultima sa variantă, a „noilor economiști”, neoliberalismul, adoptând un extremism ideologic bătaios, devenind, cum remarcă presa, „mai friedmanist decât Milton Friedman”, încearcă o ofensivă pentru a cuceri poziții dominante în gin-

direa economică burgheză și a se impune ca orientare modelatoare a politicii economice. „Toți sînt esențialmente conservatori” – arată „Newsweek”⁽²⁾. Și „deși neoconservatorii constituie încă o minoritate în cercurile economice, ideile lor se bucură de o atenție considerabilă”, li se face o largă publicitate. Faptul că între teoriile lor și argumentele reprezentanților politici și ai presei burgheze se constată o „stranie” coincidență nu este, desigur, întâmplător. Tocmai marele capital este cel care îi propulsează pe „noi economiști” în avanscena dezbaterilor de politică economică, deoarece pozițiile lor răspund în mod ideal intereselor marelui capital. Astfel, principalele teze ale acestor „neoconservatori” sînt: intervenția statală dereglează funcționarea mecanismului economic, singură piața liberă, de nimic îngrădită, poate asigura desfășurarea în condiții optime a proceselor economice; impozitele progresive asupra veniturilor și în primul rînd asupra profiturilor marilor corporații, frînind procesul de formare a capitalurilor, constituie una din principalele piedici ale creșterii economice. Prin aceasta „noua” școală se situează, chiar și în contextul realităților americane, la dreapta scenei politice. „Dacă astăzi are loc în S.U.A. o deplasare spre dreapta a spectrului politic național – scrie „Newsweek” – acești tineri savanți sînt cei care îi furnizează fundamentările intelectuale”.

Școala americană n-a întârziat să facă prozeliti și în Europa occidentală. Într-un articol semnificativ intitulat „Trăiască jungla” și consacrat influenței sale dincoace de Atlantic, revista franceză „Le Nouvel Observateur”⁽³⁾ scrie că această

FIȘE

● Mihai Todosea publică în Editura Junimea lași lucrarea *Doctrinile economice contemporane* (1978, 304 p.). După ce trece în revistă principalele schimbări care au avut loc în lumea contemporană și influența lor asupra gândirii economice, autorul tratează pe larg principalele teorii economice burgheze contemporane,

gîndirea economică marxistă și apoi gîndirea economică românească contemporană. Într-o prezentare generală a economiei politice burgheze contemporane, M.T. arată că ceea ce caracterizează știința economică burgheză contemporană este creșterea rolului funcției utilitariste, pragmatice a acesteia. O altă tendință este părăsirea metodei abstractizării și utilizarea tot mai mult a metodei empirice, precum și interpretarea subiectivă, psihologică a unor categorii economice. Un loc important în gîndirea economică burgheză actuală îl ocupă problemele organizării științifice a producției și a muncii, gestiunii economice și ale pieței. Se analizează critic conceptele de structură și sistem în accepția economiștilor burghezi.

Simpozion pe tema creșterii productivității muncii

● În zilele de 27 și 28 octombrie a.c. a avut loc la Reșița

simpozionul cu tema „Creșterea productivității muncii”, inițiat și organizat de Comitetul județean Caraș-Severin al P.C.R. Bucurîndu-se de participarea unui număr însemnat de cadre didactice universitare (din Timișoara, București, Craiova și Reșița), cercetători și specialiști din producție, reuniunea științifică a dezbătut probleme actuale ale productivității muncii în principalele ramuri ale producției materiale (industrie, agricultură, construcții), ca și o serie de aspecte teoretice, legate în special de implicațiile măsurilor de perfecționare a mecanismului economico-financiar asupra concepției, modului de stabilire și urmărire a acestui indicator calitativ de bază.

În cuvîntul rostit la deschiderea sesiunii, tovarășul Nicolae Bușui, prim-secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R., a subliniat necesitatea stringentă a unei colaborări mult mai strînse între învățămînt, cercetare și pro-

ducție pentru rezolvarea sarcinilor trasate de conducerea superioară de partid unităților productive pe linia creșterii productivității muncii, a reducerii costurilor și a sporirii eficienței activității în toate compartimentele. Cele peste 80 de comunicări și referate științifice prezentate urmează să fie publicate în volum.

Nivelul tehnologic, calitatea produselor și economisirea resurselor

● Referindu-se la problemele intensificării producției, Wolfgang Heinrichs arată, în articolul Hauptwege zur Steigerung der Arbeitsproduktivität für die weitere Erhöhung des materiellen und kulturellen Lebensniveaus des Volkes (Căile principale de sporire a productivității muncii în vederea creșterii mai departe a nivelului de viață material și cultural al poporului), apărut în revista *Wirtschaftswissenschaft*

mişcare ideologică urmărește „nu numai să apere capitalismul, ci și să-i redea duritatea sa inițială, care ar constitui condiția deplinei sale eficacități”. Comentind lucrarea¹⁾ unui discipol francez al „noilor economiști” americani, revista evidențiază faptul că atacurile acestei mișcări nu sînt îndreptate numai împotriva marxismului, în general, a concepțiilor de stînga, împotriva acelor drepturi economice și politice pe care clasa muncitoare a reușit să le cucerească în cadrul societăților occidentale, ci chiar și împotriva unor poziții de „centru”. „Noii economiști” se pronunță pentru „avîntul afacerilor pe baza proprietății libere, inițiativei libere, profitului liber, pieței libere, concurenței libere”. Ei sînt categoric și violent porniți împotriva impozitului progresiv asupra profiturilor și averilor, a salariului minim garantat, a necesității asigurării de locuri de muncă pentru întreaga populație activă — argumentînd „necesitatea” șomajului —, împotriva dreptului la grevă, asistenței medicale publice, asigurărilor sociale de stat și ajutoarelor de șomaj, a finanțării învățămîntului de către stat etc. Într-un cuvînt, toate funcțiile economice și toate activitățile „în care circulă bani” ar trebui să fie lăsate în seama „pieței libere”. Statului i se rezervă în principal funcțiile juridică, polițienească și de apărare.

Pledînd pentru „revenirea la o veritabilă logică a economiei de piață”, pentru deslințarea aproape completă a sectorului public și reducerea la minimum a funcțiilor economice ale statului, „noii economiști” de pe ambele maluri ale Atlanticului cer mină liberă, totală și ne-stingherită, pentru capitalul privat a cărui goană după profit este considerată

drept o virtute. Absorbiți însă de pledoaria lor pentru „eliberarea pieței” din „cătușele” intervenționismului keynesist, noii cavaleri ai liberalismului nu mai observă faptul „mărunt” (dar semnificativ pentru a înțelege de a cui libertate sînt preocupate de fapt), că atacul pe care îl dezlănțuie împotriva legilor antitrust — care, începînd cu legea Sherman adoptată în S.U.A. în 1890, au avut drept scop tocmai apărarea liberei concurențe amenințate de monopoluri — se află în totală contradicție cu crezul lor „liberal”. Cînd este vorba de libertatea marilor monopoluri de a-și asigura profiturile de monopol prin dictarea prețurilor și eliminarea concurenței, „noii economiști” uită subit că sînt apărători ai ortodoxismului pieței libere, dezvăluie adevărata natură de exponenți ai intereselor forțelor celor mai retrograde ale societății capitaliste contemporane.

În această poziție ideologică-cadru își are originea și explicația pe care „noii economiști” o dau fenomenelor de criză prin care trec economiile țărilor occidentale. Escamotînd adevăratele cauze, sistemice, structurale ale crizei, determinată de natura social-economică a capitalismului contemporan, respectiv de natura sa monopolist-statală, ei atacă cu vehemență „erezile” comise față de teoria capitalismului „pur”, în primul rînd keynesismul, cu principalele sale derivate — „statul bunăstării” și „societatea de consum” — încercînd să facă din ele țapul ispășitor pentru toate „necazurile” cu care economiile capitaliste sînt confruntate.

Nu putem să nu fim de acord cu „noii economiști” și cu ceilalți neoliberali cînd

susțin că, atît criza economică 1973-75, cît și perpetuarea unor fenomene de criză după 1975 reprezintă o dovadă incontestabilă a falimentului teoriei și politicilor intervenționiste, exultate în întreaga perioadă postbelică drept panaceu al tuturor deficiențelor structurale ale capitalismului. Dar aceasta nu înseamnă că teoria și practica keynesistă constituie cauza reală a crizei. Eșecul keynesismului înseamnă că nici măcar intervenția masivă și omniprezentă a statului în favoarea menținerii sistemului capitalist nu reușește să-l scutească pe acesta de flăgelul șomajului, inflației, supraproducției, recesiunii și stagnării productivității muncii, atestînd o dată în plus, că atari fenomene sînt inerente societății capitaliste.

Din punct de vedere teoretic, construcțiile „noilor economiști” nu reprezintă altceva decît o tentativă de reinviere a teoriei clasice a liberalismului economic, a principiului smithian al „mîinii invizibile” al cărui anacronism istoria l-a condamnat cu aproape o jumătate de secol în urmă prin Marea Criză.

Din punct de vedere ideologic, însăși apariția unor asemenea orientări de extremă dreapta reflectă profunda criză a sistemului capitalist și a gîndirii sale economice, starea de „blocaj” a acestora.

Constantin BADEA

¹⁾ „Noua filozofie — variantă a vechiului”. *Era Socialistă* nr. 9/1978.

²⁾ „The New Economists”. *Newsweek*, 3 iulie 1978.

³⁾ „Vive la jungle !” *Le Nouvel Observateur* nr. 701/1978.

⁴⁾ Henry Lepage, „Demain le capitalisme”.

nr. 8/1978, că aceasta implică economie de timp de muncă și de fonduri. Obiectivul constă în a transforma potențialitățile progresului tehnico-științific în creșterea puternică a eficienței în întregul proces de reproducție. Cheia în această privință o constituie creșterea nivelului tehnologic al producției, avînd drept efect îmbunătățirea calității producției, a condițiilor de muncă, cît și reducerea cheltuielilor de energie, materii prime și materiale. Cercetările științifice arată — spunea W. H. — că măsurile de raționalizare sînt eficiente în gradul cel mai înalt cînd sînt corelate cu tehnologii avansate.

Georgescu Roegen despre „bioeconomie”

● REVUE d'ÉCONOMIE POLITIQUE, nr. 3/1978, publică articolul De la science économique à la bioéconomie (De la știința economică la bioecono-

mie) de prof. Nicolas Georgescu-Roegen. În economia „standard” — spune autorul — știința economică se definea ca studiul gestiunii resurselor rare, înțelegînd prin resurse: munca, capitalul și pămîntul „ricardian” (adică simpla dimensiune spațială). Lipsa elementul resurselor energetice, multă vreme considerate inepuizabile. Cum entropia oricărui organism izolat poate fi combătută prin absorbția materiei-energiei din mediul înconjurător, a apărut noțiunea de energie netă, posibilitatea de a obține orice material, adăugîndu-se energia sistemului de producție, în perspectiva unei ecologii globale. Vechiul slogan „nu există prînz gratuit” ar apare, în lumina explicațiilor entropico-ecologice, mai dur: „orice prînz costă întotdeauna mai mult decît valoarea”. O altă deficiență a înțelegerii fenomenelor economice era limitarea lor la orizontul unei singure generații, pe cînd

bioeconomia se referă la toate generațiile. Economia, consideră N. G. R., nu va putea să continue a face abstracție de acest aspect, întrucît „o sarcină a cărei necesitate este impusă de istorie se realizează cu noi sau împotriva noastră”.

Invențiile și creșterea economică

● În legătură cu un seminar ce se va desfășura la Geneva în zilele de 9 și 10 noiembrie a.c., la care urmează să participe industriași, bancheri, funcționari superiori din țările vest-europene, pentru a discuta corelația dintre actuala stagnare economică și incetinirea investițiilor în tehnologiile noi în țările occidentale, Jacqueline Grapin semnează în LE MONDE (3 oct. a.c.) articolul Les investissements dans les nouvelles technologies. Des risques inévitables (Investițiile în noile tehnologii. Riscuri inevitabile). Deși se

FIȘE

constată o slăbire generalizată a inovației încă de la începutul acestui deceniu, autoarea este de părere că fenomenul nu se explică printr-o stagnare a cercetării, ci prin incertitudinea și riscurile accentuate de care se lovesc investitorii. Totuși, spune I.G., ieșirea din impas o poate oferi numai tehnologia nouă. Se crede uneori că o politică tehnologică dinamică este un lux practicat în perioade de conjunctură bună și abandonat îndată ce vîntul e mai puțin favorabil. În realitate, contrariul este adevărat. Autoarea consideră necesară o orientare care să aibă în vedere în mod sistematic criteriile legate de cererea internațională, competitivitatea dobîndită sau potențială, utilizarea minimă de energie și de materii prime, valorificarea maximă a personalului calificat.

CONTROLUL

(Urmare din pag. 23)

tip — tipurile pure de temperament fiind foarte rare. Esențialul este ca, pornind de la aptitudinile pentru munca de control financiar, să urmărim ca aceste cadre să posede cel puțin în măsură egală trăsăturile de tip pozitive și negative ale temperamentului, iar pe baza cunoașterii și modelării cu răbdare și perseverență a celor pozitive, să obținem rezultatele scontate, concretizate în final în sporirea eficienței verificărilor efectuate.

Din cele arătate rezultă importanța ce trebuie acordată problemelor de psihologie de către conducătorii unităților și ai compartimentelor de control financiar. În aceeași măsură însă, și cei ce îndeplinesc funcții de control și verificare se cuvine a fi buni cunoscători ai psihologiei generale, deoarece ei sînt aceia care din prima zi pînă în ultima zi a controlului vin în contact cu cei controlați, care, indiferent de funcția ce o îndeplinesc, prezintă însușiri temperamentale diferite, ce se cer cunoscute și folosite cu răbdare, receptivitate și rezervă în același timp.

Dintre însușirile psihice cele mai complexe care fac parte din fizionomia persoanei umane, fără îndoială că sînt și acelea care definesc caracterul ei. **Spiritul de inițiativă**, ca trăsătură de caracter, se exprimă în atitudinea creatoare a omului față de muncă. În orice domeniu de activitate, dar cu atît mai mult în munca de control financiar, manifestarea permanentă a spiritului de inițiativă constituie o necesitate obiectivă, căci oricît de complete și clare ar fi indicațiile, metodele și tehnicile de verificare, în munca practică situațiile concrete sînt infinite de variate și complexe și oricînd, în aplicarea oricărei dispoziții normative, există cîmp larg de manifestare creatoare a inițiativei, a competenței și experienței cadrelor din controlul financiar.

Cînd ne referim la **fermitatea caracterului** ca o trăsătură volitivă a acestuia, avem în vedere tăria voinței și perseverența cu care omul luptă pentru realizarea scopurilor, fără

a se abate și a ceda în fața greutăților. **A vorbi de fermitate și exigență** în munca de control financiar, înseamnă a aborda abecedarul acestei meserii. Căci analizînd în fond, realizarea întocmai a atribuțiilor ce revin controlului financiar, nu numai că aceasta presupune, dar în mod obiectiv nu se poate considera că o activitate a fost temeinic verificată dacă, în ceea ce privește latura constatativă, dar mai ales în direcția stabilirii răspunderilor, organul de control nu a manifestat fermitatea și exigența necesară. Tăria de caracter a unui cadru de control financiar, exigența sa, se pot dovedi însă și atunci cînd el însuși constată că a greșit și revine asupra unor măsuri, luate fără a analiza multilaterală și temeinică a situației concrete.

Structura psihologică a spiritului de disciplină este foarte complexă. Esența acestei însușiri o constituie atitudinea conștientă a omului față de îndatoririle sale de membru al societății. Disciplina exemplară în munca de control financiar are tăria unui simbol, căci a pretinde celor verificați să fie disciplinați atît timp cît controlorul nu o dovedește cu prisosință în propria comportare, echivalează cu imposibilitatea de a realiza sarcinile încredințate. Și este firesc să fie așa, deoarece exemplul personal se impune a fi manifestat pe multiple planuri, începînd de la cele mai simple acte.

IMPORTANȚA ȘI COMPLEXITATEA sarcinilor izvorîte din hotărîrile Plenarei C.C. al P.C.R. din 22—23 martie 1978 scot în evidență necesitatea acțiunii perseverente pentru traducerea lor în viață pornind pe de o parte, de la prevederile actelor normative referitoare la implementarea noului meca-nism economico-financiar, iar pe de altă parte, de la studierea și aprofundarea în continuare a realităților vieții economice și sociale, baza pentru determinarea de noi idei și măsuri eficiente.

În acest din urmă context, schimbul de opinii și păreri în domeniul finanțelor și al controlului financiar, în strînsă corelare cu valențele conducerii științifice a societății socialiste, sînt de natură să contribuie la creșterea rolului acestor pîrgihii în direcția sporirii eficienței în toate sectoarele de activitate.

FUNDAMENTAREA ȘTIINȚIFICĂ A CHELTUIELILOR MATERIALE

(Urmare din pag. 7)

mitele maxime ale costurilor de producție și pentru urmărirea și evidența realizării efective a costurilor. Aceasta impune încadrarea secțiilor cu personal de specialitate care să asigure evidența și urmărirea gestiunii reperelor pentru toate schimburile, personal care se poate asigura prin redistribuirea actualului personal din cadrul birourilor financiar-contabil ale întreprinderilor.

Organizarea cunoașterii la nivel de secții și ateliere nu numai a sarcinilor de producție, ci și a eforturilor materiale și umane, a cheltuielilor cu care trebuie realizată producția, înseamnă practic a pune în cunoștință de cauză masele de oameni ai muncii, pe cei care participă efectiv la crearea bunurilor materiale de la nivelul fiecărui loc de muncă, ceea ce constituie un salt calitativ în modul de a gîndi și a acționa al maselor pentru rea-

lizarea indicatorilor planului de producție. Concomitent, considerăm necesar ca stabilirea și urmărirea normelor de consumuri specifice să se facă potrivit unei concepții unitare, cu un sistem de indicatori care să aibă la bază o metodologie unică de fundamentare diferențiată pe produse, grupe de produse, întreprinderi, centrale, ramuri.

Unitățile de cercetare și proiectare, de inginerie tehnologică, ținînd seama de noile produse ce se introduc în fabricație, de sarcinile de reproiectare a celor existente, de nivelul tehnicii din dotare și de posibilitățile reale de reducere a pierderilor tehnologice și netehnologice, este necesar să revizuiască normele de consum în strînsă corelare cu planul de producție, mai ales în industria constructoare de mașini și cu deosebire pentru consumul de metal. Pentru a se asigura un consum

economicos de metal propunem introducerea unor indicatori cum ar fi, de pildă, **nivelul maxim al consumului anual total din fiecare sortiment de metal**, pentru care să se dea și repartitție egalată pe trimestre și luni, pe această bază asigurîndu-se încheierea contractelor economice, precum și programarea și lansarea producției; în cazul în care la fabricarea unui produs concură mai multe tipuri de materiale cu consumuri specifice diferite se poate determina un **coeficient de utilizare agregat al materialelor respective.**

În practica economică nu trebuie absolutizată importanța sau eficiența unuia sau altuia dintre indicatorii mai sus-amintiți, deoarece fiecare are o semnificație doar relativă în funcție de structura sortimentală a producției, de tipurile de metal utilizate și de calitatea acestora, precum și de nivelul celorlalți indicatori care formează la un loc un sistem unitar de apreciere a eficienței valorificării metalului sau a materialelor în general.

U.R.S.S.

PAȘII CINCINALULUI

OAMENII SOVIETICI întimpină a 61-a aniversare a Revoluției din Octombrie cu noi victorii în muncă, în lupta pentru transpunerea cu succes în viață a celui de-al zecelea plan cincinal.

În decurs de șase decenii Uniunea Sovietică a străbătut un drum echivalent cu secole. A fost creată o societate nouă — societatea socialismului dezvoltat. Ea se caracterizează printr-o economie în permanentă dezvoltare, lipsită de crize, prin relații sociale mature, printr-o atmosferă de autentic spirit colectiv, tovarășesc, printr-o unitate strinsă și prietenie între toate națiunile și popoarele din țară, printr-un nou tip al personalității umane — omul sovietic —, patriot înflăcărat și internaționalist consecvent.

Economia Uniunii Sovietice a căpătat trăsături calitativ noi. A fost creat complexul unic al economiei naționale, care a cuprins toate verigile producției sociale, repartiției și schimbului pe teritoriul țării. Concomitent cu creșterea rapidă a volumului producției (în anii Puterii Sovietice venitul național al U.R.S.S. a sporit de 103 ori, producția industrială — de 225 ori, iar cea a agriculturii — de 4,6 ori) s-a ridicat și eficiența economiei, se afirmă rolul hotărâtor al factorilor intensivi ai dezvoltării.

În prezent este transpus în mod consecvent în viață programul social-economic elaborat de Congresul al XXV-lea al P.C.U.S., ceea ce își găsește expresia înainte de toate în dezvoltarea dinamică a economiei sovietice, în ridicarea continuă a bunăstării oamenilor muncii, în consolidarea puterii țării.

În anul în curs a fost depășit un hotar important, respectiv s-a încheiat prima jumătate a celui de al zecelea cincinal. Bilanțul rezultatelor sale, care au constituit un mare pas înainte în dezvoltarea economiei naționale, a făcut pretutindeni obiectul unei analize multilaterale.

Să luăm, de pildă, un domeniu atât de însemnat al economiei cum este industria. În primii doi ani ai cincinalului, peste prevederile planurilor anuale au fost livrate produse în sumă mai mult de 12 miliarde ruble, au fost lansate în producție și au început a fi fabricate în serie șapte mii de articole noi, de pe urma cărora se obține un amplu efect economic. Au fost puse în funcțiune circa 500 de noi mari întreprinderi industriale de stat.

Sporurile de producție obținute la principalele categorii de produse industriale constituie o mărturie cu privire la dimensiunile și caracterul dinamic al dezvoltării. În perioada 1976 — sem. I 1978 s-au produs 2 862 miliarde kWh de energie electrică, cifră care depășește cu 755 miliarde kWh nivelul realizat în prima jumătate a celui de-al nouălea cincinal. Acest spor este aproximativ egal cu producția totală de energie electrică a țării în primii 40 de ani ai Puterii Sovietice, sau depășește volumul producției din 1970, ultimul an al celui de-al optulea cincinal.

Aceeași amploare caracterizează și dezvoltarea altor ramuri ale industriei sovietice. Astfel, în prima jumătate a actualului cincinal — comparativ cu perioada corespunzătoare din cincinalul al nouălea — s-au extras cu 374 milioane tone mai mult petrol (inclusiv condensat de gaze), cu aproape 300 miliarde mc. mai multe gaze naturale (ceea ce echivalează cu volumul extracției din anul 1975), turnătoriile de oțel au furnizat cu 56 mil. tone mai mult oțel (cifră care depășește producția din întreaga perioadă a Marelui Război pentru Apărarea Patriei), s-au produs cu 76 mil. tone (în unități convenționale) mai multe îngrășăminte minerale (cantitate superioară volumului producției din anul 1973).

A fost promovată în mod activ orientarea către dezvoltarea complexă a economiei în toate republicile unionale și regiunile economice ale țării, către constituirea de mari complexe teritoriale și de producție în Siberia și în Orientul Îndepărtat, în Kazahstan și Asia Centrală, precum și pe baza resurselor Anomaliei magnetice de la Kursk și a celor ale zonelor din nordul părții europene a Uniunii Sovietice.

După cum a relevat plenara din decembrie 1977 a C. C. al P.C.U.S., în următorul deceniu petrolul și gazele își vor menține rolul decisiv în asigurarea țării cu combustibil și energie, în primul rând pe baza exploatării zăcămintelor din regiunea Tiumen. Într-un termen deosebit de scurt (mai puțin de 15

ani) în Siberia apuseană a fost edificată principala bază a țării pentru exploatarea petrolului și a gazelor; prima cantitate de petrol a fost extrasă aici în 1964, iar în anul în curs volumul extracției va depăși 250 mil. tone.

În ajunul marii sărbători din Octombrie constructorii Magistralei feroviare Baikal-Amur au obținut un important succes. A fost dat în exploatare întregul sector sudic al M.B.A., prima garnitură de vagoane încărcate cu cărbune fiind trimisă întreprinderilor din țară de către minierii din Iakutia de sud.

DINAMISMUL industriei sovietice determină posibilități mai ample de creștere în toate celelalte verigi ale economiei, constituind temelia hotărâtoare a accelerării dezvoltării producției agricole, în conformitate cu politica agrară a P.C.U.S. În ultimele cincinale a fost realizată o concentrare nemaiîntâlnită de mijloace pentru dezvoltarea acestei ramuri de însemnătate vitală. Un amplu program pe termen lung, vizând ridicarea în continuare a tuturor ramurilor complexului agroindustrial al țării, a fost elaborat la plenara din iulie 1978 a C. C. al P.C.U.S. Ca urmare, se înregistrează o creștere statornică a producției la toate categoriile de produse ale agriculturii și zootehniei, sporește productivitatea pe ogoare și în ferme. Volumul mediu anual al producției agricole globale pe anii 1976—1977 a depășit cu peste 7% nivelul său mediu anual din cincinalul 1971—1975.

Deși e încă prea devreme pentru a face bilanțul acestui an, este totuși clar că situația din agricultură este, în ansamblu, favorabilă. În numeroase regiuni ale țării a fost obținută o recoltă bună, în pofida condițiilor climatice complicate; după cum rezultă din rapoartele prezentate în preajma marii sărbători de lucrătorii din satele Ucrainei și Kazahstanului, ale Caucazului de Nord și din Regiunea Volgăi, ale Uralului și altor importante regiuni cerealiere din țară lupta pentru stringerea recoltei anului 1978 a fost încununată de succes. Colhozurile și sovhozurile au înregistrat, de asemenea, sporuri la șeptelul de animale și păsări, s-au mărit producția și achizițiile în fondul statului de produse animaliere.

Creșterea și consolidarea potențialului economic au constituit fundamentul înfăptuirii consecvente a liniei privind ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului sovietic, care constituie țelul suprem al politicii P.C.U.S. Acest țel, ca principal obiectiv al statului sovietic, a fost înscris în noua constituție a U.R.S.S., prima aniversare a adoptării acesteia fiind recent marcată într-un cadru festiv de oamenii sovietici. În cursul actualului cincinal s-au majorat considerabil veniturile reale, calculate pe locuitor, se asigură realizarea creșterii planificate a retribuției medii lunare a muncitorilor și funcționarilor și a remunerării muncii colhoznicilor. În prima jumătate a cincinalului au fost construite 4,8 milioane de noi apartamente, circa 25 milioane de persoane beneficiind de îmbunătățirea condițiilor lor de locuit.

PARTIDUL a trasat sarcina de a transforma cel de-al zecelea cincinal în cincinalul eficienței și al calității.

Capacitatea de a lupta cu spor pentru ridicarea eficienței producției și pentru calitate a devenit criteriul de apreciere a activității fiecărui colectiv de muncă. În primii doi ani ai cincinalului creșterea productivității muncii sociale a asigurat economisirea muncii a peste șapte milioane de oameni. Totodată, reducerea consumului de materiale pentru obținerea produsului social a permis să se realizeze economii de materii prime, materiale, combustibil și alte obiecte ale muncii în valoare de aproximativ cinci miliarde ruble.

Oamenii sovietici depun mari eforturi pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor legate de ridicarea eficienței economiei. Este vorba despre accelerarea în continuare a progresului științifico-tehnic, despre perfecționarea mecanismului econo-

V. BELEANOV

prim-adjunct al redactorului șef
„Ekonomiceskaia gazeta“

(Continuare în pag. 30)

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU — idei în acțiune

„Economia mondială este profund perturbată de criza monetară și financiară, de gravele fenomene inflaționiste manifestate cu putere în țările capitaliste dezvoltate și care au afectat destul de serios țările în curs de dezvoltare, având, de altfel, repercusiuni negative asupra tuturor statelor, a ansamblului schimburilor și relațiilor de colaborare internațională... Ținând seama de tot mai puternica interdependență dintre țările lumii, nu mai este posibil ca aceste probleme să fie rezolvate doar de un grup restrâns de țări, ci de către întreaga comunitate a națiunilor lumii”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Necesitatea intensificării cooperării internaționale în domeniul financiar-monetar

CEA DE-A 33-A SESIUNE ANUALĂ a Fondului Monetar Internațional (F.M.I.) și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială) care s-a ținut la sfârșitul lunii septembrie în capitala Statelor Unite, precum și cea de a 11-a reuniune a Comitetului Interimar, ținută în aceeași perioadă, și-au desfășurat lucrările pe fundalul marilor dificultăți pe care fenomenele de criză le provoacă relațiilor financiare și monetare internaționale. S-a confirmat încă o dată, cu acest prilej, necesitatea imperioasă a intensificării cooperării internaționale, inclusiv în domeniul financiar-monetar, în interesul stabilității întregii economii mondiale, necesitate scoasă în evidență cu putere în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu din 3 august a.c. în fața activului central de partid și de stat.

Un lanț al slăbiciunilor

ÎNCA ÎNAINTE DE SESIUNE, documentele difuzate de cele două organisme internaționale, îndeosebi rapoartele de activitate ale acestora, precum și comunicatul reuniunii Grupului celor 24 de țări în curs de dezvoltare (organul „Grupului celor 77”, constituit pentru examinarea problemelor monetare internaționale din punctul de vedere al lumii a treia), au exprimat îngrijorarea generală asupra situației economice mondiale și asupra repercusiunilor ei în sfera monetară și financiară. Grupul celor 24 a arătat, de exemplu, că „economia internațională pare să fie pîndită de pericolul stagnării la niveluri inferioare ale creșterii producției și comerțului, însă la niveluri ridicate ale șomajului și inflației”; că această situație paradoxală este dăunătoare nu numai din cauza subutilizării resurselor, dar și a faptului că ea „dă naștere unei multitudini de forme ale protecționismului, care face tot mai dificil procesul de echilibrare a balanțelor de plăți ale țărilor în curs de dezvoltare”.

Pe plan monetar, documentul elaborat de Comitetul Interimar subliniază existența unui adevărat lanț al slăbiciunilor: marile diferențe de la o țară la alta în ritmul inflației și în creșterea cererii interne din țările capitaliste au contribuit la continuarea excepționalelor deficite și excedente ale balanțelor de plăți; aceste deficite și excedente au dus la instabilitatea piețelor de schimb, iar instabilitatea piețelor, prin efectele ei asupra prețurilor, investițiilor și încrederii, a făcut tot mai dificilă formularea și aplicarea unei politici de ieșire din criză.

Atît Comitetul Interimar, cît și organisme valutar-financiare internaționale au subliniat în concluziile materialelor difuzate necesitatea unei strategii comune care să sprijine creșterea neinflaționistă a economiei mondiale și reducerea dezechilibrelor din domeniul plăților internaționale, să promoveze condițiile stabilității economice și financiare, precum și ale stabilității pe piețele de schimb. O asemenea strategie, aplicată de țările industrializate, ar conduce — s-a spus în documentele pregătitoare ale sesiunii — la îmbunătățirea climatului general al comerțului și dezvoltării, de care ar profita și țările în curs de dezvoltare și alte țări producătoare de produse primare.

Cum și-a găsit reflectarea această problematică în lucrările sesiunii FMI—BIRD ?

Rolul F.M.I.—B.I.R.D. într-o lume în mișcare

ÎN CE PRIVESTE Fondul Monetar Internațional, sesiunea din septembrie a.c. a fost prima care a avut loc după intrarea în vigoare a statutului modificat al organismului (1 aprilie 1978) și prima după alegerea noului director general al F.M.I., J. de Larosière. Avînd în vedere pe de o parte situația economică existentă în lume, plină de dezechilibre și marcată de o mare diversitate de situații și condiții de la o țară la alta, așa cum s-a subliniat în expunerea din august a.c. a tovarășului Nicolae Ceaușescu, iar pe de altă parte baza nouă pe care o furnizează statutul modificat al Fondului pentru activitatea viitoare a acestuia, precum și noua conducere a organismului, ne-am fi putut aștepta la o sesiune care să abordeze o paletă mai largă a problematicii relațiilor valutar-financiare internaționale, în căutarea soluțiilor pentru atribuirea unui rol mai activ Fondului în remedierea actualelor stări de lucruri din lume. F.M.I. este de fapt singurul organism de specialitate al Națiunilor Unite, iar în anii din urmă, dosarele reformei sistemului monetar internațional, închise din cauza crizei, au catalogat un număr mare de domenii în care trebuie pusă ordine dacă se intenționează ca moneda și creditul să fie utilizate cu mai multă eficiență în procesul de însănătoșire a vieții economice internaționale în cadrul actualii ordini mondiale, fără a mai vorbi despre ceea ce ar reveni acestor instrumente în cadrul unei noi ordini economice și politice.

În realitate, sesiunea din septembrie a.c. a abordat pe un plan realtamente constructiv un singur aspect al actualii problematice și anume acela al căilor și mijloacelor de creare a unor mai mari posibilități financiare pentru F.M.I., astfel încît țările membre ale organismului să beneficieze de un sprijin mai puternic pentru echilibrarea balanței de plăți (este știut că F.M.I. acordă credite numai pentru acoperirea deficitelor temporare ale balanței de plăți). Aceeași problemă referitoare la Banca Mondială a rămas în suspensie.

În această privință ar fi de semnalat modul în care activitatea Fondului a pendulat în ultimul timp între cele două obiective ale sale: financiar și monetar. Ca organ de finanțare, F.M.I. are un rol central în echilibrarea financiară a balanței de plăți a țărilor membre și de sprijinire a lor în adoptarea unei politici adecvate de realizare a echilibrului de balanță. Ca organ monetar, F.M.I. urmărește încurajarea cooperării monetare internaționale, înlesnirea dezvoltării echilibrate a comerțului internațional, sprijinirea politicii de stabilitate a cursurilor valutare etc. În istoria lui, Fondul nu a putut urmări deopotrivă aceste obiective cu aceeași intensitate și cu același succes: conjunctura, posibilitățile sau necesitățile momentului au făcut ca fie unul, fie celălalt să se situeze pe primul plan al preocupărilor și realizărilor.

Intrucît marile dezechilibre ale balanțelor de plăți constituie unul din fenomenele cele mai supărătoare ale actualii crize, F.M.I. a fost și este foarte solicitat: două treimi din țările membre cu deficite de balanță au bătut la ușa F.M.I. pentru a obține credite. În viitorul apropiat nu se prevede nici o îmbunătățire a situației, în condițiile în care economia mondială și comerțul manifestă tendințe de stagnare, iar măsurile protecționiste se intensifică. Prin urmare, este puțin probabil ca deficitele de balanță ale țărilor membre ale F.M.I. să scadă sensibil prin creșterea exportului.

Corespunzător, F.M.I. — ca de altfel și Banca Mondială — are nevoie de mijloace financiare mult mai mari decât cele de care dispune în prezent. În consecință, sesiunea din septembrie a pus pe agendă, ca prim punct concret, sporirea resurselor proprii ale Fondului în următorii ani, iar ca al doilea punct, reluarea, după o pauză de șase ani, a alocărilor de drepturi speciale de tragere (D.S.T.) ca mijloc de întărire a rezervelor monetare ale țărilor membre.

Întrucât resursele proprii ale F.M.I. provin din cotele de participare vărsate de țările membre, s-a apreciat că o majorare (a șaptea în istoria Fondului) a volumului total al cotelor cu 50% va contribui la o mai bună corelare a mărimii resurselor Fondului cu nevoile diferitelor țări de finanțare pe termen mediu a balanțelor de plăți. Această majorare generală va face ca volumul cotelor subscrise și vărsate de țările membre ale F.M.I. să treacă de la 39 la 58,6 miliarde D.S.T. (circa 76 miliarde de dolari S.U.A.).

Sesiunea a aprobat propunerea de majorare generală a cotelor, luând act de intenția F.M.I. de a nu mai propune în următorii cinci ani o nouă revizuire a acestor cote, afară de cazul în care va interveni o schimbare importantă în economia mondială și în nevoile de finanțare. Delegația României la sesiunea F.M.I. și B.I.R.D. condusă de tovarășul Paul Niculescu, viceprim-ministru și ministrul finanțelor, s-a pronunțat în favoarea majorării cotelor, în scopul consolidării rolului F.M.I. în acordarea de asistență financiară țărilor membre.

Majorarea generală a cotelor va fi repartizată între țări în mod proporțional cu cotele actuale, astfel încât fiecare țară va obține o majorare de 50% a cotei deținute în prezent, cu excepția unui mic spor acordat unui număr de 11 țări în curs de dezvoltare, ale căror cote se aflau mult sub ceea ce le-ar fi revenit în mod normal. Repartizarea proporțională între țările membre a majorării generale a cotelor nu a ținut seama de punctul de vedere reiterat de țările în curs de dezvoltare, ca de majorare să beneficieze cu prioritate aceste țări, ceea ce ar fi presupus o majorare selectivă și nu una proporțională.

D.S.T., o problemă controversată în continuare

AL DOILEA PUNCT de pe ordinea de zi a sesiunii s-a referit la reluarea alocărilor de drepturi speciale de tragere. Prima alocare și singura pînă în prezent a fost efectuată în perioada 1970—1972 și s-a ridicat la un total de 9,3 miliarde D.S.T. (în acea vreme, 1 D.S.T. era echivalent cu 1 dolar S.U.A.).

Asupra oportunității unei reluări a alocărilor de DST s-a realizat în cele din urmă un consens, însă au existat divergențe asupra mărimii globale a acestor alocări, F.M.I. propunând cîte 4—6 miliarde anual, țările dezvoltate — o sumă mai mică, iar țările în curs de dezvoltare — o sumă superioară, în temeiul poziției lor potrivit căreia D.S.T. pot reprezenta nu numai un mijloc de sporire a lichidității internaționale, dar și de sprijinire financiară a dezvoltării. Este de subliniat că statutul modificat al F.M.I. prevede ca D.S.T. să devină principalul instrument de rezervă al sistemului monetar internațional.

Sesiunea a fost de acord cu o alocare globală de 4 miliarde D.S.T. (circa 5,2 miliarde dolari) în fiecare din următorii trei ani (1979—1981), în total 12 miliarde, repartizate între țările membre beneficiare proporțional cu cotele respective subscrise la F.M.I. Aceasta înseamnă că în 1981, totalul D.S.T. se va ridica la 21,3 miliarde (circa 28 miliarde de dolari) ceea ce va face ca ponderea D.S.T. în totalul rezervelor monetare internaționale, în prezent de numai 4% (făcînd abstracție de rezervele de aur), să crească substanțial, fără însă să confere acestui instrument importanța care fusese prevăzută inițial, în 1970, și cu atît mai puțin aceea înscrisă în statutul F.M.I.

Atît în discuțiile din ședințele sesiunii, cît și în conferința de presă care a avut loc la încheierea lucrărilor, s-a pus întrebarea privitoare la rațiunea emisiunii de D.S.T. în condițiile în care, potrivit autorităților monetare, există în lume o prea mare lichiditate. Din discuții au rezultat următoarele:

— nu este vorba de luat în considerare actuala lichiditate, ci aceea prevăzută pe termen lung; or, lichiditatea trebuie să crească în pas cu creșterea volumului tranzacțiilor economice;

— actuala lichiditate internațională este creată de deficitele balanței de plăți a S.U.A. și de piețele de eurovalute, ceea ce nu se poate considera ca fiind cea mai bună cale de a se face față nevoilor mondiale de mijloace de plată;

— conform hotărîrilor luate la sesiune, o parte din D.S.T. alocate țărilor membre se vor înapoia la F.M.I. sub forma achitării majorărilor de cote (fiecare țară va achita suma reprezentînd majorarea cotei respective în proporție de 25% în D.S.T., iar restul de 75% în monedă națională), ceea ce înseamnă că

circa o treime din alocările de D.S.T. vor servi la plata majorărilor de cote.

Problema D.S.T. este atît de vastă și de controversată, încît prin decizia de reluare a alocărilor nu s-a făcut un pas prea hotărît înainte. Conducerea F.M.I. a intuit nevoia ca această decizie de ordin cantitativ să fie însoțită de unele măsuri care să vină în sprijinul sporirii „calității“ acestui instrument. Astfel, dobînda la disponibilitățile de D.S.T. va fi majorată; se fac studii — neajunse încă în fața de finalizare — cu privire la lărgirea ariei de utilizare a D.S.T., cum ar fi pentru acordarea de împrumuturi, pentru garanții, pentru lichidarea unor angajamente; se propune ca rezerva obligatorie care trebuie menținută în conturile de D.S.T. să fie redusă de la 30% la 15% din alocările cumulative etc.

Țara noastră și-a manifestat în repetate rînduri acordul cu privire la o nouă emisiune de D.S.T., exprimîndu-și totodată dorința de a se trece la o studiere de fond a ansamblului problemelor legate de acest instrument, în perspectiva creată prin statutul modificat al F.M.I.

Ecouri ale unor contradicții fundamentale

ÎN DIFERITE CONTACTE care au avut loc în cadrul și pe marginea sesiunii și care adeseori reflectă mai bine atmosfera în care se desfășoară relațiile valutar-financiare internaționale decît luările de cuvînt oficiale din ședințe, au fost abordate unele aspecte nevralgice ale acestor relații.

S-a pus, de exemplu, în discuție eventualitatea unei confruntări între F.M.I. și Piața comună care, după cum se știe, intenționează să creeze un sistem monetar (vest-) european și un Fond monetar (vest-) european. Nu cumva această reprezentare o restrîngere a rolului F.M.I. sau chiar o periclitare a cooperării internaționale monetare și financiare în cadrul actual al F.M.I.?

Răspunsurile date nu au fost scutite de oarecare ambiguitate. Astfel, Denis Healey, ministrul finanțelor al Angliei și președinte al Comitetului interimar, a declarat că „sistemul monetar european este încă în studiu“ și că „unele țări, inclusiv țara mea, au susținut cu putere că vor sprijini numai acea formă a sistemului care să nu slăbească nici F.M.I. și nici dolarul“. De unde rezultă că există alte țări care susțin contrariul. Dealtfel, numeroși comentatori au tras încă mai demult concluzia că prin realizarea unei „zone mai largi de stabilitate monetară în Europa“ se intenționează crearea unui punct de atracție monetară opus aceluia de la Washington, care nu poate oferi în condițiile actuale decît instabilitatea.

O altă problemă pusă în discuție a fost aceea a cursurilor valutare. Cum se impacă afirmația că sistemul flotării cursurilor contribuie la echilibrarea balanțelor de plăți, cu realitățile din actuala perioadă, în care flotarea exagerată a cursurilor valutare coexistă cu marile dezechilibre de balanță? Răspunsurile date n-au putut decît să confirme existența acestei contradicții, fără să se aventureze într-o explicație și cu atît mai puțin într-o soluție.

Cooperarea, condiție a progresului

ÎN CUVÎNTAREA DE DESCHIDERE a președintelui sesiunii, Tengku Razaleigh Harnzah (Malaezia), s-a arătat că aceste organisme (F.M.I. și B.I.R.D.) „au fost create în alte timpuri și alte circumstanțe“. Fondul și banca „trebuie să continue să-și revizuiască activitatea, rolurile, căile viitoare, dacă vor voi să continue să joace un rol de importanță crescîndă într-o lume în mișcare“.

Sporirea resurselor, obiectivul principal al sesiunii din acest an era evident necesară. Însă mari semne de întrebare planează asupra viitorului relațiilor valutar-financiare internaționale. Ele au rămas intacte după încheierea sesiunii.

Actualele probleme valutar-financiare sînt oare imposibil de soluționate? România, prin glasul președintelui Nicolae Ceaușescu, consideră că fenomenele care stau la baza lor „pot fi atenuate prin reglementări internaționale echitabile, ce trebuie să facă obiectul unor dezbateri și reuniuni, cu participarea tuturor statelor, în cadrul organismelor internaționale de specialitate, precum și în cadrul Organizației Națiunilor Unite“. Așa cum s-a arătat în expunerea din 3 august 1978 a tovarășului Nicolae Ceaușescu, România este hotărîtă să-și aducă contribuția activă la intensificarea eforturilor statelor în această direcție, în interesul întăririi stabilității întregii economii mondiale, fapt dovedit și prin poziția constructivă a delegației țării noastre la recenta sesiune a F.M.I.

dr. Costin KIRIȚESCU

Economia suedeză în 1979

SE APRECIAZĂ că Suedia va realiza o creștere modestă, de circa 1,5%, a produsului național brut în 1978, obținută și ea mai ales pe seama intensificării peste așteptări a exporturilor, al căror volum sporește în acest an cu circa 10%, în vreme ce importurile s-au redus în primul semestru cu 15%, însă cu perspectiva de a se diminua pe ansamblul anului cu numai 4,5%.

Pentru 1979, Federația industriilor suedeze prevede o creștere a P.N.B. de 3,3%, în condițiile unei majorări a producției industriale cu 5—6%, a exporturilor cu 6,5%, iar a importurilor cu 8%. Se speră, de asemenea, că se va inversa tendința actuală de reducere a stocurilor, paralel cu o anumită, înviore a consumului particular.

Schimburi comerciale ungaro-australiene

EXPORTURILE ungare în Australia s-au ridicat în anul 1977 la 5 milioane dolari. Principala grupă de mărfuri în cadrul exportului ungar au constituit-

o bunurile de larg consum, în primul rând țesături, instalații pentru camping, produse din piele, și de asemenea produse ale industriei alimentare, medicamente, produse din piele sintetică, instalații Roentgen etc. Ungaria a importat în același an din Australia mărfuri în valoare de 26 milioane dolari, în principal piei brute și bumbac. În structura exportului ungar în Australia urmează să intre în viitor și autobuze „Ikarus”, mașini-unelte și instalații energetice.

Exportul țărilor în curs de dezvoltare

APROAPE 80% din exporturile țărilor în curs de dezvoltare sunt comercializate de corporații transnaționale, cu toate consecințele pe care această dependență de marile monopoluri le are pentru țările în curs de dezvoltare, estimează experții UNCTAD într-un studiu referitor la 20 de produse primare. Bazat în majoritatea cazurilor pe date din 1976, studiul arată că, din totalul exporturilor analizate de produse primare ale țărilor în curs de dezvoltare, de 6,36 miliarde dolari, societățile transnaționale au comercializat produse în valoare de 5,04 miliar-

de dolari. Procentajul comercializat de aceste societăți din totalul exporturilor respective ale țărilor în curs de dezvoltare variază de la 25% în ce privește pielea până la 85—90% la cupru, cafea, tutun, griu, bumbac, iută și la 95% în cazul minereului de fier și bauxitei.

Colaborare Polonia — țări în curs de dezvoltare

COLABORAREA ECONOMICĂ a Poloniei cu țările în curs de dezvoltare cunoaște o extindere simțitoare în ultimii ani. Astfel, în perioada 1973—1977, schimbările de mărfuri au sporit de trei ori. În această perioadă Polonia a construit în țările în curs de dezvoltare și a utilizat peste 200 de obiective complete. Pe șantiere din aceste țări lucrează în permanență 1500—2000 de specialiști polonezi. Din cele peste 100 de societăți de producție și comerciale pe care Polonia le-a creat până acum peste hotare, majoritatea funcționează în Africa, America de Sud și Asia. În țările în curs de dezvoltare activează de asemenea medici, cercetători, cadre didactice, economiști, arhitecți și alți specialiști polonezi.

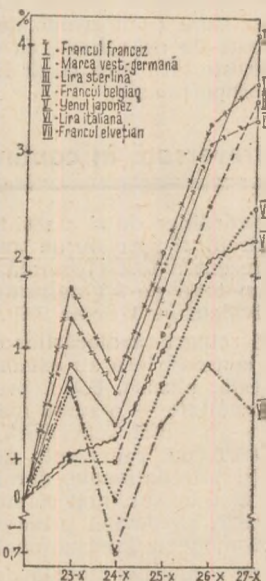
PROCESUL DE MODIFICARE a raportului de forțe dintre principalele valute occidentale a continuat în săptămâna 23—27.X.1978 pe un fundal caracterizat prin deteriorarea accelerată a poziției dolarului pe piețele de schimb. În cursul intervalului a fost anunțat un nou excedent masiv al balanței comerciale a R.F.G., pe luna septembrie, de 4,73 miliarde mărci vest-germane, care a influențat favorabil evoluția mărcii. Totodată, se remarcă faptul că deficitul comercial al S.U.A., pe luna septembrie, de 1,69 miliarde dolari, deși mult inferior volumului anticipat de experți, nu a declanșat o reacție favorabilă dolarului pe piețele de schimb. Marca vest-germană reține atenția prin reluarea, după o perioadă relativ îndelungată, a tendinței de depreciere accentuată față de restul valutei occidentale. Această evoluție este legată de observatori de apropiată intrare în vigoare a noului sistem monetar (vest-) european, caracterizat de mulți specialiști ca o viitoare „zonă a mărcii vest-germane”. La închiderea monedei vest-germane cota la circa 1,7615 mărci/1 dolar, cu circa 3,6% peste închiderea de referință de 1,8250. Francul belgian a urmat mișcarea mărcii, terminând la circa 27,85 franci/1 dolar. În contextul regrupării raporturilor diferitelor valute față de marca vest-germană, francul elvețian, susținut și de declarațiile oficiale care apreciază că menținerea unei parități de circa 0,8 franci pentru o marcă vest-germană corespunde etapei actuale, a înregistrat o depreciere moderată față de dolar, cotind la închiderea de 1,5090 franci/1 dolar.

Francul francez a cunoscut o depreciere de peste 4% și a cotat la închiderea la circa 4,0400 franci/1 dolar. Într-o evoluție similară, lira sterlină a cotat pe 29.X. la circa 2,07 dolari/1 liră. Lira italiană, în contextul slăbiciunii dolarului, a înregistrat la rîndul său o depreciere de peste 2% — cursul maxim al intervalului; circa 795,20 lire/1 dolar — continuînd însă să se deprecieze față de monedele partenerilor din C.E.E. Cu o depreciere de 2,5% față de săptămîna precedentă, yenul japonez a atins un maxim de circa 178 yen/1 dolar, beneficiind de intervențiile Băncii Japoniei în direcția temperării evoluției sale ascendente.

Sub influența instabilității de pe piețele de schimb, prețul aurului a înregistrat noi creșteri. La ultimul fixing de la Londra din intervalul amintit el a fost de 234,50 dolari/uncie, în creștere cu circa 7 dolari față de săptămîna precedentă, și a ajuns ulterior să depășească 245 dolari per uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în perioada 23—27 X, luîndu-se ca bază cursurile din 20 X 1978

PAȘII CINCINALULUI

(Urmare din pag. 27)

mie, îmbunătățirea structurii economiei și a repartiției forțelor de producție. În cadrul acestui complex de măsuri interdependente P.C.U.S. atribuie un rol de seamă dezvoltării activității creatoare a oamenilor muncii, ridicării eficacității întrecerii socialiste, popularizării experienței colectivului fruntaș, cu înaltă eficiență în muncă.

„Pentru noi sînt importante — a subliniat tovarășul L. I. Brejnev în raportul la plenara din iulie a C.C. al P.C.U.S. — și rezultatele economice ale întrecerii în muncă și marile posibilități educative pe care le cuprinde această întrecere”. Datorită desfășurării largi a întrecerii pentru o eficiență ridicată și o calitate înaltă, peste zece mii de colective din întreprinderi, șantiere de construcții, colhozuri și sovhozuri, aproape 265 mii de colective din secții de producție, brigăzi și ferme și peste 5 milioane de oameni ai muncii și-au îndeplinit înainte de termen sarcinile pe primii trei ani ai cincinalului.

Un factor care contribuie la dezvoltarea eficientă a economiei sovietice, ca și a tuturor țărilor membre ale C.A.E.R., îl reprezintă adîncirea și perfecționarea colaborării, dezvoltarea integrării economice socialiste. Înfăptuirea în comun a unor ample lucrări, prevăzute în planul convenit al acțiunilor

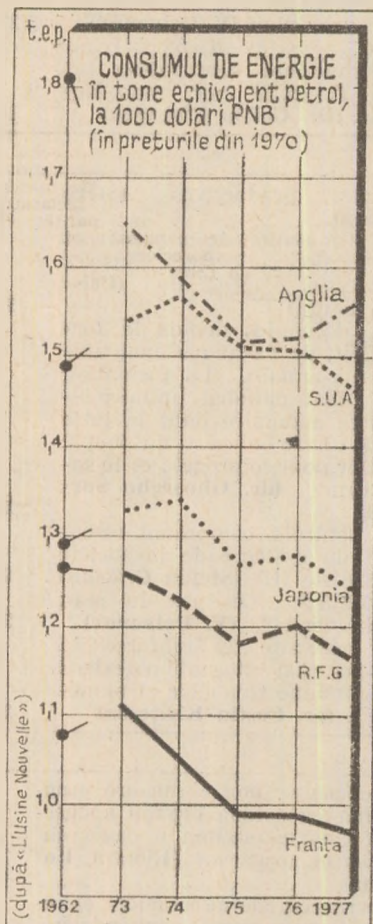
multilaterale de integrare pe anii 1976—1980, slujește interesele tuturor țărilor membre ale C.A.E.R., inclusiv U.R.S.S. Printre ele se numără, de exemplu, încheierea construcției complexului de obiective constituind conducta de gaze „Uniunea” (Orenburg-granița de vest a U.R.S.S.), ceea ce asigură posibilitatea de a transporta pe conductă gaze din U.R.S.S. în Bulgaria, Ungaria, R.D.G., Polonia, România și Cehoslovacia. Construcția acestui obiectiv, unic în felul său, constituie o pildă de realizare eficientă a lucrărilor de către colectivul internațional de multe mii de constructori, oferind, totodată, țărilor membre ale C.A.E.R. o valoroasă experiență în domeniul înfăptuirii în comun a unor proiecte de mare importanță economică.

Programele speciale pe termen lung privind colaborarea în domeniul energiei, combustibilului și materiilor prime, al agriculturii și industriei alimentare, precum și al construcțiilor de mașini, aprobate la cea de-a XXXII-a ședință a sesiunii C.A.E.R. reprezintă dezvoltarea Programului complex al adîncirii și perfecționării în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste. Aceste programe definesc strategia convenită a colaborării țărilor membre ale C.A.E.R. pe o perspectivă îndelungată în domeniile corespunzătoare ale producției materiale.

Întimpinînd aniversarea Marelui Octombrie, poporul sovietic marchează cu satisfacție noile succese ale societății socializmului dezvoltat, ale economiei și culturii sale, noile realizări în lupta pentru construirea comunismului.

Măsuri conjugate pentru economisirea energiei

CREȘTEREA însemnată a prețurilor la petrol pe piața mondială în prima jumătate a acestui deceniu, perspectivele apariției foametei de energie au generat variate măsuri și programe de economisire în țările capitaliste mari importatoare de petrol. După cum se

vede din grafic, aplicarea lor a determinat în principalele țări capitaliste industrializate ameliorarea raportului dintre creșterea produsului național brut și cea a consumului de energie. Față de nivelul consumului (raportat la 1000 dolari P.N.B. din fiecare țară) atins în anul 1973, o reducere mai substanțială s-a înregistrat în Franța, comparativ cu Anglia, R.F.G., Japonia sau S.U.A., deși în cazul acestora din urmă raportul inițial era mai puțin favorabil. Asemenea rezultate au putut fi obținute sub efectul conjugat al unor măsuri de eliminare a pierderilor și risipei de energie, al introducerii progresive de mașini și tehnologii mai puțin avide de energie, al ridicării randamentelor în transformarea energiei primare etc.

Iugoslavia: construcții în străinătate

INTREPRINDERILE de construcții iugoslave au realizat anul trecut lucrări în circa 40 de țări, în valoare de 1,2 miliarde dolari, dintre care aproape 850 milioane de dolari (cu 60% mai mult decât în 1976) în țări în curs de dezvoltare. Dintre acestea din urmă, cele mai

numeroase au fost țările africane (Libia, Nigeria, Gabon etc.), cu lucrări în valoare de 425 mil. dolari. În Asia cele mai importante lucrări s-au executat în Irak și Kuweit. Întreprinderi iugoslave au desfășurat lucrări de construcții și în țări europene, atât socialiste (Cehoslovacia, U.R.S.S., R.D.G.), cât și capitaliste (în primul rând R.F.G., dar și în Olanda, Italia, Austria etc.).

O anumită contribuție la creșterea cu 52% anul trecut a valorii lucrărilor de construcții efectuate de firmele iugoslave în străinătate a adus-o creșterea prețurilor pe piața internațională, dar rolul principal l-a avut creșterea volumului fizic al lucrărilor, relevă publicația **Yugoslavia Export**.

Politica energetică și modelarea matematică

COMPLEXITATEA adoptării unor decizii raționale în domeniul politicii energetice a unei țări este legată de trei factori esențiali, și anume: de deciziile adoptate în celelalte ramuri ale economiei naționale; de structura relativ incertă a pieței energetice care nu permite discernerea la timp a modificărilor și desprinderea concluziilor necesare; de luarea în calcul a factorului timp care prezintă serioase dificultăți în sectorul energetic.

După aprecierea unor specialiști din R.F.G., o contribuție la rezolvarea problemei menționate poate aduce modelarea matematică. Se recomandă ca un sistem integrat de modele să cuprindă, drept elemente esențiale: latura macroeconomică, latura demografică, necesitățile de energie, asigurarea cu energie, protecția mediului înconjurător. Elaborarea — ca parte componentă — a unui model liniar al sistemului de aprovizio-

nare cu energie permite stabilirea (de exemplu, până în anul 2000) a nivelului optim al cheltuielilor pentru utilizarea sistemului tehnic de aprovizionare cu energie pentru diferite condiții-tip și variante ale evoluției consumului de energie. Modelarea matematică în domeniul energiei este, astfel, considerată ca un instrument auxiliar rațional pentru determinarea soluțiilor în cadrul politicii energetice.

Ungaria: productivitatea ca factor de creștere

ÎN ETAPA ACTUALĂ a construcției socialiste se modifică rolul diferiților factori ai creșterii economice, scrie revista ungară **Társadalmi Szemle**. În timp ce epuizarea rezervelor de forță de muncă, mărirea costului energiei și al materiilor prime minerale exercită o influență negativă asupra ritmului creșterii economice, alți factori, ca accelerarea progresului tehnico-științific, ridicarea nivelului pregătirii profesionale și de cultură generală a cadrelor, precum și extinderea specializării și cooperării, au un efect favorabil.

Revista arată că în perioada 1951—1977 productivitatea socială a muncii a crescut în Ungaria de 3.6 ori. În timp ce în deceniul al șaselea o parte relativ redusă din sporul producției industriale s-a datorat creșterii productivității muncii, în deceniul următor aceasta din urmă contribuia cu două treimi, iar în deceniul actual — cu aproape sută la sută. Se apreciază că în prezent nivelul productivității muncii din industria R. P. Ungare reprezintă 1/3—1/2 din cel din țările capitaliste cu un înalt nivel de industrializare, situându-se aproximativ la nivelul existent în Spania și Grecia.

Aportul extracției submarine

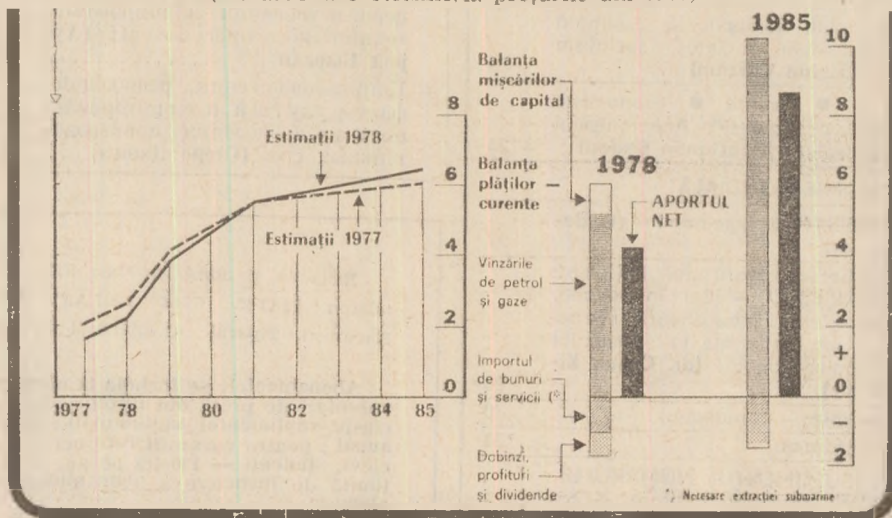
ÎNCASĂRILE din acest an ale Marii Britanii de pe urma extracției de petrol și gaze din Marea Nordului, de 2,2 miliarde lire sterline, se anunță a fi cu 15% mai mici decât se prognoza anul trecut. (graficul din stînga). Ca urmare și contribuția extracției submarine la balanța de plăți a țării se va

situa în 1978 cu 300 milioane l. st. sub nivelul prognozei efectuate în 1977.

Pe de altă parte, pentru anii următori la Londra se anticipează o sporire a încasărilor de pe urma petrolului și gazelor din Marea Nordului la peste 6 miliarde l. st. (în prețurile din 1977). În aceste condiții, aportul net al extracției din Marea Nordului la excedentul balanței de plăți se anunță și el în creștere (graficul din dreapta).

Încasări din extracția de petrol și gaze din Marea Nordului

(miliarde lire sterline, la prețurile din 1977)

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării
Economice și Sociale, Institutul Central de
Cercetări Economice

Sumarul nr. 44 din 3 noiembrie 1978

- Plenara Comitetului Central al
Partidului Comunist Român 1

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Afirmarea largă a progresului
tehnic-științific pentru realizarea
unei noi calități în agricultura
românească (Ovidiu Popescu) 3
- Reducerea cheltuielilor materiale
și realizările fizice, condiții ale
indeplinirii producției nete (Gh.
Drăghici) 5
- Perfecționarea mecanismului eco-
nomico-financiar. Fundamentarea
științifică a cheltuielilor materiale
(did. Alexandru Cozac) 7
- Orientări ferme ale progresului
tehnic în construcții. Economicitate,
productivitate, calitate
(Radu Negru) 8
- Dezbateri „R.E.” privind o zonă
de interferență comerț-industrie.
Produsul nou de la idee la be-
neficiar (I). 10
- Considerații cu privire la perfec-
ționarea planificării progresului
tehnic (II) (Aurel Birsan) 12
- Investițiile — factor holăritor de
îmbunătățire a repartizării teri-
toriale a forțelor de producție
(Stere Gioga) 14

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Generalizarea experienței înaintate.
Stimularea gîndirii și acțiunii
colective în cadrul proceselor de
autoconducere și autogestione
(Cristea Ioniță) 17

IN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN INVĂȚĂMINTUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Mic dicționar economic. Noua
calitate în economie (prof. dr.
Gheorghe Tomescu) 19

TEORII — IDEI

- 6 decenii de la făurirea statului
național unitar român. Formarea
statului național unitar — piatră
de hotar în lupta clasei muncitoare,
a întregului popor pentru
progres și socialism (dr. Gheorghe
Surpat) 20
- Controlul, componentă esențială
a sistemului societății socialiste
(II) (Ștefan Crăciun) 22
- Școli ● curente ● economiști.
„Noii economiști”. Anacronismul
unor soluții (Constantin Badea) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- U.R.S.S. Pașii cincinalului (V. Be-
leanov) 27
- Expunerea tovarășului NICOLAE
CEAUȘESCU — idei în acțiune.
Necesitatea intensificării coope-
rării internaționale în domeniul
financiar-monetar (dr. Costin Ki-
rițescu) 28
- Tendințe — conjuncturi 30
- Mondorama 31

- ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI :
Relații financiar-valutare și co-
merțiale internaționale

IN THIS ISSUE

- The active promoting of tech-
nical and scientific progress
for a new quality in Roma-
nian agriculture (Ovidiu Po-
pescu) 2
- The scientific substantiation of
material outlays (Alexandru
Cozac) 7
- Firm orientations of technical
progress in building. Economic
rationality, productivity, quality
(Radu Negru) 8
- Reflections on the improve-
ment of planning technical
progress (II) (Aurel Birsan) 12
- Investments, a decisive fac-
tor for improving the territo-
rial distribution of productive
forces (Stere Gioga) 14
- The stimulation of collective
thought and action in the
process of self-management
(Cristea Ioniță) 17
- Six decades since the forma-
tion of the Romanian national
unitary state. The formation of
the national unitary state, a
landmark in the fight of the
working class and of the en-
tire people for progress and
socialism. (Dr. Gheorghe Sur-
pat). 20
- Control, an essential compo-
nent of the system of socialist
society (II) (Ștefan Crăciun) 22
- The U.S.S.R. The steps of the
five-year plan (V. Belyanov) 27
- The necessity of intensifying
international cooperation in
the financial and monetary
field (Dr. Costin Kiritescu) 28

DANS LE NUMERO

- La promotion active du pro-
grès technique et scientifique
pour une nouvelle qualité
dans l'agriculture roumaine
(Ovidiu Popescu) 2
- La documentation scientifique
des dépenses matérielles (Ale-
xandru Cozac) 7
- Orientations fermes du progrès
technique dans le bâtiment.
Rationalité économique, pro-
ductivité, qualité (Radu Ne-
gru) 8
- Considérations sur le perfec-
tionnement de la planification
du progrès technique (II)
(Aurel Birsan) 12
- Les investissements, facteur
décisif de l'amélioration de la
distribution territoriale des
forces productives (Stere
Gioga) 14
- La stimulation de la pensée et
de l'action collectives dans les
processus d'autogestion (Cris-
tea Ioniță) 17
- Six décennies depuis la for-
mation de l'Etat national uni-
taire roumain. La formation
de l'Etat national unitaire —
pierre angulaire dans la lutte
de la classe ouvrière, du peuple
entier pour le progrès et le so-
cialisme (dr. Gheorghe Sur-
pat) 20
- Le contrôle, composant essen-
tiel du système de la société
socialiste (II) (Ștefan Crăciun) 22
- L'U.R.S.S. Les pas du plan
quinquennal (V. Belyanov) 27
- La nécessité de renforcer la
coopération internationale dans
le domaine financier et moné-
taire (dr. Costin Kiritescu) 28

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Широкое утверждение научно-
технического прогресса для
осуществления нового качества
в сельском хозяйстве Румынии
(Ovidiu Popescu) 2
- Научное обоснование мате-
риальных затрат (докторант
Александру Коцак) 7
- Твердые ориентации техниче-
ского прогресса в строительстве.
Экономичность, производи-
тельность, качество (Radu Negru) 8
- Соображения относительно со-
вершенствования планирования
технического прогресса (II) (Ау-
рел Бирсан) 12
- Капиталовложения, решающий
фактор улучшения территориаль-
ного распределения производи-
тельных сил (Stere Gioga) 14
- Поощрение коллективного мыш-
ления и действия внутри процес-
сов самоуправления и самостоя-
тельный хозяйсчет (Cristea Ioniță) 17
- Шестидесятилетие создания еди-
ного румынского национально-
го государства. Формирование
единого национального госу-
дарства — мейер ої камень в борь-
бе рабочего класса, всего народа
за прогресс и социализм (dr. Gheorghe
Surpat) 20
- Контроль, существенная состав-
ная часть системы социалисти-
ческого общества (II) (Ștefan
Crăciun) 22
- С.С.С.Р.: Шаги пятилетки (V.
Belyanov) 27
- Необходимость интенсификации
международного кооперирования
в области финансово-валютных
отношений (dr. Costin Kiritescu) 28

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25, 71131 București,
telefon 12 13 69. Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — Filiala sect. 1
București. Tiparul Combinatul Poligrafic „Casa Scintelii”.

Abonamentele se încheie la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii
voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (in-
clusiv suplimentul săptăminal) : pentru întreprinderi și instituții — 260 lei
anual ; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional,
elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen
limită de încheiere a abonamentului : 20 ale lunii anterioare perioadei de
abonare.

ASIGURAREA — O MĂSURĂ UTILĂ DE PREVEDERE

Printre numeroasele feluri de asigurări de persoane puse la dispoziția populației de către Administrația Asigurărilor de Stat este și „Asigurarea familială mixtă de viață”, care satisface dorința celor care vor să ia o măsură suplimentară de prevedere pentru ei și membrii familiei lor și, concomitent, să realizeze economii planificate pe o anumită perioadă de timp.

Pe scurt, o astfel de asigurare prezintă următoarele caracteristici :

— poate cuprinde pe toți membrii de familie care — la data contractării asigurării — sînt în vîrstă de la 5 la 65 de ani ;

— se poate contracta pe orice durată cuprinsă între 5 pînă la 15 ani, la o sumă ce se stabilește de asigurat ;

— participă la tragerile lunare de amortizare, prin combinațiile de cîte 3 litere ce se atribuie pentru fiecare 1.000 de lei din suma asigurată ;

— plata sumei asigurate se face — de ADAS — în următoarele cazuri : în caz de invaliditate permanentă (totală sau parțială) din accidente a oricărui dintre asigurați ; la ieșirea combinației (combinațiilor) de litere, cu prilejul tragerilor de amortizare ; la expirarea asigurării (independent de sumele plătite anterior pentru eventualele cazuri de invaliditate permanentă) ; în caz de deces din orice cauză al oricărui dintre asigurați.

La expirarea asigurărilor, cu primele achitate la zi, suma asigurată prevăzută în poliță se plătește majorată cu 10%, iar în cazurile de invaliditate permanentă parțială a oricărui dintre asigurați, suma convenită, corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, se plătește majorată cu 25%, în limita sumei asigurate, chiar dacă accidentul s-a întîmplat în prima zi după intrarea în vigoare a asigurării și cînd se plătise numai o rată de primă ;

— primele de asigurare sînt diferențiate în funcție de vîrsta persoanei care contractează asigurarea, de durata poliței, de mărimea sumei asigurate, precum și de numărul și vîrsta membrilor de familie ce se includ în asigurare, putîndu-se plăti — la cerere — în rate anuale, semestriale, trimestriale ori lunare. Este de menționat faptul că, în situația în care asiguratul achită anticipat primele de asigurare pe mai mulți ani, ADAS acordă o reducere anuală de 4% pentru fiecare an de plată anticipată, începînd cu cel de al doilea an socotit de la expirarea anului de asigurare în curs.

Pentru relații suplimentare și contractarea de asigurări cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din organizațiile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

CASETOFONUL „STAR”

Interviuri, lecții, muzică, momente unice în viață, totul se poate înregistra, asculta și... reasculta dacă aveți un casetofon STAR MC 12.

Pentru cei ce învață limbi străine, este un ajutor în muncă.

STAR MC 12 înregistrează și redă monofonic sunetele pe două piste.

Este un aparat portabil cu dimensiuni reduse și sistem simplu de comandă. Alimentarea se poate face la rețeaua electrică de 220 V sau la baterii (5 buc. R 14).

Prețul casetofonului STAR MC 12 este de 2 058 lei (inclusiv accesoriile microfon, cordon de alimentare de la rețea și cordon de înregistrare-redare).

Casetofonul STAR MC 12 — în toate magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat.